

Tänk ekonomiskt — betala skatten i tid

Förslag till nytt avgiftssystem

SOU 1998:86

Betänkande av
skatteindrivnings-
utredningen

Statens offentliga utredningar

1988:60

Finansdepartementet

Tänk ekonomiskt - betala skatten i tid

Förslag till nytt avgiftssystem

Betänkande av skatteindrivningsutredningen
Stockholm 1988

Beställningsadress:
Allmänna Förlaget
Kundtjänst
106 47 STOCKHOLM
Tel: 08/739 96 30
Informationsbokhandeln
Malmtorgsgatan 5

Allmänna Förlaget har utgivit en bibliografi över SOU och Ds som omfattar åren 1981-1987. Den kan köpas från förlagets Kundtjänst, 106 47 STOCKHOLM.
Best. nr. 38-12078-X.

Beställare som är berättigade till remissexemplar eller friexemplar kan beställa sådana under adress:

Regeringskansliets förvaltningskontor
SOU-förrådet
103 33 STOCKHOLM

Tel: 08/763 23 20 Telefontid 8¹⁰ - 12⁰⁰ (externt och internt)
08/763 10 05 12⁰⁰ - 16⁰⁰ (endast internt)

REGERINGSKANSLIETS
OFFSETCENTRAL
Stockholm 1988

ISBN 91-38-10252-8
ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen
för finansdepartementet

Enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1980 tillkallade chefen för budgetdepartementet den 12 mars 1981 rådmannen Arne Wilhelmsson att som särskild utredare se över indrivningslagstiftningen.

Utredaren har för arbetet antagit namnet skatteindrivningsutredningen (SIU).

Utredningen har tidigare avgett betänkandena (Ds B 1981:12) Restavgift på skatt m.m., (Ds Fi 1983:4) Utsökningsregisterlag, (Ds Fi 1984:4) Indrivning av skatt m.m., (Ds Fi 1984:14) Indrivningsuppdrag till och från utlandet och (SOU 1987:10) Indrivningslag m.m. Förslagen har föranlett lagstiftning, de i det först avgivna betänkandet genom SFS 1982:1209-1215 och de i betänkandet Utsökningsregisterlag genom SFS 1986:617 och 618 samt 678. Förslagen i de övriga betänkandena är ännu under beredning inom finansdepartementet.

Utredningen får nu överlämna betänkandet (SOU 1988:60) Tänk ekonomiskt - betala skatten i tid. Betänkandet innehåller förslag till ett nytt avgiftssystem vid dröjsmål med betalning av skatt.

I arbetet med betänkandet har såsom experter deltagit skattdirektören Ulf Allert (riksskatteverket), uppbördsdirektören Göran Brodd (länsskattemyndigheten i Älvsborgs län, fr.o.m. den 12 november 1987), avdelningsdirektören Artur Burup

(riksskatteverket), chefskronofogden Christer Ljusberg (kronofogdemyndigheten i Göteborgs och Bohus län), kammarrättsassessorn Kjell Olsson (finansdepartementet, fr.o.m. den 9 februari 1988), bitr. skattedirektören Björne Sjökvist (finansdepartementet, t.o.m. den 8 februari 1988), departementssekreteraren Frank Walterson (riksskatteverket, därefter finansdepartementet) och chefskronofogden Magnus Welin (kronofogdemyndigheten i Stockholms län).

Som sekreterare åt utredningen har tjänstgjort avdelningsdirektören Bo Jonsson (riksskatteverket).

Genom de överlämnade betänkandena har utredningen fullgjort huvuddelen av sitt uppdrag. För utredningen återstår att behandla i första hand frågor om dödsbodelägares ansvar för den dödes skatt och begreppet allmänt mål hos kronofogdemyndigheten.

Stockholm i december 1988

Arne Wilhelmsson

/Bo Jonsson

INNEHÅLL

FÖRKORTNINGAR.....	9
SAMMANFATTNING.....	11
FÖRFATTNINGSFÖRSLAG	
Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272).....	17
1 UTREDNINGENS UPPGIFT ATT SE ÖVER SYSTEMET MED RESTAVGIFTER.....	29
2 NUVARANDE ORDNING.....	33
2.1 Restavgift tas ut enligt ett stort antal skatte- och avgiftsförfattningar.....	33
2.2 Innehållet i bestämmelserna om restavgift m.m..	35
2.3 Påminnelseförfaranden och tidpunkten för indrivningsuppdragen.....	38
2.4 Avtal om ränta i samband med betalningsuppgörelse.....	39
3 ANDRA BETALNINGSFRÄMJANDE FAKTORER INOM SKATTESYSTEMET.....	41
3.1 Kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta.....	41
3.2 Sanktionssystemet.....	44
3.3 Betalningsanmärkning.....	48
4 TIDIGARE FÖRSLAG TILL REFORMER.....	51
4.1 1973 års betänkande (SOU 1973:33).....	51

4.2	1981 års betänkande (Ds B 1981:12).....	53
4.3	RRV:s Revisionsrapport, Dnr 1985:301.....	56
4.4	RRV:s Revisionsrapport, Dnr 1985:1066.....	58
5	ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG.....	59
5.1	Bakgrund.....	59
5.2	Kritiken mot nuvarande ordning.....	61
5.3	Uppbörd och indrivning.....	62
5.4	Dröjsmålsavgifterna som en del i ett sanktionssystem.....	63
5.5	En avgiftskonstruktion för alla medelsslag.....	66
5.6	Fasta eller rörliga dröjsmålsavgifter?.....	67
5.7	Uppbördsavgift.....	72
5.8	Tilläggsavgift.....	81
5.9	Indrivningsavgift.....	82
5.10	Uppskovsränta.....	89
5.11	Förslaget i korthet.....	93
6	DE EKONOMISKA KONSEKVENSERNA AV FÖRSLAGET.....	95
6.1	Avgiftsintäkterna ökar på uppbördsstadiet.....	95
6.2	Resurser för handläggning av ärenden om befrielse och nedsättning inbesparas.....	97
6.3	Avgiftsintäkterna ökar på indrivningsstadiet...	97
6.4	Statens ränteförluster minskar på indriv- ningsstadiet.....	99
6.5	Vad kostar administrationen av indrivnings- avgiften?.....	100
6.6	De ekonomiska konsekvenserna i korthet.....	100
7	SPECIALMOTIVERING.....	103
7.1	Bestämmelserna skall meddelas genom lag.....	103
7.2	Bestämmelserna placeras på ett traditionellt sätt.....	107
7.3	Vissa författningsförslag utelämnas.....	108
7.4	Förslaget till ändring i uppbördslagen (1953:272).....	110
7.5	Förslaget till ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.....	120

7.6	Förslaget till ändring i kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige.....	121
7.7	Förslaget till ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.....	121
7.8	Förslaget till ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt.....	121
7.9	Förslaget till ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.....	123
7.10	Förslaget till ändring i kupongskattelagen (1970:624).....	125
7.11	Förslaget till ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond.....	126
7.12	Förslaget till ändring i utlänningslagen (1980:376).....	126
7.13	Förslaget till ändring i arbetstidslagen (1982:673).....	127
7.14	Förslaget till ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragstersättningar.....	127
7.15	Förslaget till ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.....	128
7.16	Förslaget till ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.....	130
7.17	Förslaget till ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier.....	130
7.18	Förslaget till ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare....	131
7.19	Förslaget till ändring i plan- och bygglagen (1987:10).....	133
7.20	Förslaget till ändring i tullagen (1987:1065)..	133
7.21	Förslagen till ändring i förordningarna (1977:1118 och 1119) om fyravgift resp. farledsvaruavgift.....	134
7.22	Förslaget till ändring i förordningen (1982:647) om skeppsmätning.....	135

BILAGA 1	FÖRFATTNINGSFÖRSLAG/LAGAR.....	137
BILAGA 2	FÖRFATTNINGSFÖRSLAG/FÖRORDNINGAR.....	185
BILAGA 3	UTREDNINGENS ENKÄT TILL LÄNSSKATTEMYNDIG- HETERNA.....	195
BILAGA 4	PÅMINNELSEFÖRFARANDEN OCH TIDPUNKTEN FÖR INDRIVNINGSUPPDRAGEN.....	203
BILAGA 5	BETALNINGSFREKVENSEN I ALLMÄNNA MÅL HOS KRONOFOGDEMYNDIGHETERNA.....	215

FÖRKORTNINGAR

A-mål	mål hos kronofogdemyndigheten med det allmänna som borgenär
ADB	automatisk databehandling
ADB-förordningen	förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet
AUL	lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar
E-mål	mål hos kronofogdemyndigheten med en enskild som borgenär
HD	högsta domstolen
JK	justitiekanslern
JO	justitieombudsmannen
K-skatt	kvarstående skatt
LPP	lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter
LSKM	länsskattemyndighet
ML	lagen (1968:430) om mervärdeskatt
NJA	Nytt juridiskt arkiv I
prop.	regeringens proposition
REX	redovisningssystem för exekutionsväsendet (exekutionsväsendets ADB-system)
RF	regeringsformen
RFFS	riksförsäkringsverkets författningssamling

RRV	riksrevisionsverket
RSV	riksskatteverket
RSV Du	riksskatteverkets Meddelanden Serie Du (Direkt skatt - uppbörd)
RSV Im	riksskatteverkets Meddelanden Serie Im (Indirekt skatt - mervärdeskatt)
RSV Ip	riksskatteverkets Meddelanden Serie Ip (Indirekt skatt - punktskatter)
RÅ	regeringsrättens årsbok
SOU	statens offentliga utredningar
T-skatt	tillkommande skatt
UBD	uppbördsdeklaration
UBL	uppbördslagen (1953:272)
USAL	lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

SAMMANFATTNING

Utredningen föreslår ett nytt avgiftssystem när skatt inte betalas i tid. Tanken bakom förslaget är att ersätta den nuvarande fasta avgiften - restavgiften - med en avgift som är bättre anpassad till tiden för den skattskyldiges dröjsmål med betalningen. Betalningarna kan inflyta både under uppbörds- och indrivningsstadierna. Utredningen föreslår i överensstämmelse härmed att de nya begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift införs. Den förra skall i princip utgå med 2 eller 6 % beroende på dröjsmålets längd. Den senare innebär att ytterligare 4 % kan tillkomma om skatten har måst överlämnas till kronofogdemyndigheten för indrivning.

I detta betänkande behandlar skatteindrivningsutredningen frågan om det kostnadspåslag som aktualiseras när skatt inte betalas i rätt tid. Nuvarande ordning innebär att det härvid tas ut en restavgift. Denna tas ut med 6 % av den vid uppbördstillfället obetalda skatten, dock aldrig med mindre belopp än 50 kr. Restavgiften är för närvarande en fast avgift, vilket innebär att den tas ut med samma belopp oberoende av om skatten betalas kortare eller längre tid efter uppbördstillfället.

Beskattningsmyndighetens uppbörd pågår som regel några månader efter det egentliga uppbördstillfället. Fordringen är under tiden registrerad i det centrala skatteregistret. Om betalning inte inflyter överlämnas fordringen till kronofogdemyndigheten för indrivning. Fordringen registreras då som en skuldpost i utsökningsregistret och avförs samtidigt ur skatteregistret. Att fordringen på detta sätt överförs mellan två skilda register i samband med att indrivningsuppdraget lämnas skapar speciella problem vid en ändring av avgiftskonstruktionen.

Restavgifter inflyter till både uppbörds- och indrivningsmyndigheter, beroende på när skatten betalas. Enligt utredningens beräkningar inflöt 1987 125 milj. kr. i restavgifter till uppbördsmyndigheterna och 147 milj. kr. i avgifter till kronofogdemyndigheterna.

Den kritik som har riktats mot restavgiften har främst gällt den omständigheten att avgiftens storlek inte är beroende av betalningsdröjsmålets längd. Avgiften främjar, sägs det, visserligen en betalning på förfallodagen men inte en skyndsam betalning därefter. Avgiften är ju densamma även om betalning inflyter först sedan extra uppbörds- och kanske t.o.m. indrivningsåtgärder har måst vidtagas. Likaså täcker inte avgiften det allmännas ränteförluster och kostnader om dröjsmålet med betalningen är långvarigt. Kritik har också riktats mot att den skattskyldiges avgiftskostnad är mycket hög vid korta betalningsdröjsmål. Detta har enligt kritiken medfört att antalet ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgiften är stort hos beskattningsmyndigheterna.

Utredningen anser sammanfattningsvis att restavgiften skall fylla vissa funktioner, nämligen

- att främja den skattskyldiges intresse att betala på förfallodagen,
- att stimulera en skyndsam betalning beträffande dem som försummat att betala vid det ordinarie uppbördstillfället,

- att täcka uppbörds- och indrivningskostnaderna och
- att ersätta det allmännas ränteförluster.

Den skattskyldiges kostnad bör alltså öka med betalningsdröjsmålets längd. Frågan om vilken konstruktion som härvid är att föredra - periodvis uppräknade avgiftspåslag eller en dröjsmålsränta i enlighet med räntelagens bestämmelser - har bedömts utifrån hur de olika alternativen uppfyller funktionskraven och vilka övriga för- och nackdelar de har.

Utredningen förordar en konstruktion med fasta avgiftspåslag. Genom en successiv uppräkning av avgiften på uppbörds- och indrivningsstadierna främjas intresset av betalning före varje avgiftspåslag. Samtidigt relateras avgiftens storlek till längden på betalningsdröjsmålet och det allmännas växande ränteförluster och kostnader för uppbörds- och indrivningsåtgärder. Genom den stabilitet i kraven som fasta avgiftspåslag medför kan myndigheterna avisera de skattskyldiga om kontoställningen och ange avgiftens storlek på utskickade krav. För de skattskyldiga blir avgiften mera rättvis än för närvarande, vilket torde medföra en minskning av antalet ärenden om befrielse och nedsättning. Ett fast avgiftspåslag är - jämfört med ett datamaskinellt uträknat räntebelopp - dessutom lätt att kontrollera och följa manuellt för de skattskyldiga och för myndigheterna t.ex. när ett avgiftsbeslut överklagas eller en återbetalning av en del av skattebeloppet/avgiftsunderlaget görs.

Utredningen har funnit det ändamålsenligt att skilja på restavgiftens funktioner hos uppbörds- och indrivningsmyndigheterna. Själva begreppet restavgift härrör från en föråldrad ordning med särskild restföring av skatter och avgifter som inte betalades till uppbördsmyndigheten. Utredningen vill i stället för restavgift införa de nya begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift. Uppbördsavgift skall tas ut om skatten inte betalas vid det ordinarie uppbördstillfället, indrivningsavgift kan i förekommande fall tas ut om skattefordringen har lämnats till indrivning. Uppbörds- och indriv-

ningsavgifterna skall sinsemellan vara samordnade på så vis att indrivningsavgiften skall ses som en fortsättning på upp-
bördsavgiften.

En utgångspunkt har varit att varje avgiftspåslag bör ske senast vid den tidpunkt då den skattskyldiges kreditkostnad på grund av den redan påförda avgiften har blivit lägre än vad en alternativ bankränta skulle motsvara.

Utredningen föreslår att uppbördsavgiften tas ut i två steg, nämligen med 2 % i anslutning till det ordinarie uppbörds-
tillfället och med 6 % efter en avgiftshöjning vid en senare
tidpunkt på uppbördsstadiet. Vid valet av tidpunkt för av-
giftshöjningen har utredningen stannat vid att föreslå att
höjningen tidigast inträder en månad efter uppbördstillfäl-
let. Om beskattningsmyndigheten dessförinnan har utskickat en
handling med betalningspåminnelse, bör avgiftshöjningen i
stället inträda först om den skattskyldige inte betalar i
enlighet med påminnelsen.

Varje betalningsdröjsmål orsakar extra kostnader i den admi-
nistrativa uppbördshanteringen. Utredningen föreslår att en
minimivgift om 100 kr. alltid skall tas ut, således även i
de fallen skattebeloppen betalas inom en månadsfristen.

En uppbördsavgift som efter avgiftshöjningen uttas med 6 %
ger i princip staten tillräcklig ersättning för de ränteför-
luster och övriga kostnader som uppstår under uppbördsstadiet
och under de inledande månaderna på indrivningsstadiet. Ut-
redningen föreslår att nästa avgiftshöjning, nu i form av en
indrivningsavgift om 4 %, påförs vissa skuldposter fyra måna-
der efter utgången av den månad skattebeloppet registrerades
i utskökningsregistret. Inhämtat statistikmaterial visar att
det är under de första månaderna på indrivningsstadiet som
flest skuldposter betalas fullt ut. Därefter avtar betal-
ningsfrekvensen på ett markant sätt.

Utredningen förordar att indrivningsavgiften beräknas för en tid av omkring ett år från skattens registrering i utsökningsregistret. Det är den tid som en aktiv indrivning i allmänhet pågår. Med en uppbördsavgift om 6 % och en indrivningsavgift om 4 % kommer den skattskyldiges sammantagna kostnad för "skattekrediten" ned till en nivå som är jämförbar med en avdragsgill marknadsränta om 14-17 % först när indrivningen har pågått under ca ett år. Enligt utredningens uppfattning är det därför inte motiverat med ett ytterligare avgiftspåslag.

Utredningen föreslår i fråga om indrivningsavgiften att sådan avgift skall påföras endast om den uppgår till minst 400 kr. Härigenom undantas de skuldposter som vid avgiftstidpunkten understiger 10 000 kr. Den föreslagna beloppsgränsen innebär att 70 % av målen mot näringsidkare och 90 % av målen mot icke näringsidkare undantas från indrivningsavgiften.

Utredningen har särskilt övervägt om det vid sidan av ett avgiftspåslag på indrivningssidan är motiverat att beträffande vissa typfall påföra den skattskyldige en särskild ränta. Av intresse är framför allt de fall när den skattskyldige av kronofogdemyndigheten beviljas uppskov med betalningen. Utredningen har emellertid inte funnit skäl att föreslå bestämmelser om särskild ränta.

Utredningen föreslår slutligen bestämmelser om befrielse från eller nedsättning av avgift. För en ändring av avgiftsuttaget förutsätts dock att särskilda skäl föreligger vid uppbörds-tillfället eller vid tidpunkten för resp. avgiftshöjning. I de föreslagna bestämmelserna ges exempel på sådana särskilda skäl men också exempel på omständigheter som inte bör medföra befrielse eller nedsättning. Med en tydlig reglering av rekvisiten för en avgiftsändring bör myndigheternas prövning av dessa ärenden kunna ske efter schablon i en större utsträckning än i dag. Antalet ärenden om befrielse och nedsättning bedöms dessutom minska med mer än hälften av den nuvarande ärendemängden.

Den föreslagna avgiftskonstruktionen inverkar på avgiftsin-
täkterna på såväl uppbörds- som indrivningsstadierna. Utred-
ningens förslag får också administrativa återverkningar hos
uppbörds- och kronofogdemyndigheterna. Utredningen beräknar
att förslaget sammantaget skulle medföra en årlig nettoökning
av statens intäkter av dröjsmålsavgifter i storleksordningen
70-75 milj. kr.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari
1990.

Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹
dels att 58 § 2 mom. skall upphöra att gälla,
dels att i 51 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift" och, i förekommande fall, indrivningsavgift",
dels att i 53 § 2 mom. ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift",
dels att i 77 a och 77 b §§ ordet "restavgift" skall bytas ut mot orden "uppbördsavgift och indrivningsavgift",
dels att 58, 59 och 64 §§, 68 § 4 mom., 75 a, 75 b samt 76 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya bestämmelser, 59 a § och 86 § 3 mom., samt anvisningar till 59 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

58 §

1 mom.² Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel

Har en skattskyldig eller en arbetsgivare som gjort skatteavdrag inte betalt skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på det obetalda beloppet. Avgiften är

¹ Lagen omtryckt 1972:75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771

58 § 2 mom. 1986:1288

51 § 1979:489

53 § 2 mom. 1986:1288

77 a § 1982:189

77 b § 1976:72.

² Senaste lydelse 1982:1209.

Nuvarande lydelse

krona av den del av skatten,
som sålunda inte har erlagts,
dock ej mindre än femtio
kronor. Öretal som uppkommer
vid denna beräkning skall
rundas av till närmast högre
hela krontal.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggs-
avgift för varje påbörjad
tidrymd av sex månader utöver
den första efter utgången av
den uppbörds månad, under
vilken skatten rätteligen

Föreslagen lydelse

alltid minst 100 kronor. Vid
bestämmande av procenttalet
för avgiften och vid beräk-
ning av denna gäller i öv-
rigt

att avgiften är två procent
om betalning sker inom en
månad efter den dag skatten
skolat betalas eller, om
skattskyldig eller arbetsgi-
vare dessförinnan erinras i
särskild handling om sin
betalningsskyldighet, betal-
ning sker senare men inom den
tid som anges i handlingen
eller om skatten registreras
för indrivning i utsköknings-
registret inom nyss nämnda
tidrymder,

att avgiften är sex procent
om betalning eller registre-
ring i utskökningsregistret
sker vid en senare tidpunkt
samt

att det skattebelopp, som
avgiften beräknas på, avrun-
das till närmast lägre hund-
rat kronor.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver uppbördsavgift erlägga till-
läggsavgift för varje påbör-
jad tidrymd av sex månader
utöver den första efter ut-
gången av den uppbörds månad,
under vilken skatten rätteli-

Nuvarande lydelse

skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av den lokala skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta moment jämföras med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Föreslagen lydelse

gen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av den lokala skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra procent av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv procent. I övrigt tillämpas i fråga om tilläggsavgift bestämmelserna i denna lag om uppbördsavgift.

Vid tillämpning av bestämmelserna i första och andra styckena jämföras med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

59 §³

Det åligger kronofogdemyndigheten att verkställa indrivning av skatt. Därvid får verkställighet enligt utsökningsbalken äga rum.

Har skatten inte betalats
senast fyra månader efter
utgången av den månad skatten

³ Senaste lydelse 1981:839.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, restavgift, tilläggsavgift, förseningsavgift eller ränta enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

registrerades för indrivning i utsökningsregistret, skall kronofogdemyndigheten ta ut en avgift (indrivningsavgift) på det obetalda skattebeloppet. Avgiftsbelopp som understiger 400 kronor påförs inte. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäll

er
att avgiften är fyra procent samt

att det skattebelopp, som avgiften beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, uppbördsavgift, tilläggsavgift, indrivningsavgift, förseningsavgift eller ränta enligt denna lag.

59 a §

Länsskattemyndighet får när särskilda skäl föreligger

helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift och tilläggsavgift eller

nedsätta uppbördsavgift om sex procent till två procent,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

dock lägst till 100 kronor.

Kronofogdemyndighet får när
särskilda skäl föreligger
helt befria från skyldighet
att betala indrivnings-
avgift.

(Se vidare anvisningarna)

64 §⁴

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrives i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Restavgift utgår enligt 58 § 1 mom. Under den tid, då sådan fordran är föremål för indrivning genom kronofogdemyndighetens försorg, beräknas ej ränta, som på grund av särskild föreskrift skall utgå efter förfallodagen.

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrives i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Uppbördsavgift tas ut enligt 58 § första stycket och indrivningsavgift tas ut enligt 59 § andra stycket om annat inte är föreskrivet. Under den tid, då sådan fordran är föremål för indrivning genom kronofogdemyndighetens försorg, beräknas ej ränta, som på grund av särskild föreskrift skall utgå efter förfallodagen.

⁴ Senaste lydelse 1981:839.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

68 §

4 mom.⁵ Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den restavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten och restavgiften samt i förekommande fall tillställas annan länsskattemyndighet med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

4 mom. Har en skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den uppbördsavgift och indrivningsavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten, uppbördsavgiften och indrivningsavgiften samt i förekommande fall tillställas annan länsskattemyndighet med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagt preliminär skatt eller ränta enligt 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt, som har debiterats på grund av taxering för inkomst eller förmögenhet för det år vartill den preliminära skatten hänför sig eller på grund av sådant

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

beslut om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956:623) som avser samma taxering. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av skatterätt om höjd taxering eller om eftertaxering eller avgift som nyss har sagts eller av länsskattemyndighet eller av lokal skattemyndighet om höjd debitering eller om rättelse av skattelängd, får den preliminära skatten eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

75 a §6

Har betalningsskyldighet enligt 75 § ålagts både arbetsgivare och arbetstagare och vistas arbetstagaren på känd ort inom riket, får arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstagaren har underrättats om sin skyldighet att betala skattebeloppet.

Efterkommer arbetsgivaren inte anmodan att betala beloppet, får det uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt. Införsel får dock ej beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala restavgift på beloppet.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala uppbördsavgift och, i förekommande fall, indrivningsavgift på beloppet.

Nuvarande lydelse

Om arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall länsskattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald restavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstagares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Har arbetstagares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållanden anmärkas på indrivningskvittot.

Föreslagen lydelse

Om en arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall länsskattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald uppbördsavgift och indrivningsavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för skatt som överlämnats till indrivning eller för arbetstagares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet, uppbördsavgift och indrivningsavgift. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

75 b §⁷

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta för den del av skattebeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Vid beräkningen av räntan gäller 49 § 4 mom. i tillämpliga delar.

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen av skattebeloppet och den upp-
bördsavgift och i förekomman-
de fall indrivningsavgift som
belöper på detta. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta samt uppbördsav-
gift och, i förekommande
fall, indrivningsavgift för den del av skattebeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår och som skall beta-
las senast vid anståndstidens utgång. Vid beräkningen av

⁷ Senaste lydelse 1986:1288.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

räntan gäller 49 § 4 mom. i tillämpliga delar.

Under anståndstiden får skatt och avgifter som omfattas av anståndet inte indrivnas. Är arbetsgivaren berättigad att få tillbaka för mycket erlagd skatt får denna dock tas i anspråk för betalning av skatten och avgifterna.

76 §⁸

Arbetsgivare som har betalat skatt i enlighet med beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får söka beloppet åter av arbetstagaren. Den arbetsgivare som vill söka belopp åter av arbetstagaren skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han har fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat skatten.

Kronofogdemyndigheten får hos arbetstagaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas. Arbetstagaren skall betala restavgift på beloppet.

Kronofogdemyndigheten får hos arbetstagaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om arbetsgivarens regressfordran enligt första stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

86 §

3 mom. Mot kronofogdemyn-
dighets beslut enligt 59 §
andra stycket eller 59 a §
andra stycket förs talan hos
kammarrätten genom besvär.

Anvisningar

till 59 a §

Särskilda skäl som kan
föranleda befrielse från
uppbördsavgift eller indriv-
ningsavgift liksom nedsätt-
ning av uppbördsavgift är
exempelvis att betalningen
har avsevärt försvårats på
grund av sjukdomsfall eller
olyckshändelse.

Till skäl som inte bör
föranleda befrielse eller
nedsättning hör bristande
betalningsförmåga, bristande
erfarenhet och engångsförsum-
melse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången på uppbördsåret 1990/91. Äldre bestämmelser gäller således fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före den 1 februari 1990. Vad nu sagts gäller

även om betalningsskyldighet ålagts annan än den ursprungliga skattskyldige först efter ikraftträdandet.

Om det i en lag eller i en författning som har beslutats av regeringen hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en föreskrift i denna lag tillämpas i stället den nya föreskriften.

1 UTREDNINGENS UPPGIFT ATT SE ÖVER SYSTEMET MED REST-
 AVGIFTER

Utredningen framhåller att den, i enlighet med direktiven, tidigare arbetat med uppgiften att se över avgiftssystemet vid dröjsmål med betalningar av skatt. Det arbetet resulterade i ett förslag till ökning av restavgiftens procentsats, ett förslag som ledde till lagstiftning. När nu utredningen åter tar sig an uppgiften finns - till skillnad från vad som tidigare var fallet - de datatekniska förutsättningarna för en ändring av avgiftskonstruktionen.

Skatteindrivningsutredningen har enligt meddelade direktiv (Dir 1980:89) bl.a. till uppgift att se över restavgiftssystemet. I direktiven (s. 7 f) uttalas i sammandrag följande om en sådan översyn:

Erläggs inte skatte- eller avgiftsbelopp i rätt tid och ordning utgår restavgift som är en fast avgift som utgår med 4 %¹ av det obetalda beloppet. Avgiften är oberoende av när skatten betalas. - - - Den betalningsskyldige kan genom olika åtgärder söka förhåla indrivningsarbetet i syfte att uppnå så lång kredittid som möjligt. Genom ett sådant förfarande sätts statsmakternas intentioner på den reguljära kreditmarknaden ur kraft. Utgångspunkten bör vara att så långt möjligt skapa enhetliga regler för påföring och redovisning av restavgift för samtliga allmänna mål. - - - Utredaren bör förutom storleken av restavgif-

¹ 4 % var den procentsats, som då gällde vid restavgiftens uttagande.

ten överväga om inte förhöjd restavgift bör utgå efter viss tid. Vidare bör övervägas möjligheten för kronofogdemyndighet att därutöver i vissa fall ta ut ränta.

Utredaren skulle vid sina överväganden beakta bl.a. det förslag till ny restavgift som lades fram av utredningen om företagens upplysningsplikt i dess delbetänkande (SOU 1973: 33) Ränta och restavgift på skatt m.m. Till detta tidigare förslag hade regeringen inte tagit någon slutlig ställning i avvaktan på att ADB infördes inom exekutionsväsendet. Skatteindrivningsutredningen skulle redovisa sitt förslag rörande restavgiftssystemet före halvårsskiftet år 1981.

Utredningen lämnade ett delbetänkande (Ds B 1981:12) Restavgift på skatt m.m. inom förelagd tid. I betänkandet framhöll utredningen att restavgiften hade att fylla olika funktioner, nämligen att

- främja intresset av att betalning sker senast vid upp-
bördstillfället,
- verka för en snabb betalning även efter förfallodagen,
- ge staten en rimlig ersättning för de extra uppbörds- och
indrivningskostnaderna och
- täcka statens ränteförlust och samtidigt utgöra en affärs-
mässig kostnad för en faktisk utnyttjad skattekredit.

Utredningen hade vid sina överväganden att utgå från att ett stort antal kronofogdemyndigheter alltjämt och även under de närmast följande åren skulle administrera restavgiften i ett manuellt redovisningssystem. Det ADB-baserade redovisningssystemet, det s.k. REX-systemet, omfattade hela landet först 1984. Vid utredningens överväganden beaktades även ett då inom riksskatteverket pågående projekt om ett särskilt påminnelseförfarande från uppbördsmyndigheterna innan den obetalda skatten lämnas till indrivning.

Utredningen ansåg att det rådande restavgiftssystemet i fråga om konstruktionen måste ändras väsentligt om avgiften skall fylla de uppställda funktionskraven. Med hänsyn till de administrativa problem en rörlig restavgift kunde förväntas med-

föra för de kronofogdemyndigheter som saknade datorstöd, stannade utredningen vid att föreslå en höjning av den procentsats efter vilken den fasta restavgiften skulle beräknas. Utredningen förklarade sig emellertid vara beredd att återkomma till frågan om en rörlig restavgift när förutsättingarna härför ändrats.

Statsmakterna godtog förslaget om en höjd procentsats beträffande restavgifter. I den proposition i vilken förslaget härom förelades riksdagen anförde föredraganden bl.a. (prop. 1982/83:53 s. 13 ff):

En konstruktionsändring är dock nödvändig om restavgiften skall kunna fungera som ett betalningsstimulerande påtryckningsmedel också efter förfalldagen. Skatteindrivningsutredningen bör därför i sitt fortsatta arbete överväga hur ett nytt avgiftssystem bör utformas. Det bör enligt min bedömning bli möjligt att utan större administrativa svårigheter hantera en differentierad avgift sedan alla kronofogdemyndigheter knutits till kronofogdemyndigheternas datasystem (REX-systemet). - - - Utredningen har inte föreslagit någon höjning av den procentsats som tilläggsavgiften beräknas efter - - -. Frågan om tilläggsavgiften bör lämpligen ingå i de kommande övervägandena om en ändrad restavgiftskonstruktion.

Föredraganden påpekade vidare att en fast restavgift efter viss procentsats motsvarar en hög ränta vid korta betalningsdröjsmål särskilt med hänsyn till att restavgiften inte är avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Antalet ansökningar om befrielse från och nedsättning av restavgift blir flera ju större avgiften är. Det var, enligt föredraganden, viktigt att antalet ärenden av detta slag inte ökade.

När utredningen nu åter tar upp frågan om en rörlig restavgift finns de datatekniska förutsättningarna för en ändring av konstruktionen. Vid sin översyn av frågan har utredningen införskaffat ett statistikmaterial över betalningsflödet till uppbörds- och indrivningsmyndigheterna och över handläggningen av ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgift. Av betydelse vid övervägandena har vidare varit att det under senare år har tillkommit påminnelseförfaranden i fråga om obetald skatt beträffande flera medelsslag.

I avsnittet redogör utredningen för det nu gällande avgiftssystemet och påpekar bl.a. att avgiftsbestämmelserna är tillämpliga beträffande ett stort antal medelsslag med sinsemellan olika beskattnings- och uppbördsförfaranden. Vidare innehåller avsnittet en redogörelse för ett under senare år utvecklat - oreglerat - påminnelseförfarande vid försummade betalningar av vissa skatter och för förfarandet när en skatt överlämnas till kronofogdemyndigheten för in-
drivning. Slutligen redovisas i avsnittet ett om-
diskuterat JK-beslut som rör frågan om en kronofogdemyndighet får ta ut ränta när myndigheten lämnar en
skattskyldig uppskov med betalningen.

2.1 Restavgift tas ut enligt ett stort antal skatte-
och avgiftsförfattningar

Bestämmelserna om restavgift är tillämpliga beträffande ett stort antal medelsslag med sinsemellan olika beskattnings- och uppbördsförfaranden.

Huvudbestämmelserna om restavgift finns i 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) UBL. Bestämmelserna avser i första hand preliminär B-skatt, kvarstående skatt (K-skatt) och tillkommande skatt (T-skatt) men gäller också för de fall en arbets-

givare har underlåtit att verkställa skatteavdrag eller att redovisa den skatt som innehållits.

Det finns vidare ett antal författningar med hänvisningar som innebär att restavgift skall utgå och beräknas enligt bestämmelserna i uppbördslagen. Till dessa författningar hör

lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, 5 § 1 mom.,

kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige, 6 a §,

lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 53 §,

lagen (1958:295) om sjömansskatt, 14 § 2 mom.,

lagen (1979:609) om allmän investeringsfond, 3 §,

utlänningslagen (1980:376), 99 b §,

arbetstidslagen (1982:673), 27 §,

lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragarsättningar, AUL, 7, 15 och 19 §§,

lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, USAL, 28 § och

plan- och bygglagen (1987:10), 10 kap. 29 §.

Enligt 64 § UBL är bestämmelserna om restavgift tillämpliga även på andra statens fordringar som får uttagas genom utmätning utan föregående dom. Bland dessa författningar, vars bestämmelser saknar restavgiftsbegreppet, kan nämnas

lagen (1923:116) om hundskatt, 11 §,

luftfartslagen (1957:297), 6 kap. 13 § och 12 kap. 4 §,

lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet, 7 §,

lantmäteritaxan (1971:1101), 16 § och

studiestödslagen (1973:349), 8 kap. 73 §.

Vid sidan av uppbördslagens bestämmelser om restavgift finns det även författningar med egna bestämmelser om restavgift.

Dessa författningar - vars särskilda restavgiftsreglering i princip överensstämmer med uppbördslagens - är

lagen (1968:430) om mervärdeskatt, ML, 47 §,

kupongskattelagen (1970:624), 19 §,

lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 5 kap. 8-11 §§,

lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 34 §,

tullagen (1987:1065), 29 §,

förordningen (1977:1118) om fyravgift, 14 § och

förordningen (1977:1119) om farledsvaruavgift, 10 §.

Övriga författningar som berörs av restavgiften anges i specialmotiveringen, avsnitt 7.

2.2 Innehållet i bestämmelserna om restavgift m.m.

Restavgift tas beträffande samtliga medelsslag ut med 6 % av den obetalda eller för sent betalda skatten eller avgiften, dock lägst med 50 kr. Vid beräkningen av avgiftsbeloppet skall öretal rundas av uppåt till helt krontal.

Utöver restavgift tas beträffande vissa medelsslag även en tilläggsavgift ut. Enligt uppbördslagens bestämmelser skall en arbetsgivare som har gjort skatteavdrag men inte betalt in skatten påföras tilläggsavgift för varje påbörjad tidsperiod om sex månader utöver den första, räknad från utgången av den uppbördsmanad då skatten rätteligen skulle ha betalats. Tilläggsavgiften är för varje sexmånadersperiod 4 % av det obetalda skattebeloppet, och sammantaget högst 12 %. Med restavgiften kan en arbetsgivare således komma att påföras en sammanlagd avgift om 18 % på innehållet skattebelopp som inte redovisats till uppbördsmyndigheten. Förutom i uppbördslagen finns bestämmelser om ett motsvarande avgiftsuttag i lagen om

sjömansskatt (14 § 2 mom.), kupongskattelagen (19 §), AUL (7 §) och USAL (28 §).

Restavgiften och tilläggsavgiften är inte avdragsgilla vid inkomsttaxeringen.

Enligt uppbördslagen (58 § 2 mom.) och ytterligare ett tiotal författningar - av vilka några hänvisar till uppbördslagen - finns möjlighet till befrielse helt eller delvis från restavgift m.m. om det föreligger särskilda omständigheter/skäl. Beslutande myndighet härvidlag är resp. beskattningsmyndighet, dvs. i de flesta fall länsskattemyndigheten men i vissa fall riksskatteverket, inskrivningsmyndigheten, generaltullstyrelsen eller annan tullanstalt.

Riksskatteverket har meddelat särskilda föreskrifter i fråga om befrielse från och nedsättning av restavgift m.m. som påförts enligt uppbördslagen (RSV Du 1983:8), enligt lagen om mervärdeskatt (RSV Im 1983:3) och enligt lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter (RSV Ip 1984:2).

Generaltullstyrelsen har i protokoll 1982-12-16 (dnr E 857/82) fastställt riktlinjer för befrielse från och nedsättning av restavgift som påförts enligt tullagen samt enligt förordningarna om fyravgift och farledsvaruavgift.

Befrielse från restavgiften skall enligt föreskrifterna medges bl.a. om den skattskyldige har giltig ursäkt för en försenad betalning. Exempel på giltiga ursäkter kan vara sjukdom och olyckshändelse eller annan oförvållad omständighet. Brisande betalningsförmåga anses däremot inte vara en giltig ursäkt och utgör således inte skäl för befrielse.

Nedsättning av restavgiften kan enligt föreskrifterna bl.a. komma i fråga om avgiftens storlek inte är rimlig i förhållande till försummelsen. Har skatten betalats exempelvis före utgången av uppbörds månaden och det saknas anledning att anta att betalningen har fördröjts med uppsåt föreligger det nor-

malt tillräckliga förutsättningar för nedsättning. Nedsättning sker normalt till 2 % av den för sent betalda skatten.

Beträffande tilläggsavgiften anger riksskatteverkets föreskrifter att med hänsyn till de tidsperioder som gäller för sådan avgift bör befrielse från och nedsättning av tilläggsavgift normalt inte medges.

Länsskattemyndigheternas tillämpning av lagbestämmelser och föreskrifter i fråga om befrielse- och nedsättningsärenden behandlas utförligt i betänkandets bilaga 3.

Beskattningsmyndighets beslut i fråga om påföring av restavgift - liksom dess beslut i anledning av ansökningar om befrielse och nedsättning - kan överklagas genom besvär hos kammarrätten enligt 86 § 1 mom. andra stycket UBL, 52 § första stycket USAL och 100 § tullagen. I vissa fall skall överklagandet i stället ske hos länsrätten, nämligen i fall som avses i 85 § 1 mom. första stycket UBL, 50 § första stycket USAL och 51 § ML.

Skatteförenklingskommittén har i sitt slutbetänkande (SOU 1988:22) Ny taxeringslag - reformerad skatteprocess, del 2 s. 246, föreslagit ändringar beträffande nuvarande besvärssordning. Förslaget innebär att beslut av skattemyndighet skall - oavsett om det har fattats av länsskattemyndighet eller lokal skattemyndighet - överklagas hos länsrätt.

En fordran på restavgift har inte förmånsrätt, se 1 § andra stycket lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar.

Statens fordran på restavgift preskriberas samtidigt med huvudfordringen/skattebeloppet, 11 § första stycket lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. jämfört med 8 § andra stycket preskriptionslagen (1981:130). Att restavgift utgör sådan tilläggsförpliktelse som regleras i preskriptionslagen framhålls av föredraganden i prop. 1981/82:96 s. 42 f.

2.3

Påminnelseförfaranden och tidpunkten för indrivningsuppgifterna

Beträffande flera medelsslag gäller att när en skattskyldig har försummat att betala sin skatt i rätt tid och ordning får han en påminnelse från uppbördsmyndigheten om sin betalningsskyldighet. I påminnelsen får den skattskyldige även uppgift om den restavgift som han skall betala på grund av betalningsförsummelsen. Har skattebeloppet betalats för sent avser påminnelsen endast restavgiften.

Syftet med påminnelsen är att erinra den skattskyldige om hans betalningsskyldighet men också att bereda honom tillfälle att anmärka på eventuella felaktigheter i kravet.

I det centrala skatteregistret registreras fortlöpande uppgifter om de skatter och avgifter som debiteras liksom de betalningar som inkommer och krediteras. Vid bestämda tidpunkter kontrolleras gällande debiteringar mot gjorda betalningar. I de fall en debitering är större än betalningen eller betalning helt saknas redovisas detta i en s.k. restlängd. För flertalet medelsslag framställs restlängden i form av ett magnetband. När skatten överlämnas till indrivning registreras uppgifterna från restlängden i utsökningsregistret och avförs samtidigt ur skatteregistret.

Enligt 2 kap. 30 § tredje stycket utsökningsbalken anses ansökan om indrivning gjord när indrivningsuppdraget har registrerats i utsökningsregistret och uppgifterna är tillgängliga för kronofogdemyndigheten.

En närmare redogörelse för påminnelseförfarandena och tidpunkten för indrivningsuppgifterna lämnas beträffande de volymmässigt största medelsslagen, dvs. skatt som har debiterats enligt uppbördslagen, arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt i bilaga 4.

2.4 Avtal om ränta i samband med betalningsuppgörelse

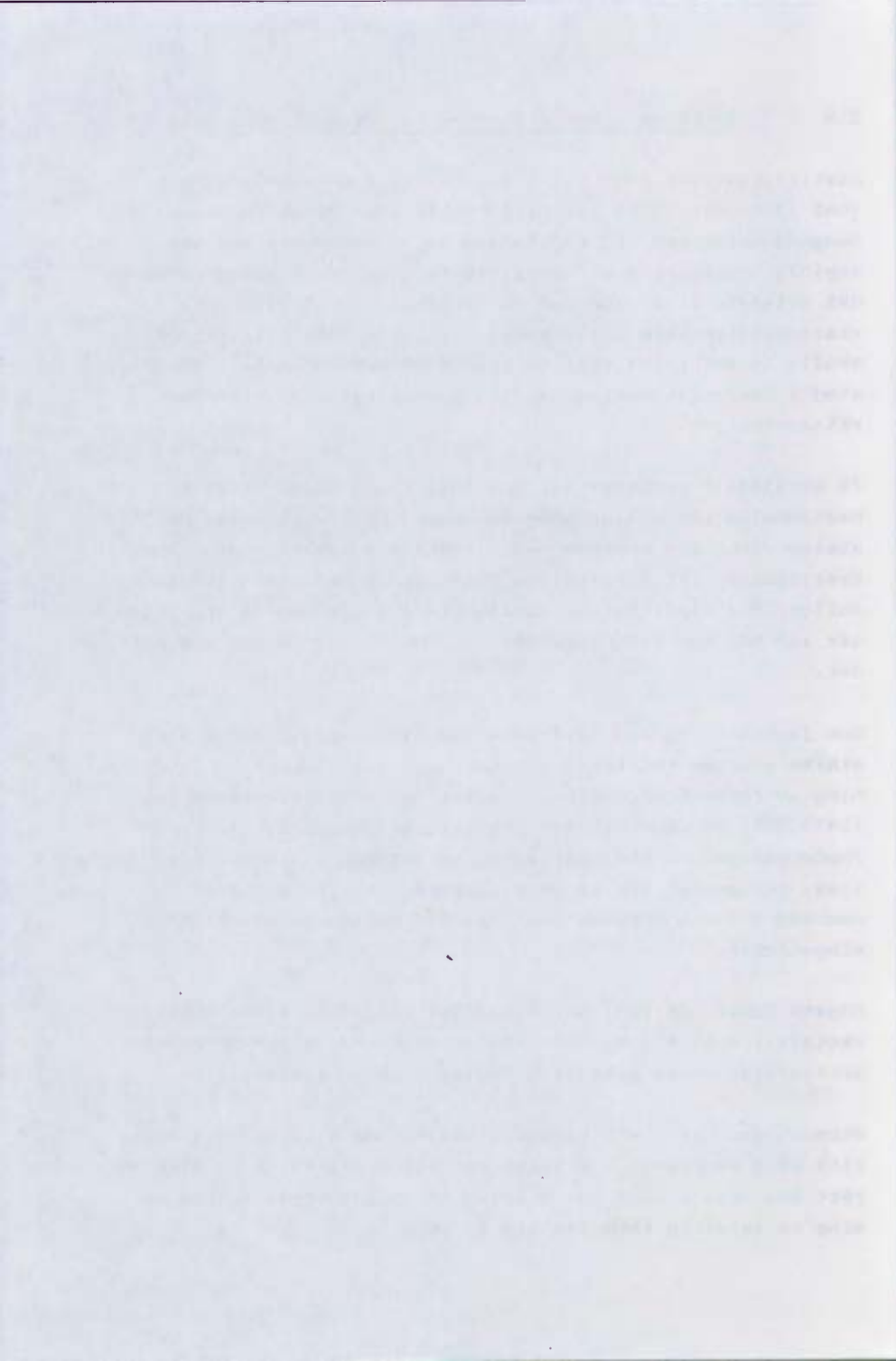
Justitiekanslern (JK) har i ett beslut som meddelades den 13 juni 1984 (dnr 46-84-21) bl.a. tagit upp frågan om kronofogdemyndigheten kan vid indrivning av skatt avtala med skattskyldig om påföring av ränta. Ränta hade i det aktuella ärendet avtalats i samband med en betalningsuppgörelse. Den skattskyldige hade i sin anmälan till JK hemställt att JK skulle ta ställning till om kronofogdemyndighetens förfarande stod i överensstämmelse med gällande rätt eller allmänna rättsprinciper.

JK uttalade i beslutet att det inte finns någon uttrycklig bestämmelse som medger kronofogdemyndigheter rätt att betinga staten ränta vid uppskov med betalning av skatter m.m. som överlämnats till indrivning. Förfarandet med ränta ligger, enligt JK:s uppfattning, emellertid i linje med de grundtankar som bär upp viss lagstiftning och JK har därför godtagit det.

Den lagstiftning som åsyftades har tillkommit i syfte att stärka statens ställning som borgenär vid uppbörd och indrivning av fordran på skatter, tullar och avgifter. Genom lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m.m. har kronofogdemyndigheten vid indrivning av fordran i allmänt mål t.ex. befogenhet att ta emot säkerhet från en gäldenär i samband med att uppskov beviljas med betalning eller indrivningsåtgärd.

Högsta domstolen (HD) har behandlat frågan om ränta i ett rättsfall NJA 1977 s. 812. Enligt HD måste frågan om räntegottgörelse anses exklusivt reglerad genom restavgiften.

Utredningen har i ett tidigare betänkande - under hänvisning till HD:s avgörande - uttalat att den uppfattning om gällande rätt som JK:s beslut ger uttryck åt enligt utredningens mening är felaktig (SOU 1987:10 s. 302).

3 ANDRA BETALNINGSFRÄMJANDE FAKTORER INOM SKATTESYS-
TEMET

Utredningen redogör inledningsvis för de med rest-
avgiften närbesläktade kostnadspåslagen kvarskatte-
avgift, respitränta och anståndsrenta. Därefter be-
handlar utredningen andra slags sanktioner som vid si-
dan av restavgiften kan inträda när en skattskyldig
inte har fullgjort sin betalningsskyldighet. Avslut-
ningsvis påpekas att försummade skattebetalningar of-
fentliggörs genom kreditupplysningsföretagen.

3.1 Kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta

Förutom restavgift och tilläggsavgift finns det beträffande
några medelsslag också andra avgifter eller räntor som till-
kommit i syfte att stimulera den skattskyldige till betalning
i tid eller i annat fall utgöra ersättning för den "skatte-
kredit" han erhållit.

Kvarskatteavgift tas ut om den slutliga inkomstskatten över-
stiger den preliminära skatten. Avgiften är storleksmässigt
avvägd så att den skall utgöra en påtryckning och stimulera
till fyllnadsbetalning senast den 30 april året efter in-
komståret och - å andra sidan - motverka en räntevinst vid
underlåten fyllnadsbetalning (prop. 1974:159 s. 64). Avgiften

är beräknad som ett fast räntepåslag för en skattekredit om ca femton månader (taxeringsåret + de tre första månaderna nästföljande år).

Kvarskatteavgiften är 8 % av det överskjutande beloppet om detta uppgår till högst 5 000 kr. och i annat fall 10 % (27 § 3 mom. UBL). Avgiftsbelopp som understiger 50 kr. påförs inte. Länsskattemyndigheterna får efter ansökan från den skattskyldige besluta att avgiften skall utgå med endast 5 %. Sådan nedsättning meddelas om skillnaden mellan den slutliga och den preliminära skatten beror på förhållanden, som den skattskyldige inte kunnat råda över (85 § 2 mom. UBL).

I fråga om preliminär skatt som fyllnadsbetalas efter den 30 april men senast den 30 juni året efter inkomståret skall kvarskatteavgiften beräknas efter 2 %. Härvid förutsätts emellertid att den skattskyldige antingen har anstånd att lämna självdeklaration eller har laga förfall för att inte ha fullgjort sin deklarationsskyldighet i tid. I det senare fallet förutsätts dessutom att ansökan om reducerad avgift görs (27 § 4 mom. UBL).

I prop. 1988/89:46 har föreslagits vissa ändringar beträffande kvarskatteavgiften. Ändringarna innebär att en kvarskatteavgift på 2 % skall påföras fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt, som görs under tiden 19 januari - 30 april året efter inkomståret. Vid bestämmande av underlaget för beräkning av den nya avgiften skall ett belopp på 20 000 kr. räknas av. Den nuvarande avgiften på fyllnadsinbetalningar som görs mellan den 1 maj och den 30 juni året efter inkomståret, bl.a. om anstånd getts med självdeklarationen, höjs från 2 till 4 % på den del som överstiger 20 000 kr. På belopp som betalas efter den 30 april - eller i vissa fall den 30 juni - skall kvarskatteavgift påföras med 10 %, oavsett beloppets storlek.

Kvarskatteavgiften är inte avdragsgill vid inkomsttaxeringen.

Respittränta tas ut på tillkommande skatt exempelvis vid en eftertaxering. Bestämmelser om respittränta finns bl.a. i uppbördslagen (32 § UBL). Respitträntan utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken

fastställda diskontot med tillägg av tre procentenheter. Räntan utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret till och med den månad då skatten förfaller till betalning. Räntan räknas dock aldrig för längre tid än två år. Räntebelopp som understiger 50 kr. påförs inte.

Befrielse från eller nedsättning av respiträntan kan inte meddelas. Räntan är avdragsgill vid taxeringen.

Riksskatteverket har i skrivelse 1986-10-23 (dnr 875/85-109) - efter uppdrag av regeringen - lagt fram förslag till bestämmelser om ränta, bl.a. respitränta, i lagen om mervärdeskatt. Förslaget, som är under beredning i finansdepartementet, innebär bl.a. att respitränta skall tas ut när mervärdeskatt fastställs till betalning sedan den ordinarie fastställelse dagen passerats. Verket föreslår vidare att restavgift i dessa fall skall påföras först om skatten inte betalas inom den tid som anges i det särskilda fastställelsebeslutet.

Anståndsrenta skall i vissa fall erläggas av den som fått anstånd med betalning av skatt. Det gäller framför allt vid anstånd i avvaktan på att beskattningsfrågan skall avgöras av skattedomstol. Bestämmelser om anståndsrenta finns bl.a. i uppbördslagen (49 § 4 mom. UBL).

Anståndsrentan, vars procentsats motsvarar respiträntans, tas ut från utgången av den månad då skatten skulle ha erlagts om anstånd inte medgivits till och med den månad då anståndstiden gått till ända. Räntebelopp som understiger 50 kr. påförs inte.

Befrielse från eller nedsättning av anståndsrentan kan inte meddelas. Anståndsrentan är avdragsgill vid taxeringen.

Bestämmelserna om anståndsrenta har visst samband med dem om restavgift. Under anståndstiden tas inte någon restavgift ut för skatt som omfattas av anståndsbeslutet. Restavgift skall i stället erläggas för den del av skatten som fortfarande är obetald när anståndstiden gått till ända (51 § första och tredje styckena UBL).

Enligt vad utredningen har erfarit, har det uppkommit fråga om bestämmelsernas tillämpning i det fall en arbetsgivare har ålagts betalningsskyldighet för visst skattebelopp på grund av underlåtet skatteavdrag (75 § UBL) - ett skattebelopp han skall betala restavgift på (75 a § tredje stycket UBL) - men efter besvär över beskattningsbeslutet fått anstånd med betalningen av (75 b § UBL). Restavgiften hänför sig till tidpunkten för det ursprungliga uppbördstillfället medan anståndsränta beräknas från den sista betalningsdagen enligt det särskilda beskattningsbeslutet. Däremellan kan det ha förflutit avsevärd tid. Den uppkomna tillämpningsfrågan gäller om restavgiften i detta fall skall tas ut om betalning av skattebeloppet sker inom anståndstiden (jfr 51 § tredje stycket UBL). Utredningen tar upp frågan i specialmotiveringen, avsnitt 7.4, och föreslår i sammanhanget en författningsändring.

3.2 Sanktionssystemet

Skatteförvaltningen har - inte minst i preventivt syfte - ett flertal sanktionsmöjligheter att tillgripa när en skattskyldig inte har fullgjort sin betalningsskyldighet. När man överväger hur restavgiften bör utformas är det av intresse att bedöma avgiftens betydelse för betalningsviljan vid sidan av de övriga sanktionsformerna. Restavgiftens betydelse härvidlag torde nämligen variera utifrån vilket medelsslag som är aktuellt. I det följande anges sanktionsmöjligheterna som skatteförvaltningen förfogar över beträffande de medelsslag som antals- och beloppsmässigt är mest frekventa vid betalningsdröjsmål. Bedömningen av restavgiftens betydelse som påtryckningsmedel ur detta perspektiv återkommer utredningen till i Överväganden och förslag, avsnitt 5.5

En arbetstagare med A-skatt kan bli registrerad i utskökningsregistret för preliminär A-skatt, kvarstående skatt och tillkommande skatt.

Preliminärskatten erläggs genom skatteavdrag på lönen. Har arbetsgivaren gjort avdrag för skatten är arbetstagaren fri från betalningsansvar för motsvarande skattebelopp, också om

arbetsgivaren underlåter att betala in skatten (77 § andra stycket UBL). Om arbetsgivaren inte gör avdrag för preliminärskatten prövar lokala skattemyndigheten om arbetsgivaren skall åläggas betalningsskyldighet för beloppet (75 § andra stycket UBL). Åläggs arbetsgivaren sådan betalningsskyldighet i tiden innan arbetstagarens slutliga skatt för inkomståret har debiterats, skall även arbetstagaren åläggas betalningsskyldighet för A-skatten (75 § tredje stycket UBL). Arbetsgivare och arbetstagare skall betala restavgift på beloppet (75 a § tredje stycket UBL). Om arbetsgivarens betalningsskyldighet fastställs vid en senare tidpunkt - vilket är det vanliga - kommer myndighetens beslut att rikta sig endast mot arbetsgivaren. Arbetstagaren är ju då redan ansvarig för beloppet i form av kvarstående skatt.

Kvarstående skatt för arbetstagare med A-skatt erläggs också genom skatteavdrag på lönen. Blir skatten inte betald på detta sätt, kan det bero på att den skattskyldige saknar anställning eller har slutat sin anställning under den period då löneavdraget skall göras. Orsaken kan också vara att arbetstagarens inkomstförhållanden och försörjningsbörda är sådana att skatten inte kan uttas genom avdrag på lönen.

Skattskyldig med A-skatt kan också ha att erlægga tillkommande skatt. Sådan skatt erläggs inte genom skatteavdrag utan betalas av den skattskyldige själv under den eller de uppbörds månader som lokala skattemyndigheten bestämmer (31 § tredje stycket UBL). I annat fall tas restavgift ut.

Källskattesystemet förutsätter således att arbetsgivaren verkställer skatteavdrag och betalar innehållen skatt. Arbetsgivarens avdrags- och redovisningsskyldighet understryks genom olika bestämmelser om restavgift, vite, solidaransvar och straffansvar.

Arbetsgivare har att erlægga restavgift - och efter sex månader dessutom tilläggsavgift - om han försummar att i tid betala in arbetstagares preliminära och kvarstående skatt som

han innehållit (58 § 1 mom. UBL). Arbetsgivaren skall vidare betala restavgift om han underlåter att göra sådant skatteavdrag (75 a § tredje stycket UBL).

Arbetsgivare som utan skälig anledning underlåter att göra skatteavdrag blir solidariskt ansvarig med arbetstagaren för skattebeloppet (75 § första stycket UBL). Arbetsgivaren kan också föreläggas vid vite att verkställa skatteavdrag (83 § UBL). Har arbetsgivaren gjort skatteavdrag men inte betalt in det innehållna beloppet kan han åläggas betalningsskyldighet och skatten drivas in hos honom (77 § UBL).

Enligt skattebrottslagen (1971:69) 7-9 §§ kan arbetsgivare dömas till böter eller fängelse om han underlåter att till uppbördsmyndighet lämna redovisningshandling (eller lämnar oriktig sådan) beträffande innehållen skatt eller avgift. Redovisningshandlingen skall lämnas oavsett om skatten betalas i rätt tid eller inte. Straffansvar kan också utdömas enligt uppbördslagen. Arbetsgivare som inte gör skatteavdrag kan dömas till böter (80 § UBL) samt om han inte betalar innehållen skatt till böter eller fängelse (81 § UBL). Gemensamt för straffbestämmelserna är att det inte döms till ansvar i ringa fall. Under år 1986 anmälde skattemyndigheterna ca 700 fall till åtal för brott mot 7-9 §§ skattebrottslagen och ca 1 500 fall till åtal för brott mot 80-81 §§ UBL.

Av betydelse är också bestämmelserna om betalningsskyldighet för den som företräder arbetsgivaren, om denne är en juridisk person. Har sådan ställföreträdare verkställt skatteavdrag men uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåtit att redovisa det innehållna beloppet riskerar han att jämte arbetsgivaren bli betalningsskyldig för skattebeloppet och utgående restavgift (77 a § UBL).

Det anförda innebär att en arbetsgivare som - i strid med källskattebestämmelserna - underlåter att verkställa skatteavdrag eller att betala innehållen skatt ställs inför en hel rad påföljder.

- egen och ställföreträdares betalningsskyldighet,
- straffpåföljd,
- restavgift, som vid innehållen men icke redovisad skatt kombineras med tilläggsavgift eller
- vitesföreläggande om inte skatteavdrag görs.

Härtill kommer att arbetsgivaren sedan skatten överlämnats till indrivning kan drabbas av olika slags exekutiva åtgärder.

Beträffande skattskyldig med B-skatt gäller att den skattskyldige själv skall betala in preliminär och kvarstående skatt liksom naturligtvis tillkommande skatt. Uppbördsresultatet är således helt beroende av den skattskyldiges egen medverkan. Betalas inte skatten i rätt tid och ordning tas restavgift ut. I övrigt finns som betalningsfrämjande faktorer endast hot om olika slags exekutiva åtgärder vid indrivning samt indragning av B-skattsedeln.

Från och med 1985 har uppbörden av källskatt och arbetsgivaravgifter samordnats. Arbetsgivaravgifterna redovisas och betalas samtidigt med de anställdas innehållna skatter. Arbetsgivaren räknar själv ut arbetsgivaravgifterna med en viss procentsats på det avgiftspliktiga lönebeloppet som redovisas i uppbördsdeklarationen.

Om arbetsgivaravgifter inte betalas i rätt tid uttas restavgift och - liksom beträffande innehållen skatt - tilläggsavgift till dess betalning sker eller lokala skattemyndigheten har ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för beloppet (28 § USAL).

Är arbetsgivaren en juridisk person, kan talan föras vid allmän domstol om betalningsskyldighet för ställföreträdaren. Har denne uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala arbetsgivaravgifterna i rätt tid, riskerar han att jämte arbetsgivaren bli betalningsskyldig för beloppet samt påförd restavgift och tilläggsavgift (21 § USAL).

Till detta kommer som en pådrivande faktor hotet om konkurs och andra exekutiva åtgärder.

Betalas inte mervärdeskatt i rätt tid, uttas restavgift (47 § ML). Är den skattskyldige en juridisk person kan talan föras om betalningsskyldighet för ställföreträdaren. Det förutsätts då att företrädaren uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala skatten i rätt tid (48 a § ML). Också beträffande detta medelsslag inträder vid indrivning hot om konkursansökan och andra exekutiva åtgärder.

3.3 Betalningsanmärkning

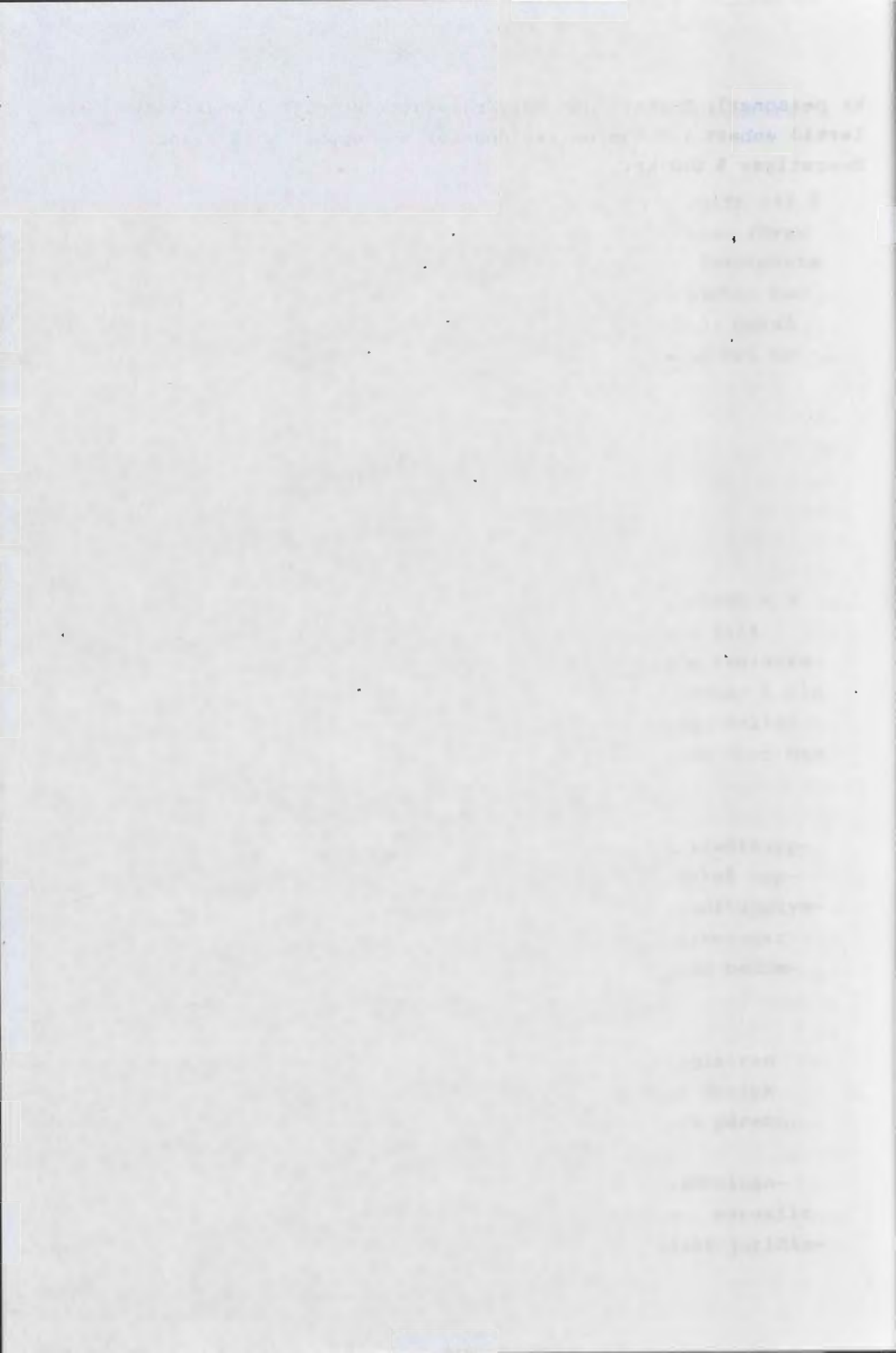
Utsökningsregistret är - i motsats till skatteregistret - i princip offentligt. I vissa fall överförs uppgifter till Upplýsningscentralen AB om skatter och avgifter som registrets i utsökningsregistret. Upplýsningscentralen lämnar i sin tur uppgifterna till andra kreditupplýsningsföretag, Soliditet AB och AB Svensk Upplýsningstjänst. Överföringen sker med tillstånd av datainspektionen.

Kreditupplýsningsföretagen lämnar ut individuella kreditupplýsningar om personer och företag men publicerar också uppgifter beträffande vissa medelsslag i ett antal kreditupplýsningsskrifter. Upplýsningar om s.k. betalningsanmärkningar efterfrågas vid kreditbedömningar och andra liknande bedömningar av ekonomiska risker.

De uppgifter som registreras i kreditupplýsningsregistren gallras normalt ut efter tre år om uppgiften avser fysisk person och efter fem år om uppgiften avser juridisk person.

Till de medelsslag om vilken uppgift lämnas ur utsökningsregistret hör innehållen skatt/arbetsgivaravgifter, särskilt uppdebiterad A-skatt, B-skatt, K-skatt (avser endast juridis-

ka personer), T-skatt och mervärdeskatt. Uppgift lämnas emellertid enbart i fråga om skuldposter som uppgår till eller överstiger 5 000 kr.

I avsnittet redovisas vissa äldre förslag till och synpunkter på en reformering av det gällande avgiftssystemet. Redovisningen avser betänkandet (SOU 1973:33) Ränta och restavgift på skatt m.m., betänkandet (Ds B 1981:12) Restavgift på skatt m.m. samt riksrevisionsverkets rapporter (Dnr 1985:301 och 1985:1066).

4.1 1973 års betänkande (SOU 1973:33)

Förslaget i 1973 års betänkande (SOU 1973:33) innebar att restavgift skulle erläggas med en fast grundavgift med 3 % och en periodvis utgående tilläggsavgift med 2 %. Tilläggsavgiften skulle utgå under högst nio tvåmånadersperioder och beräknas på det belopp som var obetalt vid resp. periods början. Genom grundavgiften åsyftade man att verka för en betalning senast vid uppbördstillfället medan tilläggsavgiften skulle främja en snabb betalning därefter.

Storleken på restavgiften skulle enligt utredningen avvägas så, att det från allmän räntesynpunkt blir olönsamt för den betalningsskyldige att underlåta att betala skatt eller avgift i rätt tid. Samtidigt skulle inte restavgiftens betalningsfrämjande effekt överskattas. Avgiften har rimligen en god effekt på en betalningsskyldig som har vilja och möjlighet att påskynda betalningen för att undgå en avgift. För

andra, som redan är i ekonomiskt trångmål, har avgiften däremot inte någon avgörande effekt på betalningsviljan. Avgiften resulterar snarare i att den ekonomiska situationen ytterligare förvärras.

Utredningen valde mellan om restavgiften skulle utformas som en löpande ränta eller som en periodvis uppräknad avgift och stannade för det senare alternativet. Enligt utredningen behövdes det ett system som medför att den skattskyldige får intresse av men också viss respittid att undgå ytterligare avgift.

Utredningen ansåg det inte motiverat att uppräknat tilläggsavgiften för fler än nio tvåmånadersperioder. Avgiftens betalningssstimulerande effekt bedömdes avta och helt förlora sin betydelse långt innan det restförda beloppets preskriptionstid inträder. Också sociala hänsyn talade för en begränsning.

De flesta remissinstanserna var positiva till den föreslagna restavgiftskonstruktionen. Förslaget ansågs emellertid i dagsläget för komplicerat för både myndigheter och skattskyldiga.

Flera remissinstanser ifrågasatte om en stigande restavgift har den betalningsstimulerande effekt utredningen förutsatte. Det framfördes t.ex. att det endast är en liten grupp skattskyldiga som medvetet fördröjer skattebetalningar. Betalningsförsummelsen beror i de flesta fall på bristande betalningsförmåga. Medvetna dröjsmål med hänsyn till möjliga räntevinster förekommer visserligen men då framför allt när det gäller s.k. företagskatter, dvs. främst B-skatt, innehållen skatt/arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt.

Åtskilliga remissinstanser förutsåg administrativa svårigheter med en rörlig restavgift även om avgiften administrerades med hjälp av ADB. Betalning görs ofta med inbetalningskort som översänts till den skattskyldige flera månader före be-

talningen. Skuldbeloppet behöver därför i vissa fall omräknas innan betalningen.

Departementschefen uttalade (prop. 1974:159 s. 71) att ett övertvägande av utredningens förslag skulle anstå till dess ADB genomförts inom exekutionsväsendet.

4.2 1981 års betänkande (Ds B 1981:12)

Förslaget i 1981 års betänkande (Ds B 1981:12) innebar en fast restavgift med 8 % och en minsta avgift med 100 kr.

Utredningen konstaterade att omfattningen av inlevererade restavgifter hade ökat kraftigt och då särskilt under senare år. De s.k. företagskatterna utgjorde nästan 60 % av de skatter och avgifter som registrerades i utsökningsregistret. Företagskatterna svarade också för den största ökningen i förhållande till övriga medelsslag.

Gällande restavgiftskonstruktion - en fast restavgift med 4 % och en minsta avgift med 10 kr. - tillgodosåg möjligen intresset att betalning skedde vid uppbördstillfället. Där- emot verkade avgiften inte betalningsfrämjande under indrivningsskedet. Då var avgiftens funktion närmast den motsatta. En fast avgift innebär att kostnaden för avgiften minskar med indrivningstidens längd.

Restavgiften gav inte heller staten tackning för indrivningskostnaderna eller för statens ränteförluster. Avgiften tillgodosåg slutligen inte ett ur allmän konkurrenssynpunkt be- tingat krav av att motsvara en affärsmässig kostnad för den skattekredit som erhållits genom betalningsförsummelsen jäm- fört med om kreditbehovet täckts genom den reguljära låne- marknaden.

Utredningen hade vissa utgångspunkter för sina överväganden. Under avsnitt 1 har berörts några av dessa, nämligen den pågående utbyggnaden av det ADB-baserade redovisningssystemet (det s.k. REX-systemet) och ett projekt som gällde ett särskilt påminnelseförfarande. En annan utgångspunkt var att restavgiften påförs vid uppbördstillfället av beskattningsmyndigheten. Med en annan konstruktion av restavgiften måste därför också själva metoden för avgiftspåföring övervägas särskilt.

För att restavgiften skall stimulera till en snabb betalning även efter uppbördstillfället måste, enligt utredningen, avgiften öka under den tid som förflyter mellan förfallodagen och betalningsdagen. Utredningen diskuterade tre olika modeller vid en konstruktionsändring:

- att komplettera den fasta avgiften med en avgift som utgår i form av löpande ränta från förfallodagen,
- att förutom en fast avgift ha en eller flera tilläggsavgifter i likhet med förslaget i 1973 års betänkande eller
- att det efter förfallodagen påförs en hög avgift som sedan faller bort med viss del om betalning sker inom en eller flera bestämda tidsperioder.

Det ifrågasattes om det finns anledning att låta restavgiften öka när kronofogdemyndigheterna har avslutat det aktiva skedet av indrivningsarbetet. Om skattebeloppet då fortfarande är obetalt beror detta i allmänhet på att den skattskyldige saknar betalningsförmåga. En stigande restavgift har i ett sådant fall endast en begränsad effekt.

Utredningen konstaterade vidare att det är svårt att administrera en rörlig restavgift. Kronofogdemyndigheterna behöver i regel uppgift om restavgiftens storlek för varje post vid flera tillfällen. En skattskyldig är dessutom vanligen registrerad i utsökningsregistret med flera skuldposter. Med

ett ADB-baserat redovisningssystem torde det emellertid finnas förutsättningar att lösa de administrativa problemen. Enligt utredningens uppfattning var en genomgripande konstruktionsändring av restavgiften motiverad.

Utredningen stannade - tillfälligtvis - vid ett förslag med en uppräknig av restavgiften. Man gjorde dessförinnan vissa överslag/bedömningar som har sitt intresse också vid en mer genomgripande ändring av restavgiftskonstruktionen.

För den betalningsskyldige är restavgiften en kostnad som kan jämföras med kreditkostnaden vid ett vanligt lån. Om restavgiften skall vara ett effektivt påtryckningsmedel måste utfallet av en sådan kostnadsjämförelse visa att dröjsmål med betalning av skatter och avgifter är en oförmånlig kreditform. En kostnadsjämförelse förutsätter emellertid att man kan uppskatta tiden för den kredit som uppstår genom betalningsdröjsmålet. Hur lång tid förflyter det i allmänhet från skuldens förfallodag till dess den slutbetalas?

Av då tillgänglig statistik framgick att huvuddelen av de belopp som flyter in till kronofogdemyndigheterna erläggs under de två första åren av indrivningen. Vissa stickprovvis gjorda undersökningar visade att ungefär 70-80 % av betalningarna gjorts inom loppet av sju månader från registrering i utsökningsregistret. Även om utredningen bara kunde få en allmän uppfattning om kredittiden fann man det rimligt att avväga restavgiftens procentsats så att avgiften tillgodoser funktionskraven vid ett dröjsmål med betalning på omkring sex-åtta månader från förfallodagen.

Utredningen beaktade - när man föreslog en minsta restavgift - olika beräkningar av statsverkets kostnader för kronofogdemyndigheternas målhantering. Dessa kostnader motiverade i sig en minsta avgift som var högre än 100 kr. Ett högre belopp kunde emellertid framstå som stötande när det gällde små skuldbelopp.

Samtliga remissinstanser vitsordade behovet av att reglerna om restavgift reformeras. De flesta instanserna ansåg att restavgiften på ett eller annat sätt bör sättas i relation till när betalning sker. Man accepterade i stort utredningens bedömning att en större ändring av restavgiftens utformning förutsätter ett datorstöd för kronofogdemyndigheterna.

Föredraganden anslöt sig, som angetts under avsnitt 1, i sak till utredningens ställningstaganden. Föredraganden ansåg därutöver att, med hänsyn till att restavgiften inte är avdragsgill vid inkomsttaxeringen, den föreslagna avgiften skulle komma att vid kortare dröjsmål motsvara en hög ränta. Resultatet av övervägandena och också riksdagens beslut blev en höjning av restavgiftens procentsats till 6 % och av minsta avgiftsbeloppet till 50 kr.

4.3

RRV:s Revisionsrapport, Dnr 1985:301

Riksrevisionsverket (RRV) har genomfört en revision av skattemyndigheternas administration genom olika funktioner i förvaltningen såsom preliminär debitering, uppbörd och taxering. Resultatet av granskningen har redovisats i en revisionsrapport 1986-11-14 (dnr 1985:301).

Riksrevisionsverket konstaterar att skattebetalningar efter förfallodagar kan ge ökad likviditet och räntevinster, s.k. skattekredit åt den skattskyldige och en motsvarande ekonomisk belastning för staten. Senarelagda skattebetalningar försvårar allmänt den administrativa processen. Det finns svagheter i de befintliga betalningsfrämjande sanktionerna i skattesystemet, framför allt de med karaktär av fasta avgifter. Det innebär en stor skillnad jämfört med den renodlade dröjsmålsräntan enligt räntelagens bestämmelser. Restavgiften är oberoende av kredittidens längd men också av diskonto- och

marknadsränteförändringar. Värdet av den kredit som skattekulden ger varierar således med räntelägets förändringar.

Verket anser att det är angeläget att införa en rörlig restavgift. Detta bör vara möjligt beträffande s.k. allmänna mål hos kronofogdemyndigheterna, eftersom REX-systemet numera är fullt utbyggt.

Verket anser att inför en sådan förändring bör visst underlag tas fram och vissa frågor beaktas och anför i sammanhanget följande (rapporten s. 56 f).

Eftersom RSV i stor utsträckning saknar löpande uppföljning av hanteringen av avgifter i betalningsfrämjande syfte bör en första uppgift vara att precisera och söka kvantifiera de många åtgärder i hanteringsprocessen som kan följa på obetalda och för sent betalda skatter. Det bör underlätta en bedömning av vad en rörlig restavgift kan medföra i minskade eller omfördelningsbara resurser. Vidare bör RSV undersöka vilka effekter restavgiftshöjningen 1983 medförde på t.ex. antalet framställningar om befrielse eller nedsättning av restavgiften.

För att utforma de betalningsfrämjande åtgärderna på ett sådant sätt att de minimerar insatserna under hanteringsprocessens gång bör RSV särskilt beakta att förekomsten av skattekrediter i viss utsträckning är uttryck för att skattesystemets räntekonstruktioner och avgifter avviker från motsvarande åtgärder på kreditmarknaden. RRV föreslår därför att ett förslag om förändrad restavgift bör utgå från dröjsmålsräntan enligt räntelagen. Det innebär en helt rörlig avgift med korta ränteuppräkningsperioder och kontinuerlig anpassning till aktuellt ränteläge. Följande frågor bör då komma i förgrunden:

- Är det nödvändigt med en fast avgiftsdel? Varje form av fast avgiftsdel medför att en viss betalningshämmande effekt inträffar den närmaste tiden efter förfallodagen. Om en fast avgiftsdel av andra skäl anses nödvändig bör den dock kombineras med en så hög ränta att den framstår som en dyr kreditform. Om en fast avgiftsdel inte införs innebär det även att fallen av nedsättning av restavgiften pga att den inte anses rimlig i förhållande till försummelsen kan komma att försvinna.

- Kan ränteuppräkning för längre perioder undvikas? Om ränteuppräknningen inte sker per dag utan per månad eller för längre perioder uppträder en liknande betalningshämmande effekt den närmaste tiden efter ränteuppräkningsdagen. I kombination med en hög räntesats kan denna effekt minskas som i fallet ovan. Om ränteuppräknningen görs för varje påbörjad period blir skillnaden mest förslaget med

fast och rörlig avgiftsdel obetydlig om den fasta avgiftsdelen inte kraftigt avviker från ränteuppräknningen.

- Hur kan avgiften anpassas till det aktuella ränteläget? En årlig justering av restavgiften på samma sätt som nu sker med ö-skatteräntan skulle medföra en väsentlig förbättring jämfört med dagsläget. Är det möjligt att göra en sådan justering under året?

4.4

RRV:s Revisionsrapport, Dnr 1985:1066

Riksrevisionsverket har även genomfört en förvaltningsrevision av exekutionsväsendet. Verket har under 1986 bl.a. granskat kronofogdemyndigheternas indrivning av skatter och avgifter som registrerats i utsökningsregistret. Registrerat belopp uppgick till ca 6,5 miljarder kr. Levererat (inbetalt) belopp i procent av skuldbeloppet uppgick till knappt 16 %. Verkets rapport lämnades 1987-06-12 (dnr 1985:1066).

Riksrevisionsverket föreslår i rapporten (s. 111) liksom i sin tidigare rapport (dnr 1985:301) att restavgiften bör utformas som en löpande ränta. En sådan konstruktion skulle, enligt verkets mening, både förebygga att skattefordringar behöver överlämnas till indrivning och innebära en effektivare indrivning. Den nuvarande oenhetliga hanteringen av ränta i samband med att kronofogdemyndigheterna träffar en betalningsuppgörelse med den skattskyldige skulle då få en lösning. Likaså skulle det likformiga uttaget av restavgift - oberoende av om den skattskyldige betalar på betalningspåminnelsen eller efter indrivningsuppdraget - kunna upphöra. En marknadsanpassad ränta skulle, enligt verkets uppfattning, förmodligen innebära att inkomsterna av räntan blir högre än nuvarande inkomster av restavgiften.

5 ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG

Utredningen redogör inledningsvis för restavgiftens funktioner och anger det ändamålsenliga i att skilja på funktionerna under uppbörds- och indrivningsstadierna. I överensstämmelse härmed inför utredningen begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift, tillsammans benämnda dröjsmålsavgifter. I fortsättningen utvecklar utredningen sin syn på dröjsmålsavgifterna som en del i ett sanktionssystem samt anger att avgiftssystemet även framdeles bör vara enhetligt för alla medelsslag. Utredningen diskuterar härafter om dröjsmålsavgifterna bör vara fasta eller rörliga. Diskussionen utmynnar i att avgiftspåslagen enligt utredningens uppfattning bör vara fasta. Slutligen innehåller avsnittet närmare överväganden om hur uppbörds- och indrivningsavgifterna bör vara utformade. Som ett alternativ eller komplement till indrivningsavgiften behandlar utredningen behovet av en särskild uppskovsränta när en skattskyldig beviljas uppskov med betalningen. Utredningen finner emellertid inte skäl att föreslå bestämmelser om en sådan ränta.

5.1 Bakgrund

En skattskyldig som har försummat att betala skatt i rätt tid och ordning skall erlägga restavgift. Avgiften tas ut med 6 %

av den på förfallodagen obetalda skatten, dock aldrig med mindre belopp än 50 kr. Restavgiften är en fast avgift och tas ut med samma belopp oavsett om skatten betalas kortare eller längre tid efter förfallodagen.

En arbetsgivare som inte har betalt innehållen skatt i rätt tid och ordning skall utöver restavgift betala tilläggsavgift. Tilläggsavgiften tas ut med 4 % av den obetalda skatten och påförs för varje påbörjad sexmånadersperiod - utöver den första - till dess beloppet är betalt eller fastställt till betalning av den lokala skattemyndigheten. Tilläggsavgiften kan som högst tas ut med 12 %.

Reglerna om restavgift och tilläggsavgift gäller också i fråga om arbetsgivaravgifter och vissa andra avgifter. I de följande övervägandena kommer utredningen att använda skattebegreppet som en gemensam beteckning för statens fordringar inom skatte- och avgiftsområdena. Med skattskyldig avses i överensstämmelse härmed även avgiftsskyldig.

Skattskyldig kan befrias från skyldighet att betala restavgift och tilläggsavgift om särskilda omständigheter föreligger.

Restavgiften liksom tilläggsavgiften skall fylla vissa funktioner, nämligen

- att främja den skattskyldiges intresse att betala på förfallodagen,
- att stimulera den som försummat att betala på förfallodagen till en skyndsam betalning,
- att täcka uppbörds- och indrivningskostnaderna och
- att ersätta det allmännas ränteförluster.

Det är vidare angeläget att avgiften är enkel att hantera administrativt och dessutom överblickbar för både myndigheter och skattskyldiga.

5.2 Kritiken mot nuvarande ordning

Det har i många sammanhang riktats kritik mot den gällande restavgiftskonstruktionen. Kritiken har framför allt gällt den omständigheten att restavgiften är fast, dvs. oberoende av betalningsdröjsmålets längd. Restavgiften främjar visserligen, sägs det, en betalning på förfallodagen men premierar inte en snabb betalning därefter av den som varit försumlig. Beträffande den betalningsförsumlige är avgiftens verkan närmast den motsatta. Eftersom avgiften är fast kommer hans kostnad för avgiften att minska allteftersom han dröjer med betalningen. En fast avgift av nuvarande storlek innebär vidare, enligt kritiken, att det allmännas ränteförluster och kostnader inte täcks i de fall när dröjsmålet med betalningen är långvarigt.

Särskilt stark kritik mot restavgiftskonstruktionen har framförts av riksrevisionsverket (RRV). Verket har framhållit att de i skattelagstiftningen förekommande betalningsfrämjande åtgärderna vilka utformats som fasta avgifter har stora svagheter jämfört med en rörlig dröjsmålsränta. RRV pekar i detta sammanhang särskilt på restavgiften men också exempelvis på kvarskatteavgiften. Enligt verket är den skattekredit som en skattskyldig tar sig i viss utsträckning ett uttryck för att skattesystemets ekonomiska sanktioner är trots allt gynnsammare än kreditkostnaderna på den allmänna lånemarknaden. RRV har som sin mening uttalat att ett förslag till förändrad restavgift bör utgå från den rörliga dröjsmålsräntan enligt räntelagen (1975:635).

Det kan i det här sammanhanget erinras om att utredningen enligt givna direktiv har att överväga möjligheten för kronofogdemyndigheterna att i vissa fall ta ut en särskild ränta.

Kritik mot restavgiftskonstruktion har också framförts av skattemyndigheterna. Genom att restavgiften är fast blir den skattskyldiges kostnad mycket hög vid korta betalningsdröjsmål. Detta medför att antalet ärenden om befrielse från och

nedsättning av restavgiften blir stort. Utredningen har från samtliga länsskattemyndigheter inhämtat uppgifter angående de ansökningar om befrielse från och nedsättning av restavgiften som inkommit till myndigheterna åren 1981-1987. Antalet ansökningar har ökat kraftigt under den undersökta perioden (bilaga 3, tabell 1).

5.3 Uppbörd och indrivning

Uppenbart är att det finns behov av en ekonomisk sanktion i form av en avgift vid betalningsdröjsmål. Beträffande den av riksrevisionsverket framförda propån om en rörlig i stället för en fast avgift vill utredningen framhålla att en ändring av det slaget inte torde öka antalet betalningar från försumliga skattskyldiga. Däremot torde en rörlig avgift kunna få betydelse i fråga om tidpunkten för de försumligas betalningar, dvs. mer eller mindre påskynda dessa. Härvid är skillnaden mellan uppbörd och indrivning av intresse.

Uppbörden pågår en viss tid - som regel några månader - efter förfallodagen. Skattefordringen finns under tiden registrerad i skatteregistret. Om betalning inte inflyter till den skattemyndighet som svarar för uppbörden överlämnas fordringen för indrivning till kronofogdemyndigheten. Skatten avförs därvid ur skatteregistret och tas i stället upp i utsökningsregistret. Överföringen till utsökningsregistret får även andra konsekvenser (se härom i det följande). Konsekvenserna är sådana att det för såväl det allmänna som för den skattskyldige är till klar fördel om antalet indrivningsfall kan begränsas så långt som det är möjligt.

Utredningen finner det ändamålsenligt att skilja på restavgiftens funktioner under uppbörds- och indrivningsstadierna. Själva begreppet restavgift härrör för övrigt från en föråldrad och inte längre tillämplad ordning med särskild restföring

av skatter som inte betalas till uppbördsmyndigheten (jfr SOU 1987:10 s. 195).

I överensstämmelse med det anförda vill utredningen i stället för restavgift införa begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift. Uppbördsavgift skall tas ut om skatt inte betalas vid ordinarie uppbördstillfälle. Indrivningsavgift åter kan bli aktuell om skatten måste överlämnas till indrivning.

Även om utredningen vill använda två avgiftsbegrepp, skall avgifterna sinsemellan naturligtvis vara samordnade. Indrivningsavgiften skall utformas så att den kan ses som en fortsättning på uppbördsavgiften. När utredningen i fortsättningen avser båda avgifterna används begreppet dröjsmålsavgifter.

I likhet med vad som gäller beträffande restavgiften, bör dröjsmålsavgifterna undantas från allmän förmånsrätt. Vidare bör betalningsansvaret för avgifterna upphöra när huvudfordringen/skattebeloppet avkortas eller preskriberas (jfr avsnitt 2.2).

5.4 Dröjsmålsavgifterna som en del i ett sanktionssystem

Restavgiften är inte det enda påtryckningsmedlet när det gäller att främja de skattskyldigas betalningsvilja. Vid sidan av restavgiften finns sålunda andra påtryckningsmedel med samma syfte, nämligen bestämmelser om

- straffansvar och, beträffande skyldigheten att verkställa skatteavdrag, vite,
- solidariskt betalningsansvar för arbetsgivare och ställföreträdare (solidaransvar) och
- exekutiva åtgärder för skattens indrivning genom utmätning, införsel och konkurs.

En del av dessa påtryckningsmedel kan användas endast beträffande vissa medelsslag. Enligt utredningens bedömning varierar därför restavgiftens betydelse bl.a. utifrån vilken skatt som avses och vilka andra påtryckningsmedel som kan tillgripas.

Det finns emellertid också inslag i själva förfarandet som är betalningsfrämjande. Utredningen åsyftar här den omständigheten att betalningsförsummelsen offentliggörs. Detta sker när skatten överlämnas för indrivning och alltså registreras i utsökningregistret. Från utsökningregistret hämtar kreditupplysningsföretagen många av sina uppgifter. En näringsidkare som registrerats i utsökningregistret riskerar därför att omgående hamna i svårigheter vid kontakterna med kreditgivare och leverantörer. Även andra skattskyldiga kan naturligtvis drabbas av svårigheter när deras betalningsförsummelser blir allmänt kända.

Ser man närmare på påtryckningsmedlen blir bilden följande.

Uppbörd av en arbetstagares preliminära och kvarstående skatt sker - om arbetstagaren har en A-skattesedel - som regel genom avdrag på lönen. I ett fungerande källskattesystem torde därför sådan arbetstagare ha ett begränsat utrymme att manipulera med betalningen av sin skatt. Restavgiften kan under sådana förhållanden endast undantagsvis antas ha betydelse för arbetstagarens vilja att betala sin inkomstskatt. Tillkommande skatt skall däremot betalas av honom själv varför restavgiften i det sammanhanget torde ha en viss betydelse för betalningsviljan.

Källskattesystemet förutsätter att arbetsgivaren lojalt verkställer skatteavdrag och betalar innehållen skatt. Arbetsgivarens skyldighet att medverka är sanktionerad genom bestämmelser om restavgift, vite, straffansvar och solidariskt betalningsansvar. Risken för ett solidariskt betalningsansvar liksom hotet om exekutiva åtgärder och konkurs är sannolikt mer verkningsfulla påtryckningsmedel än restavgiften. Avgif-

ten kanske snarast bör ses som ett komplement till övriga sanktionsbestämmelser, t.ex. i de fall straffansvar och solidariskt betalningsansvar inte aktualiseras.

Enligt utredningens bedömning har restavgiften sin största betydelse som påtryckningsmedel när det gäller att förmå en person med B-skattsedel - företrädesvis en småföretagare - att betala sin skatt i tid. I fråga om B-skatt finns nämligen - förutom offentliggörandet - ingen annan åtgärd än hot om indrivning med exekutiva åtgärder och konkurs som sanktion.

Beträffande medelsslagen arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt torde risken av en konkurs och offentliggörandet av skulden vara mer betalningsfrämjande än restavgiften. Därtill kommer i fråga om juridiska personer hotet om ett solidariskt betalningsansvar för ställföreträdaren.

Det kan här anmärkas att konkurshotet torde vara särskilt betalningsfrämjande i fråga om näringsidkare. Beträffande sådana skatter som påförs näringsidkare - hos kronofogdemyndigheterna benämnda företagarskatter - är indrivningsresultatet förhållandevis högt (bilaga 5, tabell 6-7). Att en betalningsförsumlig näringsidkare dessutom i många fall begärs i konkurs bekräftas av att mer än hälften av statens utestående fordringar avseende obetald källskatt/arbetsgivaravgifter ligger i pågående konkurser. Motsvarande andel är något lägre när det gäller mervärdesskatt men betydligt lägre när det gäller B-skatt och K-skatt¹.

Sammanfattningsvis gör utredningen bedömningen att restavgiften har en marginell betydelse för att påverka en arbetstagarare med A-skatt att betala sina skatter, en relativt stor betydelse för att påverka en småföretagare med B-skatt att betala sin skatt men bara en begränsad betydelse för att främja betalning av särskilt uppdebiterad A- och K-skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt.

¹ Uppgifterna har hämtats ur riksskatteverkets redovisade resultat av indrivningsverksamheten 1987.

När restavgiften på detta sätt placeras i sitt sammanhang och som en del i ett sanktionssystem blir bilden av avgiftens betydelse för betalningsviljan mer nyanserad. Utredningens uppfattning är att restavgiftens funktion för ett fullgott uppbördsresultat inte skall överdrivas. Det finns andra påtryckningsmedel med samma syfte, som kan vara av mer ingripande art för den skattskyldige än vad restavgiften är. Det bör inte heller inför en ändrad avgiftskonstruktion ställas alltför stora förväntningar på en avgörande förbättring av uppbörds- och indrivningsresultaten. Vissa i olika sammanhang framförda önskemål om en helt rörlig avgift bör kanske i konsekvens härmed stå tillbaka till förmån för det praktiska behovet av enkla avgiftskonstruktioner.

Det är, enligt utredningens uppfattning, angeläget att den skattskyldige på olika sätt tydligt informeras om befintliga sanktioner och särskilt om den offentlighet som aktualiseras när en skatt lämnas över för indrivning.

5.5 En avgiftskonstruktion för alla medelsslag

Utredningen har funnit det ändamålsenligt att - med hänsyn till det stora antalet medelsslag som här berörs - inledningsvis begränsa övervägandena till de medelsslag som antals- och beloppsmässigt väger tyngst vid betalningsdröjsmål. Mer perifera medelsslag kommer att behandlas i specialmotereringen, avsnitt 7. De tunga medelsslagen är B-skatt, K-skatt, T-skatt, särskilt uppdebiterad A- och K-skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt.

Uppbörden av medelsslagen har så olika former att utredningen särskilt har övervägt en differentiering av dröjsmålsavgifterna mellan medelsslagen. Utredningen har emellertid avstått från en sådan differentiering och stannat för att föreslå ett enhetligt regelsystem för samtliga medelsslag. Avgörande har

därvid främst varit intresset av enkelhet i hanteringen för uppbörds- och indrivningsmyndigheterna.

5.6 Fasta eller rörliga dröjsmålsavgifter?

Utredningen förordade redan i 1981 års betänkande (Ds B 1981:12) att restavgiften bör - om avgiften skall fylla de uppställda funktionerna - öka under den tid som förflyter mellan förfallodagen och betalningsdagen. Med ett utbyggt ADB-baserat redovisningssystem ansågs det vara möjligt att lösa olika administrativa problem som en rörlig avgift kunde förväntas medföra. I dag finns onekligen de datatekniska förutsättningarna för en genomgripande konstruktionsändring. Vilken konstruktion som bör väljas får emellertid avgöras utifrån hur de olika avgiftsalternativen uppfyller funktionskraven och vilka övriga för- och nackdelar de har.

En fast avgift efter nuvarande konstruktion har till att börja med följande fördelar. Den är möjlig att storleksmässigt anpassa så att den stimulerar intresset för betalning på förfallodagen. En fast avgift ger vidare det allmänna ersättning för ränteförluster samt uppbörds- och indrivningskostnader om avgiftens procenttal relateras till hur länge det i allmänhet dröjer från skuldens förfallodag till dess den betalas.

En fördel med en fast avgift är vidare att den är enkel att administrera och att den beloppsmässigt kan anges på krav som skickas ut.

Svagheter med en fast avgift - vilket den också har kritiserats för - är att den inte främjar en betalning efter förfallodagen. Avgiften tas vid korta betalningsdröjsmål ut efter samma grunder som vid längre dröjsmål där både uppbörds- och indrivningsåtgärder kanske varit nödvändiga. Detta föranleder

självlklart många ansökningar om befrielse från eller nedsättning av avgiften i de fall betalning har skett kort tid efter förfallodagen.

Med en rörlig ränta, utformad som dröjsmålsräntan enligt räntelagen, följer delvis andra för- och nackdelar. Funktionskravet på en snabb betalning efter förfallodagen torde kunna uppnås om räntan avvägs så att det från räntesynpunkt i allmänhet blir klart olönsamt att fördröja betalningen (förutsatt då att den skattskyldige har betalningsförmåga). En ränta kan enklare än en fast avgift anpassas storleksmässigt så att den ger staten ersättning för ränteförluster och uppbörds- och indrivningskostnader.

En ränta är över huvud taget en mer rättvis sanktion de betalningsförsumliga emellan, eftersom räntan beloppsmässigt bestäms efter längden på varje betalningsdröjsmål. Detta skulle också leda till färre ansökningar om befrielse eller nedsättning.

En avgift utformad som dröjsmålsräntan enligt räntelagen har dock även brister. Enbart en ränta torde rent av dåligt uppfylla det kanske viktigaste funktionskravet, att främja den skattskyldiges intresse att betala senast på förfallodagen. Är avgiften låg i samband med betalningar kort tid efter förfallodagen kan en ökning förväntas av antalet kortvariga betalningsdröjsmål. Detta leder till ett totalt sett försämrat uppbördsresultat och ett administrativt mer kostsamt förfarande än i dag.

Även en kombination med dels en fast avgift i anslutning till förfallodagen, dels en löpande ränta därefter har - liksom det renodlade räntealternativet - flera nackdelar. Den betalningsförsumlige kan t.ex. inte löpande hållas underrättad om skuldens totala belopp. Skattemyndigheten eller kronofogdemyndigheten kan visserligen räkna fram räntan till ett visst datum som en senaste betalningsdag, uppdebitera räntebeloppet i skatte- eller utsökningsregistret och underrätta den skatt-

skyldige härom genom ett krav. Detta är för övrigt en ordning som tillämpas beträffande motsvarande dröjsmålsränta i enskilda mål hos kronofogdemyndigheten. Varje räntealternativ medför emellertid extra administration på uppbörds- och indrivningsstadierna. Detta till trots torde man inte kunna undvika nästintill regelmässiga felbetalningar.

En nackdel som inte bör underskattas med de angivna räntealternativen är att ett datamaskinellt uträknat räntebelopp lätt blir svårt - och i vissa fall i det närmaste omöjligt - att kontrollera eller följa manuellt. Detta gäller inte bara för den skattskyldige utan också för myndigheterna t.ex. när ett beslut överklagas eller en återbetalning görs. Svårigheterna hänger samman med att den som är registrerad som gäldenär i utsökningsregistret ofta har ett stort antal skuldposter med olika förfallodagar. Gäldenärer med mer än 100 skuldposter är inte ovanliga. Svårigheterna accentueras när det förekommit exempelvis delbetalningar eller avkortningar till följd av taxeringsändringar.

Mot en räntemodell talar slutligen att dröjsmålsavgiften till sin karaktär är en sanktion och inte bör uppfattas som en låneränta. Det bör inte framstå som om det allmänna har godtagit denna form av skattekredit.

I detta sammanhang kan jämförelse ske med de inslag av kredittänkande som finns i fråga om respiträntan och anstånds-räntan. Respiträntan tas ut på tillkommande skatt till och med den månad då skatten förfallit till betalning, dock längst två år. Anstånds-räntan, som skall erläggas av den som fått anstånd med betalning av skatt, utgår under den beslutade anståndstiden. Dessa båda räntor är kopplade på visst sätt till det av riksbanken fastställda diskontot. Räntorna är vidare avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Till skillnad från vad som gäller vid beräkning av avgift vid betalningsförsum-melse är kredittidens längd en känd faktor vid beräkningen av respiträntan och anstånds-räntan.

I kritiken mot den nuvarande restavgiften har det gjorts gällande att betalningar efter skattens förfallodag kan ge räntevinster och ökad likviditet åt den skattskyldige och en motsvarande ekonomisk belastning för staten. En marknadsanpassad ränta skulle, enligt kritiken, troligen innebära att statens inkomster av räntan blir högre jämfört med nuvarande inkomster av restavgiften.

Utredningen är härvidlag av en annan uppfattning. Till att börja med synes inte ha beaktats de skillnader som finns mellan betalningar på uppbördsstadiet och betalningar på indrivningsstadiet. Det finns enligt utredningens mening inget fog för kritiken så länge full betalning inflyter på uppbördsstadiet. När det gäller indrivningen vill utredningen anföra följande.

Den nuvarande fasta avgiften på 6 % är inte avdragsgill. Den motsvarar en vid taxering icke avdragsgill låneränta på 12 % om betalningen har fördröjts sex månader från förfallodagen och 9 % om betalningen har fördröjts åtta månader. En sådan låneränta motsvarar i sin tur en vid taxering avdragsgill bankränta på uppemot 20-24 % resp. 15-18 % (beroende på marginalskatten), vilket måste anses som en hög ränta även för en bankkredit utan säkerhet.

Med avgiftens nuvarande procentsats kan den skattskyldige således komma att göra en kreditvinst först när betalningsdröjsmålet är längre än åtta månader från förfallodagen, dvs. i de flesta fall längre än sex månader från indrivningsuppdraget.

Samtidigt visar inhämtad statistik över frekvensen betalningar i de allmänna målen hos kronofogdemyndigheterna, att 40 % av målen har avslutats genom fullbetalning inom den första sexmånadersperioden efter registreringen i utsökingsregistret. Närmare 30 % av målen har t.o.m. slutförklarats inom tre månader. Därefter minskar snabbt antalet mål som avslutas med fullbetalning. Ett år efter det att målen överlämnats

till indrivning har endast ytterligare 8-10 % av målen slutbetalats (bilaga 5, tabell 4).

För huvudparten av de skatter som går till indrivning och som också till slut fullbetalas, betalar de skattskyldiga alltså genom den fasta restavgiften en högre kreditkostnad än en avdragsgill löpande bankränta. Särskilt hög är kreditkostnaden om betalning sker redan på uppbördsstadiet. Statens intäkter är på motsvarande sätt större med en fast restavgift av nuvarande storlek än de skulle vara med en löpande ränta som ligger i nivå med dröjsmålsräntan.

Andelen mål på indrivningsstadiet, i vilka de skattskyldiga trots allt gör räntevinster på grund av fördröjd betalning, är förhållandevis liten. Utredningen bedömer inte att det allmänna skulle vinna några intäkter totalt sett med en rörlig avgiftsränta jämfört med en fast avgift, särskilt om hänsyn tas till det administrativa merarbete som en rörlig ränta medför. Utredningen återkommer till den här frågan i ett senare avsnitt om indrivningsavgiften (se avsnitt 5.9).

Utredningen kan emellertid inte bortse från det rimliga i en ordning som innebär att den skattskyldiges kostnad är låg vid korta betalningsdröjsmål men ökar med dröjsmålets längd. Utredningen förordar att ökningen sker med fasta avgiftspåslag.

Ett avgiftspåslag bör i princip ske senast vid den tidpunkt då den betalningsskyldiges kreditkostnad har blivit lägre än vad en alternativ bankränta innebär.

Genom en successiv uppräkning av avgiften på uppbörds- och indrivningsstadierna främjas intresset av betalning före varje avgiftspåslag. Samtidigt relateras avgiftens storlek till längden på betalningsdröjsmålet och det allmännas växande ränteförluster och kostnader för uppbörds- och indrivningsåtgärder. För de betalningsskyldiga sinsemellan blir avgiften mera rättvis än för närvarande.

En ordning med fasta avgiftspåslag innebär att den skattskyldiges kostnad i viss utsträckning kommer att relateras till myndigheternas arbetsinsatser. En sådan ordning kan jämföras med vissa planer på reformering av utsökningsavgifterna i enskilda mål hos kronofogdemyndigheterna. Enligt vad utredningen har inhämtat arbetar riksskatteverket för närvarande på ett förslag som ger sökanden i ett enskilt mål möjlighet att välja omfattning på kronofogdemyndighetens utredning. Samtidigt skall utsökningsavgiften enligt verkets planer anpassas härtill eller just så att avgiften kommer att stå i viss relation till kronofogdemyndighetens insatser i varje mål.

Fasta avgiftspåslag har fördelen att myndigheterna enkelt kan avisera de skattskyldiga om kontoställningen och ange avgiftens storlek på olika krav. Den betalningsskyldige vet således vilket totalbelopp han skall betala och får dessutom viss respit att undgå ytterligare avgift.

En nackdel med fasta avgiftspåslag kan vara att myndigheterna i större utsträckning än i dag behöver underrätta den betalningsskyldige före varje avgiftspåslag. Enligt utredningens uppfattning är det nämligen ett rimligt krav att den skattskyldige underrättas om den totala skulden, åtminstone om det har förflutit en längre tid från ett tidigare krav. En nackdel kan också vara den eventuella betalningshämmande funktion som inträder den närmaste tiden efter varje avgiftspåslag. Är skatten överlämnad för indrivning till kronofogdemyndigheten och myndighetens insatser är tillräckligt aktiva torde dock denna effekt inte vara särskilt betydelsefull.

5.7 Uppbördsavgift

Länsskattemyndigheten kan enligt nuvarande ordning medge befrielse från skyldigheten att erlägga restavgift. Utred-

ningen har, såsom redan nämnts, inhämtat uppgifter från läns-
skattemyndigheterna angående antalet ansökningar om befrielse
från och nedsättning av restavgiften m.m. Riksskatteverket
har för sin del inhämtat uppgifter från läns-skattemyndighe-
terna om de olika tillämpningsfrågor som uppkommer vid hand-
läggningen av ärendena. Verket har ställt sitt material till
utredningens förfogande.

Uppbördsenheterna hos läns-skattemyndigheterna diarieförde
1987 totalt ca 8 500 ansökningar. Mervärdeskatteenheterna
hos samma myndigheter har olika rutiner för diarieföring
av dessa ärenden. Med beaktande härav kan antalet ansök-
ningar hos dessa enheter endast uppskattas och beräknas
vara en tredjedel av antalet hos uppbördsenheterna. Sam-
manlagt kan det totala antalet ansökningar för 1987 beräk-
nas till ca 12 000. En övervägande andel av ansökningarna
hos såväl uppbörds- som mervärdeskatteenheterna resulterar
i beslut om befrielse eller nedsättning. Andelen avslag är
ca 10 %, hos några myndigheter uppemot 30 % (bilaga 3,
tabell 2).

Skattemyndigheternas uppgifter pekar på behovet av att diffe-
rentiera procentsatsen för uppbördsavgiften. Härigenom bör
många ärenden om befrielse eller nedsättning kunna undvikas.
Samtidigt är det inte motiverat från statens synpunkt att ta
ut en lika hög avgift vid varje betalningsdröjsmål. Ett kort-
varigt dröjsmål kostar inte det allmänna lika mycket som ett
längre.

Utredningen föreslår att uppbördsavgiften tas ut i två steg,
enligt en lägre procentsats i anslutning till förfallodagen
och enligt en högre procentsats från en senare tidpunkt.
Uppbörden pågår i allmänhet en begränsad tid. För många me-
delsslag skall indrivning begäras senast två månader efter
uppbörds månadens utgång. Med hänsyn härtill och till att en
viss stabilitet i avgiftskravet är nödvändig av administrati-
va skäl bör två steg innebära en tillräcklig differentiering
av uppbördsavgiften.

Vilka procentsatser bör då bestämmas för de två stegen? I
övervägandena om procentsatserna beaktar utredningen följande
synpunkter.

Med en låg procentsats i första steget kan man befara att motivationen hos den skattskyldige att betala senast på förfallodagen minskar. En låg procentsats kan å andra sidan förväntas nelbringa antalet ärenden om befrielse från eller nedsättning av avgiften.

En försummelse att iaktta såväl förfallodagen som tidpunkten för avgiftshöjningen bör medföra en markant högre avgiftskostnad för den skattskyldige än "enbart" en försummelse att betala på förfallodagen. Avgiftshöjningen bör således vara förhållandevis stor.

Vetskapen om en hög procentsats i det andra steget bör stimulera till betalning så att indrivning undviks. Avgiftens procentsats bör vara så hög att den täcker statens kostnader för handläggningen hos uppbördsmyndigheten och skattens registrering i utskenningsregistret samt de inledande indrivningsåtgärderna.

Vid övervägandena av de anförda synpunkterna har utredningen stannat för att föreslå en uppbördsavgift om 2 % i samband med förfallodagen och om 6 % efter avgiftshöjningen.

När skall då höjningen ske av uppbördsavgiftens procentsats? Tidpunkten härför kan bestämmas på olika sätt. Den kan sålunda relateras till

- förfallodagen,
- en betalningserinran (påminnelse) från skattemyndigheten eller
- indrivningsuppdraget.

En utgångspunkt för utredningen är att välja en tidpunkt som passar alla medelsslag trots deras stora inbördes skillnader i beskattnings- och uppbördshänseenden. Den skattskyldige skall också bli informerad om den tidpunkt då avgiftshöjningen sker och således kunna förhindra denna genom en betalning.

Med en ordning där tidpunkten för avgiftshöjningen relateras till förfallodagen - förslagsvis en månad efter den dag skatten skolat betalas - blir denna lika för alla medelsslag. Information om en sådan ordning är lätt att sprida bland de skattskyldiga. Antalet ärenden om befrielse från eller ned-sättning av avgiften kan antas komma att minska avsevärt.

En nackdel med den här modellen är att skattemyndigheterna får svårt att administrativt anpassa rutinerna för olika påminnelseförfaranden - särskilt beträffande K-skatten - till den föreslagna tidsfristen och premiera en betalning efter en sådan erinran med en låg avgift.

En annan nackdel hör samman med att det i vissa fall är motiverat med en skyndsam registrering av skatten i utsökningsregistret. Här åsyftas t.ex. avräkningsfall vid restitutioner och fall då kronofogdemyndigheten tar säkerhet av gäldenären i samband med uppskovsbeslut (jfr SOU 1987:10 s. 305-310). Indrivningsuppdraget kommer då ofta så snabbt efter förfallodagen att avgiftshöjningen inte hunnit inträda. Kronofogdemyndighetens s.k. förstakrav skulle i stället komma att innehålla två alternativa avgiftsbelopp, ett lägre och ett högre beroende på när betalning sker. Detta är uppenbarligen en situation som i möjligaste mån bör undvikas.

Tidpunkten för avgiftshöjningen kan också relateras till en betalningserinran. En försumlig skattskyldig påminns ju beträffande många medelsslag av skattemyndigheten om sin betalningsskyldighet innan skatten lämnas till indrivning. I samband med påminnelsen får den skattskyldige uppgift om den avgift som han skall betala och om sista betalningsdag för att indrivning skall undvikas. För flertalet medelsslag styrs detta förfarande av rutiner som tagits fram av riksskatteverket (se härom bilaga 4).

En ordning med en låg avgift vid betalning inom tid som anges i en erinran har flera fördelar. Det kan för övrigt tyckas naturligt att en påminnelsebetalning premieras med en lägre

avgift jämfört med om påminnelsen lämnas utan avseende av den skattskyldige. En gynnsam effekt härav är vidare att antalet ärenden om befrielse från eller nedsättning av avgiften minskar.

En ordning med låg avgift enbart vid betalning efter erinran har dock klara nackdelar. Det är till att börja med en omöjlighet att full avgift skulle gälla för tiden innan själva påminnelsen utfärdats, att avgiften därefter skulle vara lägre under påminnelsetiden för att senare åter höjas. En ytterligare svaghet hör samman med att ett system med betalningserinringar inte finns beträffande alla medelsslag.

Tidpunkten för avgiftshöjningen kan slutligen kopplas till indrivningsuppdraget. En ordning av det slaget är emellertid förenad med en speciell svårighet. Denna hör samman med att den skattskyldige skall kunna bedöma konsekvenserna av sitt handlande (eller sin underlåtenhet). Det är inte tillräckligt att i lagen peka på den omständighet - begäran om indrivning - som utlöser avgiftshöjningen. Den skattskyldige bör också i förväg kunna bedöma eller få besked om när i tiden detta sker. Modellen förutsätter således tydliga rekvisit beträffande den tidpunkt när indrivningsuppdraget skall lämnas.

I dag regleras tidpunkten för indrivningsuppdraget i vissa fall av förordningar som utfärdats av regeringen. I många fall styrs förfarandet av rutiner som framtogs av riksskatteverket. Den nu aktuella modellen förutsätter att bestämmelserna om tidpunkten för indrivningsuppdraget i stället regleras i lag, stiftad av riksdagen (jfr avsnitt 7.1). Kravet om en precision av tidpunkten för en begäran om indrivning är svårt att tillgodose. Det beror på att medelsslagen är sammellan så olika konstruerade att det knappast låter sig göras att bestämma en tid inom vilken alla medelsslag kan inordnas. Vid olika beskattningsbeslut beträffande mervärdeskatt liksom vid s.k. fastställelsebeslut beträffande innehållen skatt och arbetsgivaravgifter skulle det exempelvis kunna förflyta flera år mellan det ursprungliga uppbördstill-

fället med en låg avgift och indrivningsuppdraget med en hög avgift.

Enligt utredningens uppfattning har den här modellen visserligen en fördel framför de två tidigare, nämligen i att antalet ärenden om befrielse eller jämkning minskar som mest. Modellen har emellertid många och stora lagtekniska hinder.

Utredningen vill för sin del föreslå en kombination av de två första modellerna. Højningen av uppbördsavgiftens procentsats - från 2 % till 6 % - bör således ske när viss tidrymd har förflutit från skattens ordinarie uppbördstillfälle. I de fall ett särskilt påminnelseförfarande tillämpas - och påminnelse har utskickats inom nämnda tidrymd - bör dock avgiftshøjningen ske först om betalning inte inflyter i enlighet med påminnelsen. Härigenom blir en betalning billigare för den skattskyldige också i de fall påminnelseförfarandet ligger delvis senare än den gängse tiden för den lägre avgiften. Ett ifyllt inbetalningskort kan även fortsättningsvis biläggas påminnelsen, nu med uppgift om den lägre avgiften.

Som nyss har nämnts är det i vissa fall önskvärt med en så skyndsam registrering av skatten i utökningsregistret att tidpunkten för avgiftshøjningen ännu inte hunnit inträda. Antalet mål där denna situation kan förväntas uppstå torde i och för sig inte vara fler än att den högre uppbördsavgiften kan tas ut av kronofogdemyndigheterna. Utredningen har dock valt att föreslå att uppbördsavgiften förblir 2 % i dessa fall. Behovet av en avgiftshøjning är nämligen här så litet att det administrativa merarbete som krävs inte är motiverat. Situationen uppkommer dessutom i första hand när det är känt att det finns utmätningsbar egendom att ta i anspråk och det kan förväntas att skuldposten snabbt blir reglerad.

Övriga nackdelar som har redovisats för de enskilda modellerna har till en viss del "neutraliserats" genom kombinationen. Den skattskyldige vet hur länge den lägre avgiften tas ut. I de fall ett påminnelseförfarande tillämpas men inte hunnit

avslutas inom den bestämda tidsfristen, får den skattskyldige i påminnelsen uppgift om sista betalningsdag med den lägre avgiften.

Att tidsfristen för den lägre avgiften i praktiken kommer att vara olika lång beroende på rutinerna för och i vissa fall t.o.m. avsaknaden av ett påminnelseförfarande får, enligt utredningens uppfattning, godtas.

Den tidsfrist med en lägre avgift som anknyter till förfalldagen bör avvägas så att skattemyndigheterna kan anpassa sina påminnelserutiner här till och i möjligaste mån undvika att ett tidsglapp uppstår mellan fristen och påminnelseförfarandet. Å andra sidan bör fristen inte vara så lång att tidpunkten för indrivningsuppdraget allmänt kommer att senareläggas. Utredningen föreslår att tidsfristen bestäms till en månad från skattens förfalldag.

Det kan här nämnas att i de fallen betalning sker genom postgiro anses den gjord i rätt tid om inbetalningshandlingarna kommit in till posten (eller banken) senast på förfalldagen. Betalningar av det här slaget kan komma att bokföras på skattekontot först några dagar efter förfalldagen men undgår restavgift enligt nuvarande tillämpning av bestämmelserna. Någon ändring av denna tillämpning är inte åsyftad.

Befrielse från eller nedsättning av avgiften bör även i fortsättningen kunna komma i fråga men bara i särskilda fall.

Inhämtade uppgifter visar att länsskattemyndigheternas bedömningar av vad som utgör särskilda omständigheter och sålunda giltig ursäkt för en betalningsförsummelse enligt nuvarande ordning varierar. En större likformighet vid tillämpningen kan uppnås om utrymmet för skälighetsbedömningar minskas.

En förutsättning för att myndigheterna skall pröva frågan om ändring av den uppbördsavgift som påförts bör vara att skattebeloppet har betalats. För en ändring av avgiftsuttaget bör det vidare förutsättas att betalningen har skett så snart det tidigare betalningshindret har upphört.

Uppbördsavgiften är med utredningens förslag en avgift som tas ut i förskott. Avgiftens procenttal är beroende av den tidpunkt då betalningen av skattebeloppet sker. Avgiften utgår i två steg, med 2 % i anslutning till uppbördstillfället och med ytterligare 4 % (totalt 6 %) en månad senare eller efter sista betalningsdag enligt påminnelsen. Hel befrielse bör, enligt utredningen, kunna medges beträffande avgiften och det oavsett om denna är 2 % eller 6 %. Däremot finns det med avgiftens nya konstruktion inte längre anledning att ge rätt till annan nedsättning än från 6 % till 2 %.

Bl.a. följande situationer kan förekomma vid myndigheternas prövning av uppbördsavgiften. Vid en betalning av skattebeloppet efter 2 %-uttaget kan med utredningens förslag fortsättningsvis endast hel befrielse medges och i så fall om det förelegat särskilda omständigheter vid det ordinarie uppbördstillfället. Vid en betalning sedan uppbördsavgiften blivit 6 % kan däremot olika fall förekomma. Har det förelegat ursäktliga omständigheter både vid uppbördstillfället och vid den tidpunkten då avgiften ökar från 2 till 6 % (och utan avbrott dessemellan) bör hel befrielse från avgiften kunna medges. Förelåg det i stället ursäktliga omständigheter i anslutning till uppbördstillfället men inte vid avgiftshöjningen finns det däremot normalt inte anledning att ändra avgiftsuttaget eftersom betalningen av skattebeloppet inte har skett så snart det betalningshinder upphört som förelåg när skatten ursprungligen förföll till betalning. Slutligen kan det visa sig att ursäktlig omständigheter har förelegat vid tidpunkten för avgiftshöjningen men däremot inte vid uppbördstillfället. I det sista fallet bör det, enligt utredningens uppfattning, finnas utrymme för att nedsätta uppbördsavgiften till endast 2 %.

Utredningen återkommer i ett senare avsnitt till grunderna för befrielse eller nedsättning (se härom avsnitt 7.4).

Utredningen vill beträffande uppbördsavgiften också föreslå en ändring i fråga om lägsta avgiftsbelopp. Enligt nuvarande ordning är restavgiften aldrig mindre än 50 kr. Betalningskrav på belopp om 50 kr. skickas ut maskinellt trots att skulder som inte överstiger detta belopp inte överlämnas för indrivning. Många skattemyndigheter bifaller därför alla ansökningar om befrielse från restavgift i de fall skattebeloppet har betalats och avgiften uppgår till just 50 kr.

Utredningen har övervägt att föreslå - i likhet med bestämmelserna om kvarskatteavgift, respitränta och anståndsränta - att avgiftsbelopp som understiger 50 kr. (eller 100 kr.) inte skall påföras. Det skulle bl.a. innebära administrativa lättnader både i uppbörds- och indrivningsleden om en del av de små skuldposterna kunde undvikas. Å andra sidan skulle en sådan ändring få alltför stora negativa konsekvenser beträffande det allmännas avgiftsintäkter. Någon avgift skulle överhuvud taget inte tas ut i de ofta förekommande fall då skatteskulden understiger 2 500 kr. (resp. 5 000 kr.) om betalning gjordes inom en månad efter uppbördstillfället eller med anledning av betalningspåminnelsen. Avgiftsintäkterna på uppbördsstadiet, som i dag kan beräknas till ca 125 milj. kr., torde med ett sådant förslag minska till hälften eller t.o.m. till en tredjedel, se härom vidare avsnitt 6.1.

Varje betalningsdröjsmål orsakar extra kostnader i den administrativa hanteringsprocessen. Utredningen uppskattade redan 1981 att det allmännas kostnader härvidlag motiverade en minsta avgift om minst 100 kr. (Ds B 1981:12 s. 89). Utredningens förslag om en höjning i överensstämmelse härmed godtogs emellertid inte. De invändningar som anfördes mot utredningens förslag var att skattefordringarna inte sällan uppgick till låga belopp och att en restavgift om 100 kr. i sådana fall kunde komma att överstiga skatteskulden.

Utredningens uppfattning är alltså att minimiavgiften bör vara 100 kr. Med dagens penningvärde är det t.o.m. motiverat med ett ännu högre belopp. Det är vidare, enligt utredningens mening, angeläget att avgiftskrav som inte betalas alltid fullföljs med indrivning.

I skatte- och avgiftsförfattningarna finns bestämmelser om besvär över beslut i fråga om restavgift. Dessa bestämmelser torde utan någon författningsändring vara användbara även beträffande uppbördsavgiften. Den omständigheten att uppbördsavgiften till skillnad från restavgiften tas ut med olika belopp beroende på betalningstidpunkten behöver alltså inte inverka på utformningen av besvärreglerna.

Det anförda innebär att mot ett länsskattemyndighetens beslut om påföring av uppbördsavgift enligt uppbördslagen och enligt lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare - liksom mot ett beslut rörande befrielse från eller nedsättning av uppbördsavgift - talan skall föras i kammarrätten genom besvär. Mot länsskattemyndigheters motsvarande beslut om uppbördsavgift enligt mervärdskattelagen skall talan föras i länsrätten genom besvär. Mot ett fastställelsebeslut om arbetsgivares betalningsskyldighet för källskatt och för arbetsgivaravgifter liksom för den uppbördsavgift som tas ut enligt beslutet skall talan även fortsättningsvis föras i länsrätten genom besvär (jfr avsnitt 2.2).

5.8 Tilläggsavgift

Den föreslagna uppbördsavgiften avses inte påverka nuvarande bestämmelser om tilläggsavgift på annat sätt än att det lägsatta avgiftsbeloppet också beträffande denna avgift bör vara 100 kr. Utredningen finner inte heller anledning att i övrigt föreslå någon ändring av procenttalet för tilläggsavgiften eller beräkningen av denna.

Beträffande befrielse från eller nedsättning av tilläggsavgiften föreslås följande gälla. Tilläggsavgiften kan bestämmas till sitt belopp först sedan skatten betalats eller fastställts till betalning av lokala skattemyndigheten. Ett avgiftspåslag om 4 % utgår för varje påbörjad sexmånadersperiod. Avgiften tas som mest ut med tre 4 %-påslag. I enlighet med de föreslagna bestämmelserna om befrielse från uppbördsavgiften bör möjlighet finnas till hel befrielse beträffande varje 4 %-påslag, förutsatt att det föreligger särskilda omständigheter vid tidpunkten för påslaget och att skattekulden betalas så snart betalningshindret upphört. En nedsättning av avgiftspåslaget från exempelvis 4 % till 2 % bör dock inte medges. Grunderna för befrielse från tilläggsavgiften bör vara desamma som för befrielse från uppbördsavgiften.

5.9

Indrivningsavgift

Utredningen anser - i enlighet med vad som tidigare redovisats - att de båda dröjsmålsavgifterna skall öka med periodvis uppräknade avgiftspåslag. Indrivningsavgiften skall därvid utformas som en fortsättning på uppbördsavgiften. Vid vilken tidpunkt ett avgiftspåslag skall ske får avgöras utifrån avgiftens funktionskrav på indrivningsstadiet, nämligen att verka för en skyndsam betalning och ersätta det allmännas ränteförluster och kostnader.

För hur lång tid skall indrivningsavgiften beräknas? I 1973 års betänkande (SOU 1973:33), där det förordades att restavgiften skulle påföras med dels en grundavgift och dels ett antal tilläggsavgifter, ansågs det med hänsyn till avgiftens syfte inte vara meningsfullt att uppräknas avgiften under hela indrivningsstadiet. Till den del avgiften skulle vara ett betalningsstimulerande medel ansågs den ha förlorat sin betydelse långt innan preskription av skatteskulden inträdde. Dessutom talade sociala hänsyn för en begränsning. Utredningen föreslog att tilläggsavgifterna skulle beräknas för en tid av högst ett och ett halvt år räknat från skattens förfallodag.

Skatteindrivningsutredningen har för sin del närmare granskat den nuvarande betalningsfrekvensen på indrivningsstadiet. Följande tabell visar hur stor andel av skatteskulderna som har fullbetalts efter varje tremånadersperiod räknat från registreringen i utsökningsregistret, totalt och uppdelat på mål med ett fordringsbelopp om eller understigande 10 000 kr. och övriga mål (jfr bilaga 5, tabellerna 2 och 4).

	Målandel	Månad			
		1-3	1-6	1-9	1-12
Totalt	100 %	28 %	41 %	45 %	48 %
< 10 000 kr.	82 %	31 %	45 %	49 %	52 %
> 10 000 kr.	18 %	14 %	23 %	26 %	29 %

Uppgift saknas om hur stor andel av målen som till slut fullbetalas före preskription. Ovanstående tabell visar dock att antalet slutbetalda mål minskar påfallande med den tid som har förflutit från det att indrivningsuppdraget lämnats. Enligt utredningens uppfattning ändras också avgiftens förutsättningar att fylla sina funktionskrav allteftersom indrivningen fortlöper. Sålunda är möjligheterna att genom en avgiftsökning påskynda betalningarna som störst de första månaderna på indrivningsstadiet. Då sker ju de flesta slutbetalningarna och dessa borde rimligtvis fullgöras ännu tidigare med ett avgiftspåslag.

När sex månader har förflutit på indrivningsstadiet slutbetalas betydligt färre skuldposter. Trots olika exekutiva åtgärder och konkurshot kan den skattskyldige inte längre förmå att betala sina skatteskulder. Hans betalningsvilja eller betalningsförmåga torde då inte heller stimuleras av ett avgiftspåslag. Av avgiftens olika funktionskrav har nu i stället de att ersätta det allmänna dess ränteförluster och indrivningskostnader kommit i förgrunden. Det bör i sammanhanget påpekas att det allmänna dock får ersättning härför bara i den mån skatten jämte dröjsmålsavgifterna till slut betalas.

Utredningen förordar att indrivningsavgiften beräknas för en tid av omkring ett år från skattens registrering i utsökningsregistret. Det är den tid som en aktiv indrivning i allmänhet pågår. Därefter skrivs skatten som regel av och överförs till s.k. passiv indrivning. En fortsatt avgiftsuppräkning torde därför i huvudsak vara utan verkan. Delbetalning av skulden förekommer visserligen fortfarande men en slutbetalning av skulden blir alltmer sällsynt.

Vid vilken tidpunkt skall då indrivningsavgiften påföras? Enbart funktionskravet att avgiften skall ersätta staten dess ränteförluster och kostnader pekar mot ett påslag vid en tidpunkt åtta månader efter skattens förfallodag eller femsex månader efter det att skatten registrerats för indrivning

i utsökningsregistret. Då har uppbördsavgiften på 6 % blivit en marknadsmässigt lika billig kreditkostnad som en bankränta motsvarande 17-18 %. Däremot har ett avgiftspåslag efter så lång tid knappast någon betalningsfrämjande verkan.

Om tidpunkten för avgiftspåslaget däremot bestäms till fem-sex månader efter förfallodagen, dvs. motsvarande tre-fyra månader efter registreringen i utsökningsregistret, kan avgiften förväntas ha också en betalningsstimulerande funktion. En indrivningsavgift så tidigt torde nämligen, enligt utredningens uppfattning, i någon utsträckning påskynda betalningen av de skuldposter som hade betalats under alla förhållanden.

Bestäms åter avgiftspåslaget till en ännu tidigare tidpunkt, t.ex. en månad efter registreringen i utsökningsregistret, förstärks ytterligare denna funktion. Ett så tidigt avgiftspåslag kan dock förväntas medföra administrativa olägenheter. Det är viktigt att det första krav som skickas ut via utsökningsregistret är stabilt en tid, inte minst för att förebygga risken för betalningar med felaktiga belopp till kronofogdemyndigheterna (jfr vad som tidigare sagts om procentpåslaget i fråga om uppbördsavgiften när indrivning begärs skyndsamt).

Utredningen föreslår att en indrivningsavgift påförs efter fyra månader från utgången av den månad skatten registrerades i utsökningsregistret. Vid denna tidpunkt torde avgiften fortfarande kunna stimulera till en skyndsam betalning. Utredningen har bedömt det som angeläget att utnyttja denna effekt.

Med vilken procentsats skall då avgiften öka? För att avgiften skall ha någon gynnsam effekt på betalningsviljan bör avgiftsökningen vara relativt stor, förslagsvis 4-6 %. I sammanhanget bör man också beakta vid vilken tidpunkt uppbördsavgiften (6 %) och indrivningsavgiften sammantaget kommer så att säga i nivå med en mer marknadsmässig men avdrags-

gill kreditkostnad. Med en avgiftsökning om 4 % uppstår detta "jämviktsläge" efter ett år från registreringen i utsökningsregistret, med 6 % förskjuts denna tidpunkt ytterligare tre månader, dvs. så långt fram på indrivningsstadiet som det rimligtvis är motiverat att uppräknat dröjsmålsavgifterna (jfr tabellerna i nästa avsnitt om uppskovsräntan). En avgiftsökning om 6 % skulle dock, enligt utredningens uppfattning, medföra en oskäligt hög kostnad för de skattskyldiga som betalar någon eller några få månader efter avgiftspåslaget. Utredningen föreslår således att avgiftsökningen bestäms till 4 %.

Nästa fråga är om indrivningsavgiften skall tas ut i alla de mål som kvarstår obetalda fyra månader efter registreringen i utsökningsregistret. Det är härvid att märka att ett avgiftspåslag kan vara mera ändamålsenligt i fråga om en viss målgrupp skattskyldiga jämfört med en annan. Gruppen näringsidkare är naturligtvis av speciellt intresse. I det här sammanhanget gäller att hänsynen till konkurrensneutraliteten talar för en enhetlig behandling av den gruppen. Beträffande de näringsidkare som driver sin verksamhet i liten skala eller helt har upphört med den, kan sociala skäl däremot tala mot en avgiftsökning. En annan grupp av skattskyldiga är arbetstagare vilkas skatteskulder på grund av reglerna om existensminimum inte kunnat tas ut via källskattsystemet. Beträffande den gruppen är en avgiftsökning sannolikt verkningslös.

Utredningen föreslår för sin del att en indrivningsavgift inte skall påföras om den inte uppgår till eller överstiger ett bestämt belopp. Lämplig beloppsgräns bör härvid vara 400 kr. Härigenom undantas skatteskulder som vid registreringen i utsökningsregistret understiger 10 000 kr. Dessa skulder slutbetalas redan i dag relativt tidigt (bilaga 5, tabellerna 4-5). Vidare undantas de skuldposter som under de första månaderna efter denna registrering har avbetalats eller avräknats så att de vid tidpunkten för påföringen av indrivningsavgiften understiger 10 000 kr.

Den föreslagna beloppsgränsen innebär att 70 % av skuldposterna mot näringsidkare och 90 % av skuldposterna mot icke näringsidkare inte kommer att påföras någon indrivningsavgift (se bilaga 5, tabell 2). Avgiftens uttagande koncentreras i stället till skattskyldiga med stora skulder och där en avgift från olika kostnadssynpunkter är motiverad.

Utredningen anser det rimligt att den skattskyldige erhåller en anmaning att betala skatteskulden innan indrivningsavgiften påförs. Anmaningen bör skickas ut strax innan avgiften påförs och alltså hållas isär från det s.k. första-kravet som distribueras i samband med att skatten registreras i utskänningsregistret. I anmaningen bör anges en sista betalningsdag innan avgiften påförs samt storleken på avgiften. Den skattskyldige stimuleras härigenom till betalning och får samtidigt vetskap om kontoställningen om avgiften påförs.

Utredningen uppskattar utifrån tillgänglig statistik att indrivningsavgift skall påföras ca 160 000 skuldposter per år.

Om det föreligger särskilda skäl bör hel befrielse kunna medges från indrivningsavgiften. Däremot finns det, enligt utredningens uppfattning, inte anledning att medge rätt till nedsättning av avgiften exempelvis till en lägre procentsats. Frågan om vilka omständigheter som gör det ursäktligt att underlåta att betala i samband med avgiftsökningen och således motiverar en befrielse från påslaget behandlas i specialmotiveringen (avsnitt 7.4). Grunderna för befrielse bör vara desamma som föreslås beträffande befrielse från uppbördsavgiften.

Det är mycket vanligt att en skattskyldig resterar med flera skuldposter. Dessa kan var och en understiga 10 000 kr. men sammantaget uppgå till ett högre belopp. Med utredningens förslag kommer den skattskyldige i ett sådant fall inte att påföras någon indrivningsavgift eftersom varje enskild avgift understiger 400 kr. Med hänsyn till att den skattskyldiges

totala skatteskuld överstiger 10 000 kr. kan det ifrågasättas om en indrivningsavgift ändå skall påföras.

En påföring av indrivningsavgift i det nu aktuella fallet förutsätter dock en bevakning av något slag. Även om bevakningen kan göras maskinellt bör den enligt utredningens uppfattning undvikas. Orättvisorna i det föreslagna avgiftssystemet bedöms inte bli så stora att de motiverar vare sig ett avsteg från enkla avgiftsregler eller ett administrativt merarbete för myndigheterna.

Det kan därefter ifrågasättas om någon ytterligare avgiftshöjning behöver ske. Med det redovisade uttaget på indrivningsstadiet har dröjsmålsavgifternas kvarvarande funktion att stimulera till skyndsam betalning tillvaratagits och det allmännas ränteförluster och kostnader täckts t.o.m. det första indrivningsåret. Efter ett år slutbetalas en allt mindre andel av skuldposterna. Den synbara effekten av en generell avgiftshöjning efter så lång tid skulle i allt väsentligt endast bli att uppdebiterat belopp i utskökningsregistret ökade.

Utredningen behandlar härefter frågorna om beslutsmyndighet beträffande påföring av indrivningsavgift och om besvär över beslut om sådan påföring m.m.

Utredningen erinrar till en början om att indrivningsavgiften enligt förslaget påförs sedan skattebeloppet registrerats i utskökningsregistret. För indrivningen/verkställigheten svarar viss kronofogdemyndighet. I sammanhanget är vidare av intresse att påföringen av såväl uppbördsavgift som indrivningsavgift utgör utövning av förvaltningsverksamhet. Påföringen av indrivningsavgift kan alltså inte - som huvuddelen av den verksamhet som utövas av kronofogdemyndigheten - betecknas som exekutiv verksamhet, jfr 32 § förvaltningslagen (1986: 223). På grund härav bör indrivningsavgiften inte jämföras med s.k. förrättningskostnader i enskilda mål hos kronofogdemyndigheten.

Indrivningsavgiftens samband med uppbördsavgiften kommer till uttryck bl.a. på det sättet att grunderna för befrielse från skyldighet att erlägga avgifterna är desamma. Befrielseärenden bör naturligen prövas av samma myndighet som den som är ansvarig för avgiftspåföringen.

Valet av beslutsmyndighet i fråga om indrivningsavgiften står mellan den uppdragsgivande myndigheten (i de flesta fall länsskattemyndigheten) och kronofogdemyndigheten. Det förra alternativet är från principiell synpunkt att föredra eftersom det vid påföring av en avgift är fråga om beskattning och inte om verkställighet. Det senare alternativet däremot är mera praktiskt eftersom det är kronofogdemyndigheten som under alla förhållanden måste svara för beslutsunderlaget vid handläggning av ärenden om påföring av och befrielse från avgiften. Som besvärinstans bör med båda alternativen väljas kammarrätten. Allmänna besvärregler rörande förvaltningsmyndighets beslut kommer att gälla (jfr 23-25 §§ förvaltningslagen). Utredningen vill vidare framhålla att oavsett vilket alternativ som man föredrar är det i avgiftsfrågan nödvändigt med en nära kommunikation mellan den uppdragsgivande myndigheten och kronofogdemyndigheten.

Utredningen förordar för sin del alternativet med kronofogdemyndigheten som beslutsmyndighet. Ett avgörande skäl härför är att den administrativa hanteringen härigenom blir så enkel som möjligt. Det är kronofogdemyndigheten - vid sidan av riksskatteverket - som förfogar över utsökningsregistret och sålunda har ansvaret för riktigheten av uppgifterna i registret, se 2 § utsökningsregisterlagen (1986:617). Kronofogdemyndigheten svarar för övrigt redan i dag - trots att den är en verkställighetsmyndighet - för påföring av nuvarande restavgift beträffande vissa slags mål, t.ex. handräckning för indrivning av utländsk skatt. Utredningens förslag till ett nytt avgiftssystem avses inte ändra ordningen för avgiftspåföring i de målen.

Indrivningsavgiften bör kunna påföras genom automatisk databehandling på grundval av uppgifterna i utsökningsregistret. Beslutet är fiktivt så länge den skattskyldige inte har påkallat en ändring av avgiftsuttaget.

5.10 Uppskovsränta

Ett alternativ eller komplement till ett generellt avgiftspåslag på indrivningsstadiet är att för vissa typfall påföra gäldenären en särskild ränta. Av intresse är här framför allt de fall när en skattskyldig beviljas uppskov med betalningen. Utredningen - som i ett tidigare betänkande har föreslagit en reglering av uppskovsinstitutet (SOU 1987:10 s. 40 f och 289 ff) - använder i det följande benämningen uppskovsränta.

Riksrevisionsverket (RRV) har i en revisionsrapport angett att, om restavgiften inte konstrueras som en löpande ränta, ränta åtminstone alltid bör tas ut i samband med avbetalningsplaner (RRV:s Revisionsrapport, dnr 1985:1066 s. 111 f). Verket har utgått från nuvarande restavgiftskonstruktion. Av stor betydelse är härvid den tid en avbetalningsplan normalt löper på. Om någon ränta inte erläggs innebär, enligt RRV, en längre löptid än fyra-sex månader att den skattskyldige erhåller en billig skattekredit med en restavgift om 6 %. En majoritet av de avbetalningsplaner verket granskade löpte på längre tid än sex månader. Det förekom också skattskyldiga som hade fått en sammanlagd avbetalningstid på mer än två år.

Riksskatteverket (RSV) har - liksom utredningen (SOU 1987:10 s. 299) - i ett dokument Vägledning för betalningsuppgörelser (RSV 911) angett att en avbetalningsuppgörelse inte skall betraktas som en rättighet för den skattskyldige. De uppgörelser som träffas skall i stället ses som undantag från huvudregeln att skatt som registrerats i utsökningsregistret

skall betalas i anslutning till kronofogdemyndigheternas s.k. första krav. RSV poängterar i dokumentet att varje avbetalningsplan skall förväntas resultera i en slutbetalning inom rimlig tid. Dokumentet ger - i likhet med utredningens förslag - uttryck för att myndigheterna skall vara mera restriktiva i fråga om uppskov än vad som hittills varit fallet.

Någon uttrycklig bestämmelse som medger en kronofogdemyndighet rätt att betinga staten ränta vid uppskov med betalningen finns inte. Justitiekanslern (JK) har i ett beslut den 13 juni 1984 (dnr 46-84-21) visserligen inte haft några invändningar mot ett sådant förfarande. Den uppfattning om gällande rätt som JK:s beslut ger uttryck åt är dock enligt utredningens tidigare framförda uppfattning felaktig. Skälet härför är i korthet att systemet med restavgift enligt HD exklusivt reglerar frågan om räntegottgörelse för det allmänna (jfr avsnitt 2.4 och SOU 1987:10 s. 302).

Av intresse i detta sammanhang är emellertid inte rätten utan behovet av att ta ut ränta. Hur förhåller det sig då med detta behov om förutsättningarna ändras på sätt utredningen föreslår i fråga om uppbörds- och indrivningsavgifterna.

Av följande tabell framgår den årsränta som en avgift om 10 % (dvs. uppbördsavgift + indrivningsavgift) utgör, när betalning sker sedan indrivning har pågått viss tid. Årsräntan har dels angetts som icke avdragsgill vid inkomsttaxeringen och dels omräknats till en motsvarande avdragsgill marknadsränta vid en marginals-katt på 40-50 %. Registreringen i utskökningsregistret har därvid förutsatts ske två månader efter skattens förfallodag.

Indrivning har pågått	Icke avdragsgill årsränta	Avdragsgill marknadsränta
sex månader	15 %	25 - 30 %
tolv "	8,5 %	14 - 17 %
femton "	7 %	12 - 14 %
arton "	6 %	10 - 12 %

En avgift om 12 % skulle ge följande årsränta och marknadsränta:

Indrivning har pågått	Icke avdragsgill årsränta	Avdragsgill marknadsränta
sex månader	18 %	30 - 36 %
tolv "	10 %	17 - 20 %
femton "	8,5 %	14 - 17 %
arton "	7 %	12 - 14 %

Med en avgift som uppräknats till 10 % får den skattskyldige således en billig skattecredit först när avbetalningsplanen har en längre löptid - räknat från registreringen i utsökningsregistret - än ett och ett halvt år. Vid en jämförelse mellan den skattskyldiges kostnad för avgiften och en alternativ marknadsränta har det förutsatts att kronofogdemyndigheten normalt kräver att säkerhet ställs vid avbetalningsplaner på ett år eller längre. Ett banklån mot säkerhet löper ju med lägre ränta än när säkerhet inte ställs.

Enligt vad utredningen inhämtat har den nya inriktningen av uppskovsinstitutet - att en avbetalningsuppgörelse skall ge resultat inom rimlig tid - slagit igenom i tillämpningen. En majoritet av avbetalningsplanerna löper numera på kortare tid än ett år. Endast ett fåtal planer torde löpa på längre tid än ett och ett halvt år.

Det bör i sammanhanget beaktas att det bara är de betalningsuppgörelser som leder till fullbetalning av skatteskulden/huvudfordringen som är av intresse, inte de där denna endast delvis blir betald. Om uppskovsräntan betalas men detta bara leder till en minskad betalning av själva huvudfordringen har ju inte någon nettovinst uppnåtts för staten. Dessutom skall det påpekas att, även om en "framgångsrik" uppgörelse löper på längre tid än ett år, det inte är hela skulden utan bara de sista delbetalningarna som flyter in i ett sent skede.

Utredningen har övervägt hur ett system med uppskovsränta skulle kunna utformas. Uppskovsräntan kan tas ut i samband

med en betalningsuppgörelse. Uppskovsinstitutet är visserligen oreglerat, men utredningen har, som nämnts i avsnittets inledning, i sitt tidigare avgivna betänkande med förslag till indrivningslag tagit upp bestämmelser i ämnet. Som mönster för uppskovsräntan kan lämpligen tas räntan vid skattemyndigheternas beslut om anstånd, den s.k. anståndsräntan (diskontot + 3 %). Genom att delbeloppens betalningstidpunkter framgår av avbetalningsplanen kan räntan beräknas och registreras i utsökningsregistret tillsammans med planen. Räntan kan beträffande varje delbetalning anges på det maskinellt utskickade kravet.

Vilka specifika frågor väcker då ett ränteförfarande? En betalningsuppgörelse kan falla därför att den skattskyldige inte uppfyller sina förpliktelser i fråga om räntan. Om säkerhet har ställts kan den tas i anspråk för att täcka räntekravet. Räntan bör omräknas om skulden genom ianspråktagandet slutregleras tidigare än vad som avtalats enligt planen. Har säkerhet inte ställts, kan det framstå som mer främmande att framdeles driva in räntan i dess helhet, särskilt om uppgörelsen har fallit i ett tidigt skede. Den skattskyldige kan ju tyckas ha kommit i en sämre situation än en skattskyldig, som inte har träffat någon uppgörelse. En sådan jämförelse bör dock inte drivas för långt. Skatteindrivningen skall i princip vara avslutad efter ett år och en skattskyldig som inte får ett uppskov för längre tid får förutsättas sakna betalningsmöjlighet och det allmänna betrakta skatteförlusten som slutgiltig.

Är det då motiverat att påföra uppskovsränta vid alla betalningsuppgörelser? Indrivning bör ju ske under hänsynstagande till den skattskyldiges ekonomiska och personliga förhållanden. Sannolikt kan det finnas skäl att ta ut ränta exempelvis av en rörelseidkande skattskyldig så att denne inte kommer i bättre konkurrensläge än en näringsidkare som utnyttjar den vanliga kreditmarknaden för att betala sina skatter i tid. Å andra sidan kan uppskov ha medgetts därför att företaget skall rekonstrueras och dess totala skuldbild saneras. Då kan

det vara mindre motiverat att ta ut ränta. Motiven härför är heller inte särskilt starka beträffande flertalet skuldsatta löntagare.

Uppenbarligen skulle det finnas behov av ett differentierat uttagande av uppskovsräntan. Kronofogdemyndigheten skulle således vid varje betalningsuppgörelse behöva pröva förutsättningarna för räntan. Det öppnar utrymme för skönsmässiga bedömningar och en olikformig tillämpning mellan myndigheterna. Utredningen ifrågasätter om en sådan resurskrävande administration står i rimlig proportion till det eventuellt kvarvarande behovet av en uppskovsränta.

Utredningen finner ej skäl att föreslå bestämmelser om uppskovsränta. Enligt utredningens uppfattning är det inte heller motiverat med ett ytterligare fast avgiftspåslag.

5.11 Förslaget i korthet

Skatteindrivningsutredningen föreslår sammanfattningsvis en avgiftskonstruktion enligt vilken en skattskyldig som försummar att betala skatt i rätt tid och ordning påförs en dröjsmålsavgift i tre steg, där förhöjd avgift utgår vid förlängd försening. Begreppet restavgift föreslås bli ersatt med begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift. Uppbördsavgiften påförs därvid i två steg på uppbördsstadiet av beskattningsmyndigheten, vanligen länsskattemyndigheten. Indrivningsavgiften åter - dröjsmålsavgiftens tredje steg - påförs på indrivningsstadiet av kronofogdemyndigheten. Avgifterna tas ut på det skattebelopp som är obetalt vid tidpunkten för resp. avgiftsuttag.

Utredningens förslag till ett nytt avgiftssystem får ekonomiska konsekvenser för både skatte- och kronofogdemyndigheterna. Avgiftsintäkterna beräknas sammantaget öka med 70-75 milj. kr., varav två tredjedelar på uppbördssidan och en tredjedel på indrivningssidan.

Enligt utredningens beräkningar inflöt år 1987 ca 125 milj. kr. i restavgifter till länsskattemyndigheterna. Samma år inflöt, enligt riksskatteverkets redovisning över resultatet av indrivningsverksamheten, 147,4 milj. kr. i restavgifter till kronofogdemyndigheterna. Om den nuvarande fasta avgiften ändras så att avgiften i stället är låg till en början men stiger allteftersom betalningen av skattebeloppet dröjer, bör detta inverka på avgiftsintäkterna på såväl uppbörds- som indrivningsstadierna. Utredningens förslag till uppbörds- och indrivningsavgifter får också administrativa återverkningar hos länsskatte- och kronofogdemyndigheterna. I det följande skall förslagets ekonomiska konsekvenser behandlas.

6.1 Avgiftsintäkterna ökar på uppbördsstadiet

Utredningen har inte tillgång till något egentligt statistikmaterial beträffande betalningsfrekvensen på uppbördsstadiet

efter skattens förfallodag. De betalningar som sker för sent till uppbördsmyndigheterna torde emellertid göras relativt kort tid efter förfallodagen, oftast inom den tid som anges i utskickade betalningspåminnelser.

Riksskatteverket undersökte 1983 frekvensen betalningar med anledning av påminnelser om K-skatt och B-skatt. Undersökningen visade att en tredjedel av dem som påmints betalade inom den tid som angavs i påminnelsen. Av de utestående beloppen inflöt emellertid mindre än 10 % av K-skatten och ungefär 20 % av B-skatten. Det genomsnittliga beloppet som betalades var i fråga om K-skatten 1 035 kr. och i fråga om B-skatten 2 317 kr. De skuldposter som betalas till uppbördsmyndigheten efter förfallodagen avser således framför allt mindre skattebelopp.

Den föreslagna uppbördsavgiften kommer för de skuldposter som betalas till uppbördsmyndigheterna med utredningens förslag i de flesta fall att stanna vid 2 %. Sannolikt kommer skattebeloppet oftast att understiga den beloppsgräns (5 000 kr.), där avgiften enligt förslaget alltid skall tas ut med 100 kr. Med en uppbördsavgift om 2 %, dock minst 100 kr., kommer avgiftsintäkterna att bli större än vid nuvarande restavgiftsuttag (6 % minst 50 kr.) i de - utifrån nyss angivna genomsnittssiffror - vanliga fall då skattebeloppet understiger 1 700 kr. och bli mindre först när den betalda skatten överstiger detta belopp. Avgiftsintäkterna kommer närmare bestämt att halveras vid ett skattebelopp om 3 300 kr. och minska till en tredjedel i de fall den betalda skatten överstiger 5 000 kr. Totalt sett kan utredningens förslag till ny uppbördsavgift därför antas komma att öka statens avgiftsintäkter på uppbördsstadiet.

Vid en - i jämförelse med 1986, 1987 - oförändrad betalningsfrekvens kan intäkterna beräknas öka från 125 milj. kr. till 150-160 milj. kr. Den nya avgiftskonstruktionen bör dessutom leda till en ökning av antalet betalningar på uppbördsstadiet. Det beror främst på den stimulans till betalning som

ligger i att det i en påminnelse om den förfallna skatten anges att avgiften begränsas till 2 % om betalning sker inom viss tid men i annat fall är 6 %. Utredningen bedömer att avgiftsintäkterna sammantaget kommer att öka till storleksordningen 170-175 milj. kr.

Det skall påpekas att avgiftsintäkterna på uppbördsstadiet i stället sannolikt minskar med 25-30 milj. kr. om det minsta avgiftsbeloppet även fortsättningsvis förblir 50 kr. Ännu mera minskar intäkterna om restavgiften ändras till en dröjsmålsränta i enlighet med räntelagens bestämmelser.

6.2 Resurser för handläggning av ärenden om befrielse och nedsättning inbesparas

De föreslagna bestämmelserna med en låg procentsats på uppbördsavgiften viss tid efter skattens förfallodag och med en tydlig reglering av rekvisiten för en avgiftsändring kan sammantaget förväntas kraftigt minska nuvarande mängd ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgifter. År 1987 var antalet sådana ärenden ca 12 000 st. hos länsskattemyndigheterna. Utredningen bedömer att antalet ärenden bör minska med mer än hälften och att personalresurser motsvarande uppskattningsvis fyra-fem årsarbetskrafter kan flyttas över till andra resurskrävande arbetsuppgifter hos skattemyndigheterna. Inbesparingen kan beräknas till 1 milj. kr.

6.3 Avgiftsintäkterna ökar på indrivningsstadiet

Underlaget för en beräkning av förslagets ekonomiska konsekvenser är bättre på indrivningsstadiet än på uppbördsstadiet. Utredningen har sålunda tillgång till ett statistikmaterial

som visar betalningsfrekvensen i allmänna mål hos kronofogdemyndigheterna (bilaga 5). Detta material utgör, enligt utredningens bedömning, trots K-skattens dominans, ett representativt urval av samtliga mål i utsökningsregistret. De slutsatser man kan dra av materialet bör således äga giltighet också beträffande den totala målmängden.

På indrivningsstadiet kommer att inflyta såväl uppbörds- som indrivningsavgifter. Uppbördsavgiften är i detta skede i praktiskt taget alla mål 6 %, dock minst 100 kr. Det lägsta avgiftsbeloppet berör skuldposter som understiger 1 700 kr. Det är också i denna målgrupp som intäkterna i fråga om uppbördsavgiften kommer att skilja sig från nuvarande intäkter i fråga om restavgiften. Beträffande större fordringar kommer avgiftsuttagen vid en oförändrad betalningsfrekvens att vara desamma.

Utifrån statistikmaterialet kan beräknas att för de skattefordringar som understeg 1 700 kr. och slutbetalades inom ett år efter registreringen i utsökningsregistret intäkterna i fråga om restavgiften var ca 10 milj. kr. (8 milj. kr. fyra månader efter registreringen). Merparten av intäkterna hänförde sig till fordringar som understeg den beloppsgräns (850 kr.) där restavgiften alltid är 50 kr. Utredningens förslag innebär att motsvarande intäkter av uppbördsavgiften kommer att vara högre, en ökning till 18-20 milj. kr., varav 14 milj. kr. redan fyra månader efter registreringen. Hänsyn har då tagits till att en del betalningar kommer att tidigareläggas för att undgå den föreslagna indrivningsavgiften, se härom avsnitt 6.4.

Den nya indrivningsavgiften berör skuldposter som vid avgiftspåslaget uppgår till eller överstiger 10 000 kr. Avgiften innebär en ny årlig uppdebitering i utsökningsregistret med ca 170 milj. kr. Denna totalt registrerade indrivningsavgift har beräknats på ett avgiftsunderlag som skattats till 4 200 milj. kr.

Intäkterna i fråga om indrivningsavgiften kan beräknas till 15-16 milj. kr. Också här har beräkningen skett utifrån statistikmaterialet. Hänsyn har dessutom tagits till att indrivningsavgiften bör förbättra betalningsfrekvensen de första fyra månaderna efter registreringen. Betalningen av 1-3 % av skuldposterna bör komma att tidigareläggas en-två månader för att undvika avgiftshöjningen, se härom avsnitt 6.4. Utredningen uppskattar att av de skuldposter som uppgår till eller överstiger 10 000 kr. kan slutbetalning beräknas inflyta i 15 000-17 000 mål om sammanlagt 400 milj. kr. senare än fyra månader efter registreringen i utsökningsregistret.

Vid intäktsberäkningen har inte delbetalningar som inflyter efter fyramånadersfristen, utan att skuldposten till slut blir fullbetald, beaktats. I dessa mål skulle ju en intäkt av dröjsmålsavgifterna enbart ske på bekostnad av en lägre kreditering av själva skattebeloppet. Utredningen förutsätter således att skattebeloppet krediteras före indrivningsavgiften.

6.4 Statens ränteförluster minskar på indrivningsstadiet

Av antalet skuldposter i målgruppen över 10 000 kr. har med nuvarande ordning 14 % slutbetalats tre månader efter registreringen i utsökningsregistret. Efter fyra månader har 17 % slutbetalats och efter sex månader ytterligare 6 % (= 23 %). Med en avgiftshöjning fyra månader efter registreringen uppskattas att betalningen av åtminstone hälften av de mål som i annat fall hade betalats efter sex månader nu tidigareläggas en-två månader för att undgå den ytterligare avgiften. Det motsvarar 5 000 mål (1-3 % av målen beroende på ett högre eller lägre beloppsintervall) till ett totalt skattebelopp om 100 milj. kr. Statens minskade ränteförluster på grund av denna tidigare betalning uppskattas till 1 milj. kr.

6.5 Vad kostar administrationen av indrivningsavgiften?

Utredningen har föreslagit att den skattskyldige skall erhålla en anmaning att betala skatteskulden innan indrivningsavgiften tas ut (avsnitt 5.9). Fyra månader efter registrering torde 20 % av målen överstigande 10 000 kr. ha slutbetalts. Det återstår då 160 000 mål i vilka den ytterligare avgiften skall tas ut. Den administrativa kostnaden m.m. för underrättelser i samband med avgiftshöjningen kan beräknas till 1 milj. kr. Då har beaktats att urvalet av målen sker med månatliga datakörningar samt kostnader för personal, brevporten m.m.

Kostnaden för övrig handläggning av indrivningsavgiften, exempelvis befrielseärenden och avgiftsbeslut som överklagas, skattas till ytterligare 1 milj. kr.

Totalt beräknas kostnaden för administrationen av indrivningsavgiften komma att motsvara 2 milj. kr.

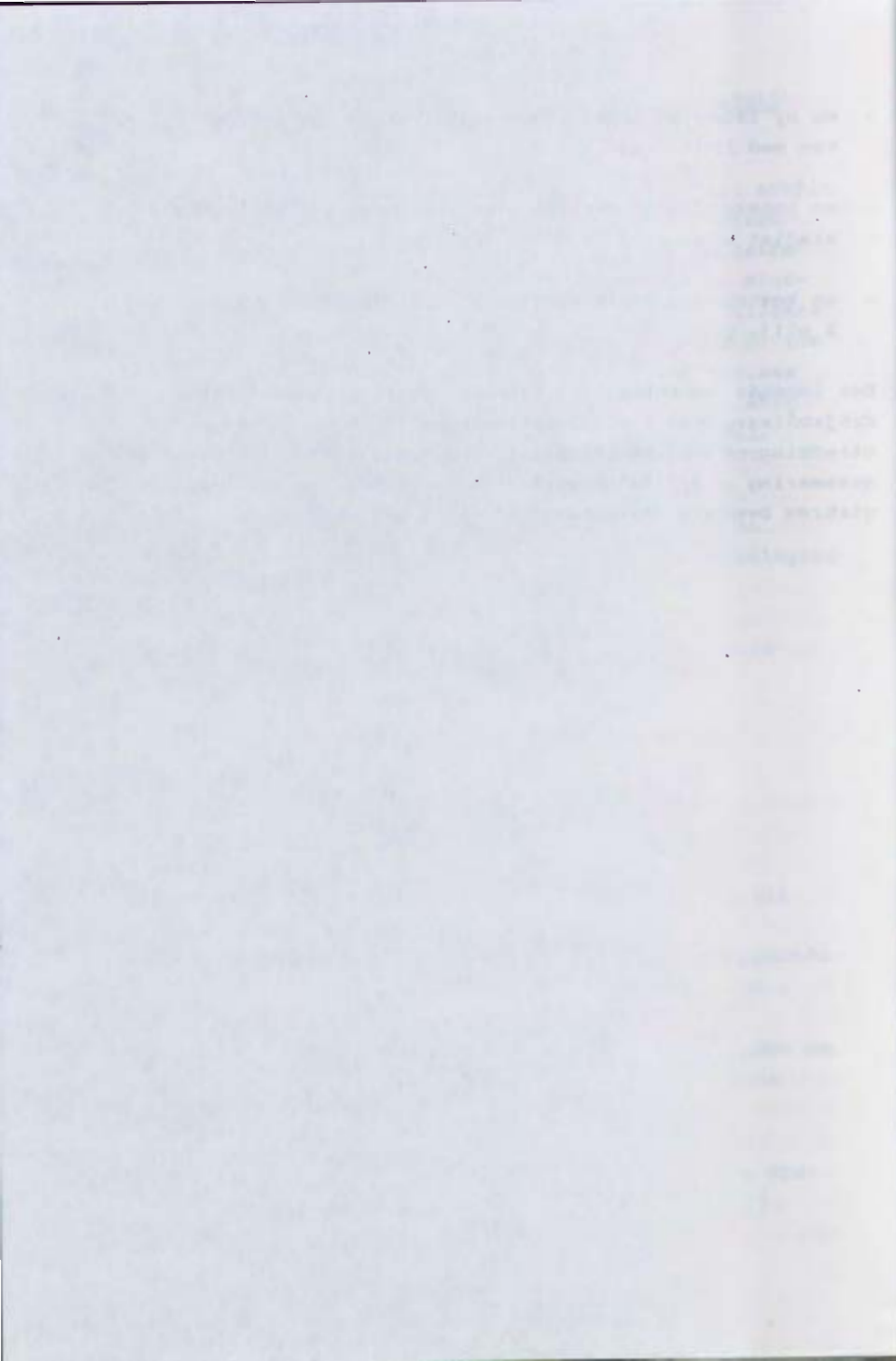
6.6 De ekonomiska konsekvenserna i korthet

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget bör således bli

- en ökning av intäkterna på uppbördsstadiet genom uppbördsavgiften jämfört med restavgiften med 45-50 milj. kr.,
- en inbesparing av resurser för handläggning av ärenden om befrielse och nedsättning hos länsskattemyndigheterna motsvarande 1 milj. kr.,
- en ökning av intäkterna på indrivningsstadiet genom uppbördsavgiften jämfört med restavgiften med 8-10 milj. kr.,

- en ny intäkt på indrivningsstadiet genom indrivningsavgiften med 15-16 milj. kr.,
- en inbesparing av statens ränteförluster på indrivningsstadiet motsvarande 1 milj. kr. och
- en kostnad för administrationen av indrivningsavgiften på 2 milj. kr.

Det innebär sammantaget en nettoökning av statens intäkter av dröjsmålsavgifter i storleksordningen 70-75 milj. kr. om utredningens förslag genomförs. Engångskostnaden för dataprogrammering av dröjsmålsavgifterna i skatte- och utsökningsregistren beräknas understiga 1/2 milj. kr.

Utredningen slår i avsnittet först fast att bestämmelserna om dröjsmålsavgifter skall meddelas genom lag. Placeringen av bestämmelserna i regelsystemet sägs vara långt ifrån självklar men utredningen föreslår att de placeras på ett traditionellt sätt, dvs. framför allt i uppbördslagen. Utredningen finner det obehövt att lägga fram ändringsförslag beträffande alla de femtiotal författningar som berörs av ett nytt avgiftssystem utan nöjer sig med ett tjugotal. Ändringsförslagen kommenteras närmare i det här avsnittet.

7.1 Bestämmelserna skall meddelas genom lag

Dröjsmålsavgifterna är till sin karaktär en skatt (jfr RÅ 1987 ref. 21). Bestämmelser i ämnet - inkl. sådana som avser befrielse från eller nedsättning av avgift - skall därför utfärdas på samma sätt som bestämmelser om skatt. Av 8 kap. 3 § regeringsformen (RF) framgår att föreskrifter om skatt till staten skall meddelas genom lag. Uppgiften att stifta lag ankommer enligt 1 kap. 4 § RF på riksdagen, som inte får överlåta på regeringen eller förvaltningsmyndighet att meddela andra föreskrifter om skatt än sådana som ryms inom begreppet verkställighetsföreskrifter (8 kap. 7 och 13 §§ RF).

Beträffande innebörden av begreppet verkställighetsföreskrifter uttalade föredragande departementschefen i förarbetena till regeringsformen följande (prop. 1973:90 s. 211).

Med föreskrifter om verkställighet av lag bör enligt min mening i första hand förstås tillämpningsföreskrifter av rent administrativ karaktär. I viss utsträckning torde det emellertid vara ofrånkomligt att tillåta, att regeringen med stöd av sin behörighet att besluta verkställighetsföreskrifter i materiellt hänseende "fyller ut" en lag även om lagen i och för sig skulle befinna sig inom det obligatoriska lagområdet. En förutsättning för att regeringen skall få göra detta måste emellertid vara, att den lagbestämmelse som skall kompletteras är så detaljerad att regleringen inte tillförs något väsentligt nytt genom den av regeringen beslutade föreskriften. I verkställighetsföreskriftens form får således inte beslutas om något som kan upplevas som ett nytt åliggande för enskilda eller om något som kan betraktas som ett tidigare ej föreliggande ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Det är ofta svårt att bedöma var gränsen går mellan å ena sidan föreskrifter som bara "fyller ut" lagen och å andra sidan föreskrifter som tillför lagen något nytt och således strider mot regeringsformen. En vägledning härvid kan hämtas ur olika avgöranden där regeringsrätten har prövat just om meddelade verkställighetsföreskrifter har legat inom ramen för en av riksdagen stiftad lag eller om ramen har överskridits. Här återges tre avgöranden.

RÅ 83 1:85. Regeringsrätten skulle bl.a. ta ställning till föreskrifter om beräkning av värdet av bilförmån vid fastställande av underlag för arbetsgivaravgifter. Enligt 4 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring m.m. skall vid fastställande av avgiftsunderlaget förmån av fri bil bestämmas efter schablon. Schablonen skall därvid bestämmas på grundval av genomsnittliga faktiska kostnader för innehav av bilar i olika pris- och årsklasser och vid en årlig körsträcka i privat bruk om 1 000 mil. Riksförsäkringsverket har i en kungörelse (RFFS 1979:32) meddelat föreskrifter beträffande denna schablon.

Regeringsrätten konstaterade att föreskrifter om arbetsgivaravgifter skall ges i lag och att kompletterande bestämmelser om avgifternas beräkning kan meddelas i form av verkställighetsföreskrifter. Regeringsrätten fann vidare att lagstadgandet uttryckligen anger att schablon skall tillämpas och vidare att det i motiven till lagen understryks det angelägna i en tämligen hårdhänt schablonise-

ring. Lagstadgandet innehåller dessutom detaljerade regler om vilka faktorer som skall beaktas vid schabloniseringen. Riksförsäkringsverkets verkställighetsföreskrifter (vilka hänvisar till tabeller med schabloniserade sifferbelopp) anger, ansåg regeringsrätten, på ett uttömmande sätt lagrummets tillämpning. Något utrymme för en tolkning av lagen vid sidan av verkställighetsföreskrifterna förelåg inte.

RÅ 85 1:5. Frågan gällde om riksskatteverkets (RSV:s) föreskrifter för fastighetstaxering var grundlagsenliga såvitt de avsåg beräkning av värdefaktorn storlek för småhus. Enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall taxeringsvärde för småhus bestämmas med utgångspunkt från riktvärden. Dessa riktvärden skall bestämmas för olika kombinationer av värdefaktorer. Enligt 8 kap. 3 § fastighetstaxeringslagen skall riktvärden bestämmas för bl.a. värdefaktorn storlek. RSV har meddelat verkställighetsföreskrifter för beräkning av bl.a. denna värdefaktor.

Enligt regeringsrättens bedömning innehåller den ifrågavarande lagregeln inte någon närmare bestämning av begreppet bostadsyta. Därför kan inte värdefaktorn storlek användas utan att en närmare precisering sker. Regeringsrätten ansåg att genom RSV:s föreskrifter har bestämmelsen fått ett sådant preciserat innehåll. Den utfyllnad som har skett strider inte mot lagregelns lydelse. Inte heller i motiven till fastighetstaxeringslagen ges svar på frågan hur begreppet bostadsyta skall förstås, liksom för övrigt inte heller i fastighetstaxeringskommitténs betänkande. RSV:s föreskrifter kan, enligt regeringsrättens uppfattning, inte anses ha tillfört lagregel något sådant element att föreskrifterna inneburit att RSV har överskridit sitt bemyndigande.

RÅ 1987 ref. 21. Regeringsrätten prövade i målet om de föreskrifter rörande restavgift m.m. (RSV Ip 1984:2) som RSV utfärdat med stöd av 5 kap. 11 § andra stycket lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter (LPP), står i strid med regeringsformen.

Regeringsrätten fastslog att de föreskrifter som meddelats beträffande befrielse från och nedsättning av avgiften innehåller villkor och begränsningar som går utöver vad som kan inrymmas i bemyndigandet. Föreskrifterna får därför inte tillämpas i vissa särskilt angivna delar. Regeringsrätten pekade på att föreskrifterna bl.a. anger att befrielse från hela restavgiften endast kan medges om vissa uppräknade omständigheter föreligger och att nedsättning av avgifterna kan ske vid andra uttalade omständigheter men då endast till bestämda procenttal eller belopp.

I sammanhanget skall även erinras om vad lagrådet och departementschefen anfört i motiven (prop. 1987/88:40 s. 48 ff)

till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av social-avgifter från arbetsgivare (USAL).

Lagrådet uppmärksammade att en hänvisning i 28 § USAL till 58 § 2 mom. uppbördslagen - som rör befrielse från restavgift - kunde uppfattas som att RSV:s föreskrifter (RSV Du 1983:8) i ämnet var tillämpliga i alla delar också beträffande USAL. RSV:s föreskrifter - som de har utformats - anger de omständigheter som kan föranleda befrielse, i vilka fall nedsättning av avgifterna kan komma i fråga och till vilka lägsta belopp nedsättning får ske. I USAL har emellertid RSV, enligt lagrådet, inte bemyndigats att meddela andra föreskrifter än verkställighetsföreskrifter. Härför behövs det dessutom inte något bemyndigande i lag. Lagrådet förordade därför att hänvisningen till uppbördslagen ändrades. För den händelse det ansågs angeläget att närmare reglera villkor och begränsningar i fråga om befrielse från förseningsavgift, restavgift och tilläggsavgift fick denna reglering, enligt lagrådets utsago, ges formen av föreskrifter i lag. Departementschefen hade ingen erinran mot vad lagrådet anfört i normgivningsfrågan och begränsade hänvisningen till uppbördslagen i enlighet härmed.

Sammanfattningsvis innebär det anförda

att bestämmelser om dröjsmålsavgifter - inklusive sådana som avser befrielse från eller nedsättning av avgift - måste ges i lagform och

att bestämmelserna skall vara fullständiga och bara i fråga om detaljer kan kompletteras med av regeringen eller av förvaltningsmyndighet utfärdade verkställighetsföreskrifter.

Som kommer att framgå i det följande (7.4) tillgodoses i utredningens förslag de angivna kraven dels genom att de grundläggande avgiftsbestämmelserna i uppbördslagen görs mera fullständiga än de nu gällande och dels genom att kompletterande bestämmelser om förutsättningarna för befrielse eller nedsättning tas in i anvisningar till bestämmelserna.

7.2 Bestämmelserna placeras på ett traditionellt sätt

Den fråga som härfter aktualiseras gäller den lämpligaste placeringen av bestämmelserna om dröjsmålsavgifter. Placeringen är inte självklar. En tanke är att ta upp bestämmelserna i en särskild lag om dröjsmålsavgifter. Vad som talar för en sådan ordning är främst att bestämmelserna skall gälla för mängder av medelsslag och att det då kan synas naturligt med en gemensam lag i ämnet. På det sättet kommer också sambandet mellan uppbördsavgifter och indrivningsavgifter till tydligt uttryck.

Man kan emellertid också i formellt hänseende bryta sambandet mellan uppbördsavgifter och indrivningsavgifter. Bestämmelserna kan då tas upp, de om uppbördsavgifter i uppbördslagen jämte några andra viktiga medelsslagsförfattningar och de om indrivningsavgifter i den indrivningslag som utredningen har föreslagit i sitt betänkande (SOU 1987:10) Indrivningslag m.m. Till förmån för en uppdelning av detta slag talar att bestämmelserna härigenom får en naturlig anknytning till uppbörds- resp. indrivningsförfarandena. Utredningen anser att detta är den lösning som bör eftersträvas på sikt.

I dagsläget måste emellertid beaktas att uppbördslagen sedan länge är i behov av en genomgripande översyn. Utredningen vill erinra om att förslaget till en särskild indrivningslag bl.a. var att se som en partiell sådan översyn genom utbrytningen av uppbördslagens bestämmelser om indrivning. Inriktningen av och takten i arbetet på en reformering av uppbördslagen är dock oviss. Bl.a. gäller att utredningens betänkande med förslag till indrivningslag fortfarande är under beredning i finansdepartementet. Det kan under sådana förhållanden synas mest försvarligt att tills vidare lösa placeringsfrågan på det traditionella sättet. Det innebär att bestämmelser om såväl uppbördsavgift som indrivningsavgift tas in i uppbördslagen jämte några andra viktiga medelsslagsförfattningar till vilka hänvisning i förekommande fall görs i övriga författningar. Utredningen har stannat för en lösning i överensstämmelse härmed.

7.3

Vissa författningsförslag utelämnas

Restavgiftsbegreppet återfinns i ett femtiotal författningar inom skatte- och avgiftsområdena. Utredningens nya avgiftskonstruktion föranleder i princip förslag om ändring i alla dessa författningar. Utredningen har emellertid ansett sig kunna utelämna sådana författningsförslag som enbart skulle avse ett utbyte av ordet restavgift mot de nya avgiftsbegreppen. Författningsförslag har också utelämnats beträffande en viss kategori av författningar med restavgiftsbestämmelser men där det är tveksamt om dessa kan komma att aktualiseras framtiden, se härom i det följande.

Vad som återstår är ett tjugotal författningsförslag. Av dessa har förslaget som rör uppbördslagen placerats främst i betänkandet medan övriga förslag placerats i bilagor, de som avser lagar i bilaga 1 och de som avser förordningar i bilaga 2.

Utredningen utelämnar således förslag till ändringar som innebär enbart utbyten av ord, nämligen:

att ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift" i

Kungl. Maj:ts Kungörelse (1969:5) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning, 7 §

Förordningen (1984:406) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 18 och 20 §§

samt att ordet "restavgift" skall ersättas med såväl uppbördsavgift som indrivningsavgift i motsvarande ordföljd i

Skattebrottslagen (1971:69), 1 §

Lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m., 1 §

Vägtrafikskattelagen (1973:601), 30 §

Lagen (1976:206) om felparkeringsavgift, 13 §

Lagen (1976:339) om saluvagnsskatt, 6 §

Lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, 2 § 5 p.

Valutaförordningen (1959:264), 15 §

Förordningen (1968:431) om mervärdeskatt, 30 §

Bilskrotningsförordningen (1975:348), 21 §

Tullförordningen (1987:1114), 80 §

Också när det gäller olika handräckningsavtal med andra länder måste ordet "restavgift" bytas ut mot "uppbördsavgift". Så är fallet i

Kungl. Maj:ts Kungörelse (1958:381) angående förfarandet för erhållande av handräckning för indrivning i Belgien av svensk skatt, 2 § 1 mom.

Kungl. Maj:ts Kungörelse (1958:382) angående handräckning åt belgisk myndighet i beskattningsärende, 7 §

Förordningen (1978:724) om tillämpning av avtal mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om handräckning i skatteärenden, 4 § punkt a, 15, 23 och 25 §§

Förordningen (1982:909) om avtal mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om handräckning i skatteärenden, punkt 2 i överenskommelsen

Utredningen lägger slutligen inte fram något författningsförslag beträffande en kategori av författningar, vilka föreskriver tidsbegränsade avsättningar och inbetalningar till bestämda fonder och konton, t.ex. lagen (1974:325) om avsättning till arbetsmiljöfond. Den författningsreglerade tiden för sådan avsättning har redan förflutit. På grund av t.ex. en utdragen skatterättslig process kan avgiftsunderlaget för restavgiften dock fortfarande vara obestämt. Huruvida bestämmelserna om restavgift i dessa författningar kan komma att aktualiseras också framdeles är därför tveksamt. Utredningen har under sådana förhållanden ansett det onödigt att belasta betänkandet med dessa författningsförslag. Till detta kommer att om författningarnas nuvarande bestämmelser om restavgiften skulle komma att aktualiseras, dessa innehåller en hänvisning till uppbördslagens föreskrifter om restavgift. I enlighet med övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i uppbördslagen, skall i förekommande fall genom

hänvisningen de nya föreskrifterna tillämpas. De författningar som här avses är

- Lagen (1974:325) om avsättning till arbetsmiljöfond, 12 §
- Lagen (1974:988) om avsättning till särskild investeringsfond, 11 §
- Lagen (1974:989) om insättning på investeringskonto för skog, 11 §
- Lagen (1977:322) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten, 10 §
- Lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto, 3 §
- Lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto, 3 §
- Lagen (1984:501) om inbetalning på likviditetskonto, 6 §
- Lagen (1984:502) om exportdepositioner för skogsprodukter, 18 §
- Lagen (1984:503) om tillfälligt förbud mot höjning av vinstutdelning i vissa aktiebolag, 5 §
- Lagen (1984:852) om lagerskatt på viss bensin, 6 §
- Lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto, 3 §
- Lagen (1985:582) om inbetalning på likviditetskonto under budgetåret 1985/86, 6 §

I de följande avsnitten motiveras de särskilda författningsförslagen var för sig.

7.4 Förslaget till ändring i uppbördslagen (1953:272)

51 §

Ett beslut om anstånd med skattebetalning kan meddelas såväl före som efter det att skatten har lämnats för indrivning. Varken uppbördsavgift eller indrivningsavgift får tas ut under tiden för anståndet.

Ett anståndsbeslut inverkar inte på de tidsfrister som löper i fråga om dröjsmålsavgifterna. Har ett anstånd exempelvis beviljats innan skatten förfallit till betalning inverkar anståndsbeslutet inte på den en månadsfrist som löper från förfallodagen då uppbördsavgiften är 2 %. Har skattebeloppet - trots att anståndstiden i exemplet ännu inte gått till ända - även lämnats till indrivning, inverkar anståndsbeslutet inte på den fyramånadersfrist som löper från skattens registrering i utskökningsregistret innan indrivningsavgiften påförs. Dröjsmålsavgifterna skall dock tas ut när anståndstiden gått till ända och beräknas då på det skattebelopp som vid den tidpunkten är obetalt (jfr även motiveringen till 75 b §).

Har den skattskyldige fått anstånd med betalningen av endast en del av skattebeloppet, bör varje delpost prövas för sig och utgöra eget avgiftsunderlag vid dröjsmålsavgifternas uttagande. En sammanslagning av delposterna vid anståndstidens utgång bör inte minst av praktiska skäl undvikas.

53 § 2 mom.

Ordet restavgift har ersatts med uppbördsavgift. Har arbetsgivaren medgetts ytterligare tid för att betala och redovisa skatt överlämnas inte skatten till indrivning under den tiden. Det saknas därför anledning att i bestämmelsen undanta indrivningsavgift.

58 §

Bestämmelserna om befrielse från avgift som för närvarande finns i paragrafens 2 mom. har i förslaget flyttats till en ny paragraf, 59 a §. Någon reglering i 2 mom. finns ej längre. Som en följd härav har beteckningen 1 mom. också kunnat utgå.

I första stycket finns de nya bestämmelserna om uppbördsavgift. Bestämmelserna har motiverats i avsnitt 5.7.

I andra stycket har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift. Därutöver har en del redaktionella ändringar gjorts. Bestämmelserna om tilläggsavgift har motiverats i avsnitt 5.8.

59 §

De nya bestämmelserna om indrivningsavgift föreslås bli införda i ett nytt andra stycke till paragrafen. Bestämmelserna har motiverats i avsnitt 5.9.

I tredje stycket - vilket motsvarar nuvarande andra stycket - har följdändringar gjorts. Indrivning av uppbörds- och indrivningsavgift skall i likhet med andra avgifter följa bestämmelserna om indrivning av skatt.

59 a §

Paragrafen är ny.

I första stycket föreslås bestämmelser om befrielse från uppbördsavgift och tilläggsavgift och om nedsättning av uppbördsavgift. Dessa ersätter de nuvarande bestämmelserna om befrielse från skyldighet att erlægga restavgift i 58 § 2 mom.

I första stycket anges att uppbördsavgiften kan undanröjas helt om det föreligger "särskilda skäl". Detta kan ske antingen avgiften är 2 % eller 6 %. En förutsättning härför är att skatten har betalats så snart betalningshindret har upphört. Uppbördsavgiften kan även sättas ned, men då endast från 6 % till 2 % och aldrig till lägre belopp än 100 kr. Förslaget härom har motiverats i avsnitt 5.7. Utöver vad som där sagts vill utredningen anföra följande.

Med den utformning uppbördsavgiften har - 2 % under minst en månad - har behovet av en möjlighet till annan nedsättning minskat. Nedsättning av nuvarande restavgift har ju framför

allt kommit i fråga när skatten har betalats före utgången av uppbörds månaden (se bilaga 3.3). Utredningen har inte heller velat medge nedsättning beträffande de fall i övrigt då de av den skattskyldige åberopade omständigheterna är av särskild beskaffenhet men inte bedöms tillräckligt starka för hel befrielse. En avvägning av styrkan hos omständigheterna i det enskilda fallet bör sålunda undvikas i framtiden om länsskattemyndigheternas tillämpning skall bli mer enhetlig än i dag. I sammanhanget är det enligt utredningens uppfattning utan betydelse att uppbördsavgiften också vid 2 % i absoluta tal kan vara hög, exempelvis vid försenad inbetalning av stora skattebelopp. Det innebär t.ex. att det inte ens vid ett dröjsmål med betalningen med en enda dag bör finnas utrymme att sänka avgiften under 2 % (jfr RÅ 1987:21).

I första stycket anges vidare att hel befrielse även kan medges från tilläggsavgift om det föreligger särskilda skäl. Däremot bör tilläggsavgiften inte kunna nedsättas exempelvis till en lägre procentsats, se avsnitt 5.8.

Vid paragrafen görs en hänvisning till anvisningarna till uppbördslagen. I dessa ges exempel på sådana särskilda skäl som bör föranleda ändring av uppbördsavgift och tilläggsavgift liksom skäl som inte bör föranleda sådan ändring. (Se härom senare i avsnittet.)

Bestämmelserna i nuvarande 58 § 2 mom. andra stycket föreslås utgå. Något bemyndigande i lag behövs inte beträffande de verkställighetsföreskrifter som lagen kan behöva kompletteras med. Det ankommer närmast på riksskatteverket att överväga och utfärda sådana föreskrifter, se 67 § uppbördsförordningen (1967:626). Utredningen anser för sin del att föreskrifterna till sin omfattning kan begränsas avsevärt i jämförelse med dem som f.n. gäller.

Kronofogdemyndigheten får enligt paragrafens andra stycke möjlighet att medge hel befrielse från indrivningsavgiften. Antalet fall där detta kommer att aktualiseras bedöms emel-

lertid bli få. De särskilda skäl som bör föreligga för befrielse från indrivningsavgiften är desamma som för befrielse från uppbördsavgiften. Något behov av att kunna medge nedsättning av avgiften till en lägre procentsats föreligger inte, se avsnitt 5.9. Exempel på skäl som får beaktas anges i de nya anvisningarna till paragrafen.

64 §

I förslaget har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift och indrivningsavgift. I likhet med vad som för närvarande gäller beträffande motsvarande reglering av restavgiften, föreslås däremot inte att bestämmelserna i 59 a § om befrielse från eller nedsättning av dröjsmålsavgifterna blir tillämpliga.

Kronofogdemyndigheten kan ha återredovisat ett mål som avses i denna paragraf till den uppdragsgivande myndigheten innan fyra månader har förflutit från målets registrering i utsökningsregistret och således innan någon indrivningsavgift har påförts. Återkommer därefter målet till kronofogdemyndigheten med ny begäran om indrivning, bör en ny fyramånadersfrist löpa innan det kan bli aktuellt att påföra en indrivningsavgift.

68 § 4 mom. och 75 a §

I förevarande paragrafer har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift och indrivningsavgift. Därutöver har en del redaktionella justeringar gjorts.

75 b §

I paragrafens första stycke har föreslagits att det anstånd som beviljats skall omfatta - förutom betalningen av skattebeloppet - även betalningen av de uppbörds- och indrivningsavgifter som påförts vid tidpunkten för anståndsbeslutet. Det är sålunda att märka att sådant anstånd som här avses - till skillnad från anstånd enligt 49 § - alltid beviljas efter det ordinarie uppbördstillfället. Vidare har andra stycket kompletterats så att det framgår att den som fått anstånd alltid

skall betala dröjsmålsavgifter som belöper på det av förvaltningsdomstolen fastställda skattebeloppet (jfr den annorlunda regleringen i 51 § tredje stycket). Slutligen har i ett nytt tredje stycke - som motsvarar 51 § första och andra styckena - stadgats förbud mot indrivning under anståndstiden men medgetts att restitutioner får tas i anspråk under samma tid.

Bakgrunden till de föreslagna ändringarna är följande. Som angetts i avsnitt 3.1 har bestämmelserna om anståndsränta enligt 49 § 4 mom. visst samband med gällande bestämmelser om restavgift i 51 § första och tredje styckena. Under anståndstiden uttas nämligen inte restavgift för skatt som omfattas av anstandsbeslutet och för vilken anståndsränta tas ut. Restavgift skall emellertid erläggas för den del av skatten som alltjämt är obetald när anståndstiden gått till ända och anståndsränta således inte längre beräknas. Vid betalning inom löpande anståndstid skall alltså inte någon restavgift tas ut, inte ens på det skattebelopp för vilken betalningsskyldighet kvarstår efter exempelvis skattedomstols prövning. Att restavgift inte tas ut under anståndstiden - trots att skatten inte har betalats vid uppbördstillfället - torde bero på att statens ränteförluster i anstandsfallen täcks redan genom anståndsräntan. Denna beräknas nämligen från utgången av den månad då skatten rätteligen skulle ha betalats om inte anstånd medgetts. Samma utgångspunkt för ränteberäkningen torde gälla antingen anstandsbeslutet föreligger vid uppbördstillfället eller meddelas först vid en senare tidpunkt. Restavgiften tas ut vid skattens ordinarie uppbördstillfälle.

Vid ett anstandsbeslut enligt 75 b § är förhållandena däremot annorlunda. Restavgiftens uttagande hänför sig fortfarande till det ordinarie uppbördstillfället även om själva avgiftsunderlaget inte kan bestämmas förrän betalningsskyldigheten för skatten har fastställts. Betalningsskyldighet som har fastställts enligt 75 § skall emellertid fullgöras senast vid en betalningsdag ca tio dagar efter beslutet (jfr bilaga

4.2). En anståndsrannta i enlighet med 49 § 4 mom. beräknas i detta fall inte från det ordinarie uppbördstillfället utan från utgången av den månad som gäller som sista betalningsdag enligt fastställelsebeslutet. Det kan då ha förflutit avsevärd tid från det ursprungliga uppbördstillfället. Om inte restavgift - eller de föreslagna dröjningsavgifterna - som påförts enligt fastställelsebeslutet tas ut ifall den skattskyldige betalar skatten under anståndstiden får staten inte tillräcklig täckning för sina ränteförluster. Den skattskyldige, å andra sidan, gör en motsvarande kreditvinst. Hur bestämmelserna skall tillämpas är oklart för närvarande. Utredningens författningsförslag undanröjer osäkerheten.

Beträffande beräkningen av dröjningsavgifternas tidsfrister, se motiven till 51 §.

76 §

I andra stycket har föreslagits en ändring, som innebär att vid arbetsgivares regressfordran skall uppbörds- eller indrivningsavgifter inte tas ut. Utredningen anförde i betänkandet (Ds Fi 1984:4 s. 223) Indrivning av skatt m.m. att fordringar av detta slag bör handläggas som enskilda mål och att det är en av de frågor som utredningen skall ta upp i sitt fortsatta arbete.

Bestämmelsen i dess nuvarande lydelse äger tillämpning i följande situation. Arbetsgivaren har betalt till staten dels skattebeloppet och dels den härpå beräknade restavgiften. Med anledning av betalningen har arbetsgivaren fått en regressfordran hos arbetstagaren. På begäran av arbetsgivaren registreras regressfordringen i utskökningsregistret som A-mål trots att borgenären är en enskild person. En ny restavgift uppdebiteras samtidigt. Också den nya restavgiften tillfaller staten (jfr JO:s ämbetsberättelse 1973 s. 375 f). Uppdebiteringen av en ny restavgift får antas ha samband med att målet mot arbetstagaren skall handläggas som ett A-mål. När målet i stället i framtiden handläggs som ett E-mål kommer restavgif-

ten att ersättas med utsökningsavgift. I avvaktan på att så sker bör staten i enkelhetens intresse och eftersom antalet regressmål är få kunna avstå från att ta ut dröjsmålsavgift två gånger.

77 a §

I bestämmelsen har restavgiftsbegreppet ersatts med uppbörds- och indrivningsavgift. Företrädarens ansvar bör i avgiftshänseende vara lika med den juridiska personens ansvar. Det belopp företrädaren har betalt bör han få söka åter av den skattskyldige.

77 b §

I bestämmelsen har restavgiftsbegreppet ersatts med uppbörds- och indrivningsavgift. Makens ansvar bör i avgiftshänseende vara lika med den skattskyldiges ansvar. Det belopp maken har betalt bör han få söka åter av den skattskyldige.

86 § 3 mom.

Besvär över kronofogdemyndighetens beslut angående indrivningsavgiftens uttagande bör prövas i samma instans som gäller beträffande skattebeloppet.

Anvisningarna till 59 a §

Enligt de uppgifter som inhämtats från länsskattemyndigheterna varierar myndigheternas bedömningar av vilka de omständigheter är som utgör giltig ursäkt för betalningsförsummelser (bilaga 3.3). Det är enligt utredningens mening önskvärt med en större likformighet. I anvisningarna till uppbördslagen har nu angetts hur vissa omständigheter i allmänhet bör bedömas.

Antalet ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgift har ökat kraftigt under 1980-talet. Ärendebereidningen

kräver en stor arbetsinsats hos myndigheterna. Det är angeläget att utvecklingen vänds. En utgångspunkt för utredningen har varit att länsskattemyndigheterna bör besparas ärenden när skatten har betalats kort tid efter förfallodagen. Myndigheternas prövning av ärenden bör i större utsträckning än i dag ske efter schablon.

I anvisningarna anges omständigheter/skäl som förutsätter en ansökan från den skattskyldige. Först efter ansökan görs länsskattemyndigheten här uppmärksammas på att en omständighet som kan påverka avgiftsuttaget föreligger. Självklart skall avgiften även fortsättningsvis ändras utan ansökan exempelvis vid nedsättning av skatteuttaget eller vid återbetalning av skatt i annat fall. Någon ansökan om avgiftsändring bör heller inte krävas om en felaktighet uppdragas - den skattskyldige har kanske inte fått sin skattsedel eller fått den så sent att betalning i rätt tid har försvårats - och det framstår som uppenbart att felet skall läggas myndigheten till last. Dessa fall berörs inte i anvisningarna.

Ett annat fall som inte berörs är att en myndighet kan ha avsevärda svårigheter att skicka ut betalningspåminnelser inom fristen av en månad från skattens förfallodag. Det torde framför allt gälla arbetstagares K-skatt där en avstämning först bör ske av arbetsgivarens uppbördsdeklaration. I ett sådant fall bör uppbördsavgiften kunna sättas ned om betalning inflyter med anledning av betalningspåminnelsen. I detta och andra liknande fall bör man emellertid tillse att också skattskyldiga som betalar i det "tidsglapp" som uppstår mellan en månadsfristens utgång och utskicket av betalningspåminnelsen får avgiften nedsatt.

De särskilda skäl som kan ursäktas en betalningsförsummelse bör till sin karaktär vara sådana att den skattskyldige inte kunnat förutse eller råda över dem. Graden av ursäktlighet avtar vanligen med den tid som förflyter. Den skattskyldige bör efter hand få allt större möjligheter att undanröja det betalningshinder som förelåg i samband med förfallodagen eller avgiftshöjningen.

Utredningen har angett följande exempel på "särskilda skäl"

Sjukdomsfall eller olyckshändelse. Som giltig ursäkt bör godtas sjukdom eller olyckshändelse av sådant slag att betalning på förfallodagen eller i samband med avgiftshöjningen avsevärt försvårats. Om det funnits någon annan som utan olägenhet kunnat fullgöra skyldigheten bör befrielse inte medges.

Utanför kategorin särskilda skäl faller däremot, enligt utredningens mening, exempelvis bristande betalningsförmåga, bristande erfarenhet och engångsförsummelse. En fördel med att ange dessa - mer eller mindre självförvållade omständigheter - i anvisningarna, liksom hur de bör bedömas, är att många ansökningar härigenom undviks i de fall grunderna för ändrad avgift är just dessa.

Övergångsbestämmelser

Förslaget bör träda i kraft den 1 januari 1990. Bestämmelserna bör tillämpas första gången på det uppbördsår som börjar närmast därefter, dvs. fr.o.m. den 1 februari 1990.

De båda dröjsmålsavgifterna är samordnade sinsemellan. Indrivningsavgiften skall ses som en fortsättning på uppbördsavgiften. Avgifterna utgör således en enhet. Med en sådan utgångspunkt följer att indrivningsavgift inte skall tas ut i de fall restavgift har påförts eller fortfarande skall utgå enligt den gamla ordningen.

Det avgörande för frågan om den nya eller den äldre avgiftsordningen skall tillämpas är huruvida skattens betalningsdag infaller före eller efter den 1 februari 1990. Avgörande är således inte huruvida skatten i sig är hänförlig till tiden dessförinnan eller inte.

En arbetsgivare eller, om den skattskyldige är en juridisk person, en ställföreträdare kan åläggas betalningsskyldighet

för annans skatt. Denna betalningsskyldighet bör i avgiftshänseende behandlas på samma sätt som den ursprungliga. Äldre bestämmelser bör därför gälla också i de fall arbetsgivare eller ställföreträdare åläggs betalningsskyldighet efter den 1 januari 1990 om skatten ursprungligen förfallit till betalning före den 1 februari 1990.

Åtskilliga författningar på skatte- och avgiftsområdet innehåller hänvisningar som innebär att restavgift skall tas ut enligt bestämmelserna i uppbördslagen. Efter den 1 januari 1990 innebär dessa hänvisningar i stället att uppbördsavgift och indrivningsavgift skall tas ut enligt de nya bestämmelserna. Sker emellertid uppbörden av dessa skatter och avgifter i enlighet med uppbördslagens uppbördsår tillämpas dock de nya bestämmelserna först efter den 1 februari 1990. I de fall den aktuella skatten eller avgiften förfaller till betalning före nämnda datum tillämpas naturligtvis de äldre bestämmelserna i uppbördslagen.

7.5 Förslaget till ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

5 § 1 mom.

I författningsförslaget anges att vid dröjsmål med betalning av bevillningsavgift skall uppbördsavgift tas ut enligt vad som är föreskrivet i 58 § uppbördslagen och, i förekommande fall, indrivningsavgift enligt vad som är föreskrivet i 59 § samma lag. Det innebär bl.a. att bestämmelserna i 59 a § uppbördslagen om befrielse från och nedsättning av dröjsmålsavgifterna - i likhet med vad som för närvarande gäller beträffande motsvarande reglering av restavgiften - inte föreslås bli tillämpliga.

- 7.6 Förslaget till ändring i kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige

6 a §

I förslaget har motsvarande ändringar gjorts som i det föregående författningsförslaget, avsnitt 7.5.

- 7.7 Förslaget till ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

53 §

I förslaget har motsvarande ändringar gjorts som i författningsförslaget i avsnitt 7.5.

- 7.8 Förslaget till ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

14 § 2 mom.

I första stycket föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift.

I andra stycket föreslås att hel befrielse från uppbördsavgiften liksom nedsättning av avgiften från 6 % till 2 % dock lägst till 100 kr. skall kunna medges. Motiven härtill överensstämmer med motiven till befrielse och nedsättning enligt 59 a § första stycket uppbördslagen, se avsnitt 7.4. Genom en hänvisning till de föreslagna nya anvisningarna till upp-

bördslagen blir de "särskilda skäl" som kan ursäkta en betalningsförsummelse i princip lika i uppbördslagen och i lagen om sjömansskatt.

I övrigt har vissa redaktionella ändringar gjorts i bestämmelsen.

17 a §

Restavgiftsbegreppet har ersatts med uppbördsavgift enligt föreslagna 14 § 2 mom. lagen.

17 b §

I första stycket föreslås att de nya bestämmelserna om indrivningsavgift i 59 § uppbördslagen görs tillämpliga. Samma gäller beträffande bestämmelserna om befrielse från indrivningsavgift i 59 a § andra stycket liksom i anvisningarna till nämnda paragraf. En följd av att befrielse får medges från uppbördsavgiften, jfr 14 § 2 mom. ovan, bör bl.a. vara att befrielse också får medges från indrivningsavgiften. När det gäller motiven till de nya bestämmelserna i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen och anvisningarna därtill se avsnitt 7.4.

I andra stycket föreslås att restavgift ersätts med uppbördsavgift och indrivningsavgift. Avgifterna utgör en enhet, därför bör samma bestämmelser om införsel gälla.

18 §

Vid regressfordran enligt denna bestämmelse föreslås sjömannen slippa betala särskild uppbördsavgift eller indrivningsavgift. Motiveringen härför överensstämmer med den som angetts vid 76 § uppbördslagen, avsnitt 7.4.

21 § 1 mom. 8

Ordet restavgift föreslås bli ersatt med uppbördsavgift. Det bör åligga sjömansskattenämnden att besluta om befrielse från uppbördsavgiften. Beslut om befrielse från indrivningsavgiften bör meddelas av kronofogdemyndigheten.

Övergångsbestämmelser

Se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

7.9 Förslaget till ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

47 §

I första och andra styckena finns de föreslagna bestämmelserna om uppbördsavgiften. Bestämmelserna har motiverats i avsnitt 5.7. En del redaktionella ändringar har också gjorts i lagtexten.

I andra stycket föreslås - i likhet med nuvarande hänvisning till uppbördslagens bestämmelser om befrielse från restavgiften - att en hänvisning görs till de nya bestämmelserna om befrielse från och nedsättning av uppbördsavgift i 59 a § första stycket liksom till de nya anvisningarna till nämnda paragraf så att dessa blir tillämpliga. Beträffande motiven till uppbördslagens bestämmelser om befrielse och nedsättning, se avsnitt 7.4.

I anvisningarna till uppbördslagen ges exempel på sådana "särskilda skäl" som bör utgöra giltig ursäkt för en betalningsförsummelse. Det finns på mervärdeskatteområdet även andra exempel på omständigheter som bör föranleda befrielse från uppbördsavgift. Enligt utredningens uppfattning bör

exempelvis sådan befrielse ske om betalning av mervärdeskat-
ten har försvårats avsevärt på grund av att den skattskyldige
har erhållit handlingar för mervärdeskattedeclaration senare
än vad som är föreskrivet i lag.

Befrielse bör medges utan ansökan om skattskyldig inte kunnat
lämna fullständig deklARATION och redovisa skatt som hänför
sig till fordringar och skulder vid årets utgång utan gjort
detta i ny deklARATION (rättelsedeklaration) först efter
redovisningsperiodens utgång.

48 §

I första stycket föreslås att ordet restavgift ersätts med
uppbördsavgift. Vid indrivning föreslås att uppbördslagens
bestämmelser om indrivningsavgift - inklusive dem om befriel-
se från avgiften - blir tillämpliga genom att en hänvisning
görs till 59 § och 59 a § andra stycket liksom till de nya
anvisningarna till nämnda paragraf. Beträffande motiven till
dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

I andra stycket har ordet restavgift ersatts med uppbörds-
avgift och indrivningsavgift. Bestämmelserna om införsel bör
vara lika för båda avgifterna.

48 a §

I bestämmelsen har restavgiftsbegreppet ersatts med uppbörds-
och indrivningsavgift. Företrädarens ansvar bör i avgiftshän-
seende vara lika med den juridiska personens ansvar. Det
belopp företrädaren har betalt bör han få söka åter av den
skattskyldige.

Övergångsbestämmelser

Se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

7.10 Förslaget till ändring i kupongskattelagen (1970: 624)

19 §

Paragrafens nuvarande andra stycke föreslås bli ersatt med dels ett nytt andra stycke med bestämmelser om uppbördsavgift, dels ett nytt tredje stycke med bestämmelser om tilläggsavgift och dels ett nytt fjärde stycke med bestämmelser om hel befrielse från uppbördsavgift och tilläggsavgift liksom nedsättning av uppbördsavgift. Vid prövningen angående befrielse eller nedsättning föreslås de nya anvisningarna till 59 a § uppbördslagen bli tillämpliga. I paragrafen har i övrigt vissa redaktionella ändringar gjorts.

Motiven till uppbördsavgiftens konstruktion i kupongskattelagen överensstämmer i huvudsak med motiven till den föreslagna uppbördsavgiften i bl.a. uppbördslagen, angående motiven se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

Den föreslagna bestämmelsen i andra stycket att lägsta uppbördsavgift som tas ut skall vara 100 kronor bör ha motsvarande tillämpning i fråga om tilläggsavgift enligt nya tredje stycket.

21 §

I författningsförslaget föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift. Som en följd av att en ny styckeindelning har föreslagits för 19 §, bör hänvisningen till paragrafen ändras i motsvarande mån.

22 §

I andra stycket har restavgiftsbegreppet ersatts med uppbördsavgift. Vid indrivning bör indrivningsavgift tas ut. Uppbördslagens nya bestämmelser om indrivningsavgift - inklusive dem om hel befrielse från avgiften - föreslås bli till-

lämpliga genom att en hänvisning görs till 59 § och 59 a § andra stycket liksom till de nya anvisningarna till sistnämnda paragraf. Beträffande motiven till dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

7.11 Förslaget till ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond

3 §

Vid dröjsmål med betalningen bör uppbördsavgift tas ut enligt de föreslagna bestämmelserna i 58 § uppbördslagen. Vid indrivning bör indrivningsavgift tas ut enligt de nya bestämmelserna i 59 § nämnda lag. Det innebär bl.a. att de föreslagna bestämmelserna i 59 a § uppbördslagen om befrielse från eller nedsättning av dröjsmålsavgifterna - i likhet med vad som för närvarande gäller beträffande motsvarande reglering av restavgiften - inte blir tillämpliga.

7.12 Förslaget till ändring i utlänningslagen (1980:376)

99 b §

I förslaget har motsvarande ändringar gjorts som i det föregående författningsförslaget, avsnitt 7.11.

7.13 Förslaget till ändring i arbetstidslagen (1982:673)

27 §

I förslaget har motsvarande ändringar gjorts som i författningsförslaget i avsnitt 7.11.

7.14 Förslaget till ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsgesättningar

7 och 15 §§

I förevarande paragrafer har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift. Vid länsskattemyndighetens prövning av de åberopade omständigheterna för befrielse från eller nedsättning av avgiften bör de nya anvisningarna till 59 a § uppbördslagen vara tillämpliga.

17 §

Vid indrivning bör de föreslagna bestämmelserna om indrivningsavgift - inklusive dem om befrielse från avgiften - i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen liksom i anvisningarna till sistnämnda paragraf vara tillämpliga.

19 §

Uppdragstagaren bör vid regressfordran enligt denna bestämmelse slippa betala uppbördsavgift eller indrivningsavgift. Motiveringen härför överensstämmer med den som angetts vid 76 § uppbördslagen, avsnitt 7.4.

22 §

I bestämmelsen har restavgiftsbegreppet ersatts med uppbörds- och indrivningsavgift. Företrädarens ansvar bör i avgiftshänseende vara lika med den juridiska personens ansvar.

Övergångsbestämmelser

Se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

7.15 Förslaget till ändring i lagen (1984:151) om punkt-
skatter och prisregleringsavgifter

1 kap. 4 §

I andra stycket har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift och indrivningsavgift. Bestämmelserna om skatt i denna lag bör gälla för båda dröjsmålsavgifterna.

Rubriken - Restavgift

Rubriken innan 5 kap. 8 § föreslås ändrad till Uppbördsavgift. I de följande paragraferna återfinns nämligen bestämmelserna om den nya uppbördsavgiften.

5 kap. 8-9 §§

I förevarande paragrafer föreslås att restavgiftsbegreppet ersätts med uppbördsavgift i motsvarande böjningsformer.

5 kap. 10 §

I paragrafen finns de föreslagna bestämmelserna om uppbördsavgiften. Motiven till avgiftens konstruktion i denna lag överensstämmer i huvudsak med motiven till den föreslagna

uppbördsavgiften i bl.a. uppbördslagen, se motiven i avsnitt 7.4.

5 kap. 11 §

I paragrafen föreslås att hel befrielse från eller nedsättning av uppbördsavgiften skall kunna medges. Motiven härtill överensstämmer med motiven till bestämmelserna om sådan befrielse och nedsättning i 59 a § första stycket uppbördslagen, se avsnitt 7.4. Genom en hänvisning till de föreslagna nya anvisningarna till nämnda paragraf blir de "särskilda skäl" som kan ursäktas en betalningsförsummelse i princip lika i uppbördslagen och i lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Nuvarande andra stycket föreslås utgå. Något bemyndigande i lag behövs inte beträffande de verkställighetsföreskrifter som lagen kan behöva kompletteras med.

5 kap. 16 §

Om skatten lämnas till indrivning bör också indrivningsavgift tas ut. I första stycket föreslås att de nya bestämmelserna om indrivningsavgift - inklusive dem om befrielse från avgiften - som föreslagits i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen liksom i de nya anvisningarna till sistnämnda paragraf blir tillämpliga. Beträffande motiven till dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

Övergångsbestämmelser

Se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

7.16 Förslaget till ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

34 §

I första stycket finns de föreslagna bestämmelserna om uppbördsavgiften. Motiven till avgiftens konstruktion i denna lag överensstämmer i huvudsak med motiven till den föreslagna uppbördsavgiften i bl.a. uppbördslagen, se motiven i avsnitt 7.4.

I andra stycket föreslås att de nya anvisningarna till 59 a § uppbördslagen blir tillämpliga vid inskrivningsmyndighetens prövning av befrielse- och nedsättningsärenden. Motiven till dessa anvisningar finns i avsnitt 7.4.

35 §

I paragrafen har vissa redaktionella ändringar gjorts beträffande stämpelskattens verkställbarhet. Om stämpelskatten lämnas till utmätning bör indrivningsavgift tas ut. I paragrafen föreslås att de nya bestämmelserna om indrivningsavgift - inklusive dem om befrielse från avgiften - i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen liksom i de nya anvisningarna till sistnämnda paragraf blir tillämpliga. Beträffande motiven till dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

7.17 Förslaget till ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier

5 §

I andra stycket föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift. De nya bestämmelserna om uppbördsavgift och indrivningsavgift som föreslagits i 5 kap. 8-11 och 16 §§

lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter bör bli tillämpliga, jfr avsnitt 7.15.

7.18 Förslaget till ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

21 §

I första stycket föreslås att restavgiftsbegreppet ersätts med begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift. Företrädarens betalningsansvar bör i avgiftshänseende vara samma som arbetsgivarens, den juridiska personens betalningsansvar.

28 §

I första stycket föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift. Dessutom bör de bestämmelser angående befrielse från och nedsättning av uppbördsavgiften, som föreslagits i 59 a § första stycket uppbördslagen och även i anvisningarna till nämnda paragraf bli tillämpliga. Beträffande motiven till uppbördslagens bestämmelser om befrielse och nedsättning, se avsnitt 7.4.

I anvisningarna till 59 a § uppbördslagen ges exempel på sådana "särskilda skäl" som bör utgöra giltig ursäkt för en betalningsförsummelse. På området för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare kan det naturligtvis finnas även andra exempel på omständigheter, som bör föranleda befrielse från eller nedsättning av uppbördsavgift.

I paragrafens andra stycke föreslås att de nya bestämmelserna om indrivningsavgift - inklusive dem om befrielse från avgiften - i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen liksom i de nya anvisningarna till sistnämnda paragraf blir tillämpliga. Beträffande motiven till dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

34 §

I andra stycket föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift och indrivningsavgift. De nya bestämmelserna om dröjsmålsavgifterna som föreslagits i lagen om sjömansskatt bör tillämpas på redaravgift.

52 §

I första stycket har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift. Länsskattemyndighetens beslut i fråga om uppbördsavgift bör överklagas till kammarrätten. Kronofogdemyndighetens beslut i fråga om indrivningsavgift bör överklagas i samma instans, se avsnitt 7.4.

54 §

I första stycket har föreslagits att det anstånd som beviljats skall omfatta - förutom betalningen av avgiftsbeloppet - även betalningen av de uppbörds- och indrivningsavgifter som påförts vid tidpunkten för anståndsbeslutet.

I andra stycket har ett förtydligande gjorts, så att det framgår att arbetsgivaren senast vid anståndstidens utgång skall betala de dröjsmålsavgifter som belöper på avgiftsbeloppet för vilket betalningsskyldighet kvarstår.

I ett nytt tredje stycke har stadgats förbud mot indrivning under anståndstiden men medgetts att restitutioner får tas i anspråk under samma tid.

Angående motiven till ändringarna enligt ovan jfr motiven till de föreslagna ändringarna i 75 b § uppbördslagen, se avsnitt 7.4.

Som en följdändring förskjuts de nuvarande tredje-fjärde styckena i motsvarande mån.

Övergångsbestämmelser

Se avsnitt 7.4 i tillämpliga delar.

7.19 Förslaget till ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

10 kap. 29 §

Vid dröjsmål med betalning bör uppbördsavgift tas ut enligt de föreslagna bestämmelserna i 58 § uppbördslagen. Vid indrivning bör indrivningsavgift tas ut enligt de nya bestämmelserna i 59 § samma lag. Det innebär bl.a. att de nya bestämmelserna i 59 a § uppbördslagen om befrielse från och nedsättning av dröjsmålsavgifterna - i likhet med vad som för närvarande gäller beträffande motsvarande reglering av restavgiften - inte blir tillämpliga.

7.20 Förslaget till ändring i tullagen (1987:1065)

Rubriken innan 29 § föreslås ändrad till Uppbördsavgift. I den följande paragrafen finns nämligen bestämmelserna om den nya uppbördsavgiften.

29 §

I paragrafen har en del redaktionella ändringar gjorts. Bestämmelsens nuvarande första stycke föreslås uppdelat i två nya stycken.

Den föreslagna utformningen av uppbördsavgiften i tullagen överensstämmer med avgiftens utformning i bl.a. uppbördslagen. Även motiven till avgiftens uttagande och möjligheten

till befrielse från och nedsättning av avgiften är i princip desamma, se motiven i avsnitt 7.4.

Nuvarande andra stycket bildar ett nytt tredje stycke vari ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift.

35 §

Om tull eller annan skatt lämnas till indrivning bör också indrivningsavgift tas ut. I paragrafen föreslås att de nya bestämmelserna om indrivningsavgift - inklusive dem om befrielse från avgiften - som föreslagits i 59 § och 59 a § andra stycket uppbördslagen liksom i de nya anvisningarna till sistnämnda paragraf blir tillämpliga. Beträffande motiven till dessa bestämmelser, se avsnitt 7.4.

37 §

I paragrafen föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift och indrivningsavgift.

99-100 §§

I förevarande paragrafer föreslås att ordet restavgift ersätts med uppbördsavgift. Generaltullstyrelsens beslut i fråga om uppbördsavgift bör överklagas till kammarrätten. Kronofogdemyndighetens beslut i fråga om indrivningsavgift bör överklagas i samma instans, se avsnitt 7.4.

7.21 Förslagen till ändring i förordningarna (1977:1118 och 1119) om fyravgift resp. farledsvaruavgift

De ändringar som föreslagits i 14-15 §§ förordningen om fyravgift resp. 10-11 §§ förordningen om farledsvaruavgift har i motsvarande delar föreslagits beträffande 29 och 35 §§ tullagen, se motiven i avsnitt 7.20.

7.22 Förslaget till ändring i förordningen (1982:647) om
skeppsmätning

18 §

I paragrafen har ordet restavgift ersatts med uppbördsavgift. Vid indrivning bör indrivningsavgift tas ut enligt de föreslagna bestämmelserna i 59 § uppbördslagen. I konsekvens med nuvarande reglering beträffande restavgiften föreslås däremot inte att de nya bestämmelserna i 59 a § uppbördslagen om befrielse från och nedsättning av dröjsmålsavgifterna blir tillämpliga.

FÖRFATTNINGSFÖRSLAG/LAGAR

	Sid
7.5	Lag (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter..... 138
7.6	Kungl. Maj:ts Kungörelse (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige..... 140
7.7	Lag (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt..... 141
7.8	Lag (1958:295) om sjömansskatt..... 143
7.9	Lag (1968:430) om mervärdesskatt..... 147
7.10	Kupongskattelag (1970:624)..... 151
7.11	Lag (1979:609) om allmän investeringsfond..... 156
7.12	Utlänningslag (1980:376)..... 158
7.13	Arbetstidslag (1982:673)..... 160
7.14	Lag (1982:1006) om avdrags- och uppgifts- skyldighet beträffande vissa uppdrags- ersättningar..... 162
7.15	Lag (1984:151) om punktskatter och pris- regleringsavgifter..... 167
7.16	Lag (1984:404) om stämpelskatt vid inskriv- ningsmyndigheter..... 170
7.17	Lag (1984:405) om stämpelskatt på aktier..... 173
7.18	Lag (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare..... 175
7.19	Plan- och bygglag (1987:10)..... 180
7.20	Tulllag (1987:1065)..... 181

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter
för särskilda förmåner och rättigheter

Härigenom föreskrivs att 5 § 1 mom. lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

1 mom.² I fråga om avgift enligt denna lag skall, i den mån lagen icke innehåller särskilda bestämmelser, i tillämpliga delar gälla vad som föreskrives om skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Erlägges icke bevilningsavgift inom föreskriven tid, utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket uppbördslagen.

1 mom. I fråga om avgift enligt denna lag skall, i den mån lagen icke innehåller särskilda bestämmelser, i tillämpliga delar gälla vad som föreskrives om skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Erlägges icke bevilningsavgift inom föreskriven tid, skall uppbördsavgift tas ut enligt 58 § första stycket och i förekommande fall in-
drivningsavgift enligt 59 §
uppbördslagen.

Har den, som är berättigad att återfå erlagd bevillningsavgift enligt denna lag, i stället att erlagga skatt som avses i uppbördslagen, skola bestämmelserna i 68 § 3 och 4 mom. sistnämnda lag äga motsvarande tillämpning.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:855.

² Senaste lydelse 1974:855.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samtidigt med inlevereringen av staten tillkommande andel av bevillningsavgift enligt denna lag skall till vederbörande kommun i behörig ordning överlämnas dess andel därav.

Vid redovisningen över uppbörden av de efter denna lag utgående bevillningsavgifter skola såsom verifikationer biläggas dels förteckning upptagande ej mindre antalet hållna föreställningar samt beträffande var och en av dem tiden och stället för densamma, de vid föreställningen uppträdande avgiftspliktiga personernas namn och nationalitet samt, i den mån avgiften erlagts eller skall erläggas till redogöraren, i förra fallet avgiftens belopp och tiden för dess inflytande och i senare fallet de åtgärder, som vidtagits för indrivning av förfallen ogulden avgift, än även föreställning, till vars hållande under den med redovisningen avsedda tid tillstånd meddelats, men vilken icke givits, dels avskrifter av utfärdade tillståndsbevis, dels enligt 4 § 5 mom. andra stycket meddelade skriftliga beslut, dels jämlikt 4 § 6 mom. avgivna deklarationer, dels ock bevis, att vederbörande kommuner tillkommande andelar av bevillningsavgifterna blivit till dem utbetalda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om bevillningsavgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige

Härigenom föreskrivs att 6 a § kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m.m. i Sverige¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §²

Bestämmelsen i 6 § om böter äger icke tillämpning på svensk medborgare som anordnar sammankomst som avses i lagen (1956: 618) om allmänna sammankomster eller den som upplåter lokal eller plats för sammankomsten. I fall som nu har sagts är icke heller bestämmelsen i 6 § om skyldighet att utgiva bevillningsavgift tillämplig på den som upplåter lokal eller plats.

På bevillningsavgift som ådömes anordnare, varom i första stycket sägs, utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket uppbördslagen (1953:272).

På bevillningsavgift som ådömes anordnare, varom i första stycket sägs, skall uppbördsavgift tas ut enligt 58 § första stycket och i förekommande fall indrivningsavgift enligt 59 § uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om bevillningsavgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

1 Senaste lydelse av kungörelsens rubrik 1966:732.

2 Senaste lydelse 1976:1087.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 53 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §²

I fall, där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den länsskattemyndighet, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet, snarast översända till rätten ingi-ven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten jämlikt tredje stycket sistnämnda paragraf. Därjämte åligger det rätten att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, tillställa länsskattemyndigheten de uppgifter, som fordras för uppbörd av skatten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade gransk-ningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos länsskattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara erlagd den dag, då inbetalningskort eller försändelse innehållande girokort inkommit till postanstalt.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsskattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, för-

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsskattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, för-

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857.

² Senaste lydelse 1986:1306.

Nuvarande lydelse

ordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördslagen (1953: 272) gäller för indrivning av restförd skatt. Därvid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket lagen.

Föreslagen lydelse

ordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördslagen (1953: 272) gäller för indrivning av skatt. Därvid skall uppbördsavgift tas ut enligt 58 § första stycket och i förekommande fall indrivningsavgift enligt 59 § uppbördslagen.

Handling, som enligt första stycket tillställts länskattemyndigheten och som ingivaren äger återfå, må länsskattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den för ses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, bliv id erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den för ses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1958:295) om sjömansskatt¹

dels att i 17 a § och 21 § 1 mom. 8 ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift",

dels att 14 § 2 mom., 17 b och 18 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

2 mom.² Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall restavgift och tilläggsavgift utgå beräknade enligt bestämmelserna i 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272). Tilläggsavgiften bestäms dock i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som har påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skulle ha betalats, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till

2 mom. Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall uppbördsavgift och tilläggsavgift tas ut beräknade enligt bestämmelserna i 58 § uppbördslagen (1953: 272). Tilläggsavgiften bestäms dock i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som har påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skulle ha betalats, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till

¹ Lagen omtryckt 1970:933.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777
17 a § 1970:933
21 § 1 mom. 1981:389.
² Senaste lydelse 1981:389.

Nuvarande lydelse

betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till indrivning.

Befrielse från skyldighet att betala restavgift får meddelas, om särskilda omständigheter föranleder det. Närmare föreskrifter om detta meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Belopp som sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket må indrivas i den ordning, som gäller i fråga om skatt enligt uppbördslagen.

Föreslagen lydelse

betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till indrivning.

Sjömansskattenämnden får när särskilda skäl föreligger

helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift och tilläggsavgift eller

nedsätta uppbördsavgift om sex procent till två procent, dock lägst till 100 kronor.

Härvid äger anvisningarna till 59 a § uppbördslagen motsvarande tillämpning.

17 b §³

Belopp som sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket må indrivas i den ordning, som gäller i fråga om skatt enligt uppbördslagen (1953: 272). Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas.

Nuvarande lydelse

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande restavgift och tilläggsavgift hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

Föreslagen lydelse

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande uppbördsavgift, tilläggsavgift och indrivningsavgift hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

18 §⁴

Har en redare, som inte har verkställt skatteavdrag, betalat skatt för en sjöman, får redaren söka beloppet åter av sjömannen. Den redare som vill söka belopp åter av sjömannen skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han har fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat skatten.

Kronofogdemyndigheten får hos sjömannen driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas. Sjömannen skall betala restavgift på beloppet enligt bestämmelserna i 14 § 2 mom.

Kronofogdemyndigheten får hos sjömannen driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om redarens regressfordran enligt första stycket.

⁴ Senaste lydelse 1982:192.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet. Vad nu sagts gäller även om betalningsskyldighet ålagts annan än den ursprungligen skattskyldige först efter ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 47, 48 och 48 a §§ lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §²

Betalas icke skatt i behörig ordning inom den tid då deklaration för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket, utgår restavgift på sålunda icke betalad belopp. Har anstånd med betalning av skatt beslutats enligt 45 §, utgår dock restavgift endast på skattebelopp som betalas sedan anståndstiden gått till ända.

Restavgiften är sex öre för varje hel krona av den skatt som icke betalats, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning jämnas till närmast högre hela kröntal.

Betalas icke skatt i behörig ordning inom den tid då deklaration för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på sålunda icke betalad belopp. Har anstånd med betalning av skatt beslutats enligt 45 §, skall dock uppbördsavgift tas ut endast på skattebelopp som betalas sedan anståndstiden gått till ända.

Uppbördsavgiften är alltid minst 100 kronor. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäller i övrigt

¹ Lagen omtryckt 1979:304.

² Senaste lydelse 1982:1211.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 58 §
2 mom. uppbördslagen
(1953:272) om befrielse från
restavgift gäller i tillämp-
liga delar beträffande rest-
avgift för mervärdeskatt.
Bestämmelserna i denna lag om
beslut om fastställelse av
skatt gäller i tillämpliga
delar om beslut i fråga om
befrielse från restavgift.

Föreslagen lydelse

att avgiften är två procent
om betalning sker inom en
månad efter den dag skatten
skolat betalas eller, om
skattskyldig dessförinnan
erinras i särskild handling
om sin betalningsskyldighet,
betalning sker senare men
inom den tid som anges i
handlingen eller om skatten
registreras för indrivning i
utsökningsregistret inom nyss
nämnda tidrymder,

att avgiften är sex procent
om betalning eller registre-
ring i utsökningsregistret
sker vid en senare tidpunkt
samt

att det skattebelopp, som
avgiften beräknas på, avrun-
das till närmast lägre hund-
ratal kronor.

Bestämmelserna i 59 a §
första stycket jämte anvis-
ningar uppbördslagen (1953:
272) om hel befrielse från
eller nedsättning av upp-
bördsavgift gäller i tillämp-
liga delar beträffande upp-
bördsavgift för mervärde-
skatt. Bestämmelserna i denna
lag om beslut om fastställel-
se av skatt gäller i tillämp-
liga delar om beslut i fråga
om befrielse från eller ned-
sättning av uppbördsavgift.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

48 §³

Betalas inte skatt i behö-
rig tid och ordning skall
skatten och den restavgift,
som belöper på denna, drivas
in.

Bestämmelserna i uppbörds-
lagen (1953:272) om indriv-
ning, avkortning och avskriv-
ning samt efterkrav gäller i
tillämpliga delar i fråga om
mervärdeskatt. Införsel en-
ligt 15 kap. utsökningsbalken
får äga rum vid indrivning av
mervärdeskatt och restavgift
på skatten.

Betalas inte skatt i behö-
rig tid och ordning skall
skatten och den uppbörds-
avgift, som belöper på denna,
drivas in. Vid indrivning
skall indrivningsavgift tas
ut enligt 59 § uppbördslagen
(1953:272). Därvid skall
bestämmelserna i 59 a § andra
stycket, jämte anvisningar,
samma lag tillämpas.

Bestämmelserna i uppbörds-
lagen om indrivning, avkort-
ning och avskrivning samt
efterkrav gäller i tillämpli-
ga delar i fråga om mervärde-
skatt. Införsel enligt 15
kap. utsökningsbalken får äga
rum vid indrivning av mervär-
deskatt, uppbördsavgift och
indrivningsavgift på skat-
ten.

48 a §⁴

Har någon, i egenskap av
företrädare för skattskyldig
som är juridisk person, upp-
såtligen eller av grov oakt-
samhet underlåtit att betala
in skatt i rätt tid och ord-

Har någon, i egenskap av
företrädare för skattskyldig
som är juridisk person, upp-
såtligen eller av grov oakt-
samhet underlåtit att betala
in skatt i rätt tid och ord-

³ Senaste lydelse 1982:190.

⁴ Senaste lydelse 1982:190.

Nuvarande lydelse

ning, är han tillsammans med den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och restavgift enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den skattskyldiges betalningsskyldighet för skattebeloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för skattebelopp eller restavgift enligt första stycket får söka beloppet åter av den skattskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om mervärdeskatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet. Vad nu sagts gäller även om betalningsskyldighet har ålagts annan än den ursprungligen skattskyldige först efter ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

ning, är han tillsammans med den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och den uppbördsavgift enligt 47 § och indrivningsavgift enligt 48 § som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för skattebelopp, uppbördsavgift eller indrivningsavgift enligt första stycket får söka beloppet åter av den skattskyldige.

Förslag till

Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 19, 21 och 22 §§ kupongskattelagen (1970:624)¹ skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §²

Kupongskatt betalas genom insättning på särskilt postgiro-konto. Inbetalning anses ha skett den dag inbetalningskort eller försändelse, som innehåller gireringskort, inkommit till postanstalt.

Inbetalas kupongskatt ej inom den tid som anges i 8 eller 15 § eller i den ordning som anges i första stycket, utgår restavgift beräknad efter sex öre för varje hel krona av det icke sålunda erlagda beloppet, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall jämnas till närmast högre hela kröntal.

Inbetalas kupongskatt ej inom den tid som anges i 8 eller 15 § eller i den ordning som anges i första stycket, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på det obetalda beloppet. Uppbördsavgiften är alltid minst 100 kronor. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäller i övrigt

att avgiften är två procent om betalning sker inom en månad efter den dag kupongskatten skolat betalas eller, om skattskyldig dessförinnan erinras i särskild handling

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 1982:1212.

Nuvarande lydelse

Utöver restavgift utgår till-
läggsavgift. Tilläggsavgift
utgår för varje påbörjad
tidrymd av sex månader, förs-
ta gången dock för den tid-
rymd, som börjar två månader
efter utgången av den månad,
då betalning skulle ha skett,
till dess betalning sker
eller förordnande om indriv-
ning meddelas. Tilläggsavgift
beräknas för varje tidrymd
som nu nämnts till fyra öre
för varje hel krona av det
icke erlagda beloppet, dock
högst tolv öre för hel krona.
I övrigt tillämpas i fråga om
tilläggsavgift bestämmelserna
i denna lag om restavgift.

Föreslagen lydelse

om sin betalningsskyldighet,
betalning sker senare men
inom den tid som anges i
handlingen eller om kupong-
skatten registreras för in-
drivning i utsökningsregist-
ret inom nyss nämnda tidrym-
der,

att avgiften är sex procent
om betalning eller registre-
ring i utsökningsregistret
sker vid en senare tidpunkt
samt

att det skattebelopp, som
avgiften beräknas på, avrun-
das till närmast lägre hund-
ratall kronor.

Utöver uppbördsavgift skall
tilläggsavgift tas ut. Till-
läggsavgift tas ut för varje
påbörjad tidrymd av sex måna-
der, första gången dock för
den tidrymd, som börjar två
månader efter utgången av den
månad, då betalning skulle ha
skett, till dess betalning
sker eller förordnande om
indrivning meddelas. Till-
läggsavgift beräknas för
varje tidrymd som nu nämnts
till fyra procent av det icke
erlagda beloppet, dock högst
tolv procent. I övrigt till-
lämpas i fråga om tilläggs-
avgift bestämmelserna i denna
lag om uppbördsavgift.

Nuvarande lydelse

När särskilda omständigheter föranleder det, får riksskatteverket befria från restavgift och tilläggsavgift.

Föreslagen lydelse

Riksskatteverket får när särskilda skäl föreligger helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift och tilläggsavgift eller nedsätta uppbördsavgift om sex procent till två procent, dock lägst till 100 kronor. Härvid äger anvisningarna till 59 a § uppbördslagen (1953:272) motsvarande tillämpning.

21 §³

Utgår utdelning i annat än pengar i svenskt mynt och föreligger enligt 8 eller 15 § skyldighet att inbetala kupongskatt, skall aktiebolaget senast en vecka efter beslutet om utdelning till riksskatteverket inlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde vid utdelningstillfället. Föreligger anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall riksskatteverket hos länsstattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte anmärka förhållan-

Utgår utdelning i annat än pengar i svenskt mynt och föreligger enligt 8 eller 15 § skyldighet att inbetala kupongskatt, skall aktiebolaget senast en vecka efter beslutet om utdelning till riksskatteverket inlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde vid utdelningstillfället. Föreligger anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall riksskatteverket hos länsstattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte anmärka förhållan-

Nuvarande lydelse

det och förete den utredning som står verket till buds för bedömande av värdet. Läns- skattemyndigheten har att företa värdering av de utdelade tillgångarna och meddela beslut med anledning av anmärkningen. Finner länsskattemyndigheten det av bolaget uppgivna värdet böra höjas, skall länsskattemyndigheten lämna riksskatteverket och bolaget underrättelse därom med föreläggande för bolaget att inom viss tid inbetala felande kupongskatt. Sker ej inbetalningen inom den utsatta tiden, skall bolaget erlägga restavgift och tillläggsavgift. Därvid äger 19 § andra stycket motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

det och förete den utredning som står verket till buds för bedömande av värdet. Läns- skattemyndigheten har att företa värdering av de utdelade tillgångarna och meddela beslut med anledning av anmärkningen. Finner länsskattemyndigheten det av bolaget uppgivna värdet böra höjas, skall länsskattemyndigheten lämna riksskatteverket och bolaget underrättelse därom med föreläggande för bolaget att inom viss tid inbetala felande kupongskatt. Sker ej inbetalningen inom den utsatta tiden, skall bolaget erlägga uppbördsavgift och tillläggsavgift. Därvid äger 19 § andra-fjärde styckena motsvarande tillämpning.

Har då beslut meddelas om inbetalning av ytterligare kupongskatt utdelning ägt rum utan att tillräckligt belopp till kupongskatten innehållits, skall bolaget förskjuta skattebeloppet men får kräva det åter av den skattskyldige.

22 §⁴

Inbetalar värdepapperscentralen eller aktiebolag ej kupongskatt i föreskriven tid eller ordning, skall riksskatteverket förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Nuvarande lydelse

Efterkommes ej föreläggandet, skall riksskatteverket anmäla förhållandet till länsskattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. Länsskattemyndigheten förordnar om indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt restavgift och tilläggsavgift i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt.

Föreslagen lydelse

Efterkommes ej föreläggandet, skall riksskatteverket anmäla förhållandet till länsskattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte. Länsskattemyndigheten förordnar om indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt uppbördsavgift och tilläggsavgift enligt vad som är föreskrivet i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av skatt. Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om kupongskatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1979:609) om allmän investeringsfond skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Avdrag medges inte med högre belopp än det belopp som i rätt tid har inbetalats på räntelöst konto i riksbanken (konto för investering).

Har räkenskapsåret avslutats senast den 31 augusti året före taxeringsåret skall inbetalningen ha gjorts senast den 15 februari under taxeringsåret. Har räkenskapsåret avslutats efter den 31 augusti året före taxeringsåret skall inbetalningen ha gjorts senast den 30 april under taxeringsåret. Inbetalningen skall anses ha gjorts när medlen kommit riksbanken till handa.

Inbetalning som har gjorts senare än vad som sägs i andra stycket men senast den 30 juni under taxeringsåret skall, om företaget begär det, också medföra rätt till avdrag enligt första stycket. I nu avsedda fall skall företaget betala en särskild avgift till statsverket. Avgiften är en procent av det för sent inbetalade beloppet om inbetalningen har gjorts senast en vecka efter den i andra stycket angivna inbetalningsdagen. Har inbetalningen gjorts senare är avgiften sex procent av det för sent inbetalade beloppet om inbetalningen skulle ha gjorts senast den 15 februari och tre procent av samma belopp om inbetalningen skulle ha gjorts senast den 30 april.

1 Senaste lydelse 1987:1148.

Nuvarande lydelse

Den särskilda avgiften skall betalas inom den tid som länsskattemyndigheten bestämmer. Betalas inte avgiften inom föreskriven tid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket uppbördslagen (1953:272) på avgiftsbeloppet. Den särskilda avgiften och restavgiften får drivas in i den ordning som gäller för indrivning av restförd skatt enligt uppbördslagen.

Föreslagen lydelse

Den särskilda avgiften skall betalas inom den tid som länsskattemyndigheten bestämmer. Betalas inte avgiften inom föreskriven tid skall uppbördsavgift tas ut enligt 58 § första stycket uppbördslagen (1953:272) på avgiftsbeloppet. Den särskilda avgiften och uppbördsavgiften får drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen. Härvid gäller vad som är föreskrivet om indrivningsavgift i 59 § nämnda lag.

Avgifterna är inte avdragsgilla vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om särskild avgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i utlänningslagen (1980:376)

Härigenom föreskrivs att 99 b § utlänningslagen (1980:376)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

99 b §²

Frågor om påförande av avgift enligt 99 a § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år efter det att överträdelsen upphörde. I fråga om sådan talan gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får den jämte restavgift, som beräknas enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får den jämte uppbördsavgift, som beräknas enligt 58 § uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Härvid gäller vad som är föreskrivet om

¹ Lagen omtryckt 1984:595.

² Senaste lydelse 1982:1111.

Nuvarande lydelse

sedan fem år har förflutit
från det beslutet vann laga
kraft.

Föreslagen lydelse

indrivningsavgift i 59 §
samma lag. Indrivningsåtgär-
der får dock inte vidtas
sedan fem år har förflutit
från det beslutet vann laga
kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om avgift enligt 99 a § som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Härigenom föreskrivs att 27 § arbetstidslagen (1982:673) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Frågor om övertidsavgift prövas av allmän domstol efter ansökan som skall göras av allmän åklagare inom två år från den tidpunkt då överträdelsen begicks. I fråga om sådan ansökan gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott, på vilket inte kan följa svårare straff än böter, och bestämmelserna om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit från den tidpunkt då överträdelsen begicks, får övertidsavgift ej tas ut. Övertidsavgifter tillfaller staten.

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt restavgift, beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt uppbördsavgift, beräknad enligt 58 § uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Härvid gäller vad som är föreskrivet om indrivningsavgift i 59 §

Nuvarande lydelse

från det att beslutet vann
laga kraft.

Föreslagen lydelse

nämnda lag. Indrivningsåtgär-
der får inte vidtas sedan fem
år har förflutit från det att
beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om övertidsavgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och
uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsgesättningar

Härigenom föreskrivs att 7, 15, 17, 19 och 22 §§ lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsgesättningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

I fråga om inbetalning och redovisning av ett innehållat belopp skall bestämmelserna i 24 § 2 mom. samt 52-55 och 83 §§ uppbördslagen (1953:272) om arbetsgivares inbetalning och redovisning av preliminär A-skatt gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utbetalade ersättningen finns i 37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623).

På ett innehållat belopp som inte har betalats i rätt tid och ordning skall rest-avgift och tilläggsavgift utgå enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas.

På ett innehållat belopp som inte har betalats i rätt tid och ordning skall uppbörds-avgift och tilläggsavgift tas ut enligt 58 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § första stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas.

15 §

Fråga om betalningsskyldighet enligt 12 eller 13 § eller på grund av att uppdragsgivaren inte har betalat in ett innehållat belopp i rätt tid skall prövas av den lokala skattemyn-

Nuvarande lydelse

dighet som skall utfärda uppdragsgivarens eller den uppgiftsskyldiges skattsedel på slutlig skatt för det inkomstår då ersättningen betalades ut. Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige är handelsbolag eller annars enligt 53 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) inte skall taxeras för ersättningen, är lokal skattemyndighet, som skall utfärda sådan skattsedel för delägare, i stället behörig.

På ett belopp för vilket betalningsskyldighet har ålagts enligt 12 eller 13 § skall utgå restavgift enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas.

Föreslagen lydelse

På ett belopp för vilket betalningsskyldighet har ålagts enligt 12 eller 13 § skall uppbördsavgift tas ut enligt 58 § uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 59 a § förs-
ta stycket, jämte anvis-
ningar, samma lag tillämpas.

17 §

Om en uppdragsgivare har innehållit ett belopp enligt 5 § men inte betalat in detta i rätt tid och ordning eller är betalningsskyldig för ett belopp enligt 12 §, får be-
loppet, sedan beslut om be-
talningsskyldighet har medde-
lats, drivas in i den ordning
som gäller för indrivning av
skatt enligt uppbördslagen
(1953:272). Detsamma gäller
om en uppgiftsskyldig är
betalningsskyldig för ett
belopp enligt 13 §. Inför-
sel enligt 15 kap. utsökningsbal-

Om en uppdragsgivare har innehållit ett belopp enligt 5 § men inte betalat in detta i rätt tid och ordning eller är betalningsskyldig för ett belopp enligt 12 §, får be-
loppet, sedan beslut om be-
talningsskyldighet har medde-
lats, drivas in i den ordning
som gäller för indrivning av
skatt enligt uppbördslagen
(1953:272). Detsamma gäller
om en uppgiftsskyldig är
betalningsskyldig för ett
belopp enligt 13 §. Vid in-
drivning skall indrivnings-

Nuvarande lydelse

ken får äga rum utom för belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts med stöd av 12 §. Bestämmelserna i uppbördslagen om avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas.

Föreslagen lydelse

avgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum utom för belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts med stöd av 12 §. Bestämmelserna i uppbördslagen om avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas.

19 §

Om en uppdragsgivare eller uppgiftsskyldig har betalat ett belopp för uppdragstagaren i enlighet med ett beslut om betalningsskyldighet på grund av underlåtenhet att innehålla beloppet eller ett beslut om betalningsskyldighet med stöd av 13 §, får uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige söka detta åter av uppdragstagaren. Därvid skall till kronofogdemyndigheten överlämnas det indrivningskvitto som har utfärdats vid betalningen eller på annat sätt styrkas att beloppet har betalats.

Kronofogdemyndigheten får driva in beloppet hos uppdragstagaren i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Uppdragstagaren skall betala restavgift enligt 58 § 1 mom. samma lag.

Kronofogdemyndigheten får driva in beloppet hos uppdragstagaren i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt första stycket.

22 §

Den som i egenskap av företrädare för en uppdragsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala in ett innehållet belopp i rätt tid och ordning är tillsammans med uppdragsgivaren betalningsskyldig för beloppet och den restavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Den som i egenskap av företrädare för en uppdragsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala in ett innehållet belopp i rätt tid och ordning är tillsammans med uppdragsgivaren betalningsskyldig för beloppet och den uppbördsavgift och den indrivningsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan uppdragsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Därvid får införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken äga rum.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av den juridiska personen. Därvid skall bestämmelserna i 19 § tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordringar enligt tredje stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före den 1 februari 1990. Vad nu sagts gäller även om betalningsskyldighet har ålagts annan än den ursprungligen skattskyldige först efter ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och
prisregleringsavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

dels att i 1 kap. 4 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot orden "uppbördsavgift, indrivningsavgift",

dels att i 5 kap. 8 och 9 §§ ordet "restavgift" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "uppbördsavgift" i motsvarande form,

dels att 5 kap. 10, 11 och 16 §§ samt rubriken närmast före 5 kap. 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Restavgift

Uppbördsavgift

5 kap.

10 §

Restavgiften är sex öre för
varje hel krona av den skatt
som inte har betalats, dock
minst femtio kronor. Vid
beräkningen av restavgiften
skall avrundning ske till
närmast högre hela krontal.

Uppbördsavgiften är alltid
minst 100 kronor. Vid bestäm-
mande av procenttalet för
avgiften och vid beräkning av
denna gäller i övrigt
att avgiften är två procent
om betalning sker inom en
månad efter den dag skatten
skolat betalas eller, om
skattskyldig dessförinnan
erinras i särskild handling
om sin betalningsskyldighet,
betalning sker senare men
inom den tid som anges i
handlingen eller om skatten

Nuvarande lydelse

Om särskilda omständigheter
föreligger får beskattnings-
myndigheten meddela befrielse
från skyldighet att betala
restavgift. Bestämmelserna om
fastställande av skatt i
denna lag gäller även om
beslut i fråga om sådan be-
frielse.

Beskattningsmyndigheten får
meddela föreskrifter i fråga
om befrielse från skyldighet
att betala restavgift.

Föreslagen lydelse

registreras för indrivning i
utsökningsregistret inom nyss
nämnda tidrymder,

att avgiften är sex procent
om betalning eller registre-
ring i utsökningsregistret
sker vid en senare tidpunkt
samt

att det skattebelopp, som
avgiften beräknas på, avrun-
das till närmast lägre hund-
ratalkonor.

11 §

Beskattningsmyndigheten får
när särskilda skäl förelig-
ger

helt befria från skyldighet
att betala uppbördsavgift
eller

nedsätta avgift om sex
procent till två procent,
dock lägst till 100 kronor.
Härvid äger anvisningarna
till 59 a § uppbördslagen
(1953:272) motsvarande till-
lämpning. Bestämmelserna om
fastställande av skatt i
denna lag gäller även om
beslut i fråga om sådan be-
frielse eller nedsättning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in.

Betalas inte skatten i rätt tid och ordning skall den drivas in. Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 59 § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning, avskrivning och efterkrav gäller i tillämpliga delar för skatt enligt denna lag. Beskattningsmyndigheten beslutar dock om avkortning och kronofogdemyndigheten om avskrivning av skatt. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Om det i en lag eller i en författning som har beslutats av regeringen hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en föreskrift i denna förordning tillämpas i stället den nya föreskriften.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid
inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 34 och 35 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §

Har den skattskyldige inte betalat skatten inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av den skatt som inte har betalats i rätt tid, dock med minst femtio kronor. Öretal jämnas till närmast högre hela krontal. Restavgiften betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Har den skattskyldige inte betalat skatten inom föreskriven tid, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på det obetalda beloppet. Uppbördsavgiften är alltid minst 100 kronor. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäller i övrigt

att avgiften är två procent om betalning sker inom en månad efter den dag skatten skolat betalas eller, om skattskyldig dessförinnan erinras i särskild handling om sin betalningsskyldighet, betalning sker senare men inom den tid som anges i handlingen eller om skatten registreras för indrivning i utskningsregistret inom nyss nämnda tidrymder,

att avgiften är sex procent om betalning eller registre-

Nuvarande lydelse

Inskrivningsmyndigheten får befria från restavgiften om särskilda omständigheter föreligger.

Har skatten inte betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall restavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart tas ut genom utmätning.

Föreslagen lydelse

ring i utsökingsregistret sker vid en senare tidpunkt samt

att det skattebelopp, som avgiften beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Uppbördsavgiften betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Inskrivningsmyndigheten får om särskilda skäl föreligger

helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift eller

nedsätta avgift om sex procent till två procent, dock lägst till 100 kronor. Härvid äger anvisningarna till 59 a § uppbördslagen (1953: 272) motsvarande tillämpning.

35 §

Har skatten inte betalats inom föreskriven tid, får skattebeloppet och i förekommande fall uppbördsavgift tas ut genom utmätning utan föregående dom. Vid kronofogdemyndighetens handläggning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

(1953:272). Därvid skall
bestämmelserna i 59 a § andra
stycket, jämte anvisningar,
samma lag tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Vid bildande av aktiebolag föreligger inte redovisningsskyldighet utan skatt påförs genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i aktiebolagsregistret utan att beslut meddelas av beskattningsmyndigheten. Skatten anses fastställd till det påförda beloppet. Beslut om skatten får meddelas enligt 4 kap. 3 och 5 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Skatten enligt första stycket skall betalas senast två månader efter den dag då skattskyldigheten inträtt.
Restavgift enligt 5 kap. 8-11 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter skall tas ut om skatten inte betalas inom denna tid.

Skatten enligt första stycket skall betalas senast två månader efter den dag då skattskyldigheten inträtt.
Uppbördsavgift enligt 5 kap. 8-11 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter skall tas ut om skatten inte betalas inom denna tid. Om skatten drivs in skall indrivningsavgift enligt 5 kap. 16 § nämnda lag tas ut.

¹ Lagen omtryckt 1986:317.

² Senaste lydelse 1986:317.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vid ökning av aktiekapital skall bolaget lämna deklaration till beskattningsmyndigheten. Deklaration skall ha kommit in till beskattningsmyndigheten senast två månader efter den dag då skattskyldigheten inträtt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av
socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹

dels att i 52 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift",

dels att 21, 28, 34 och 54 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i rätt tid och ordning är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den restavgift och tilläggsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i rätt tid och ordning är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den uppbördsavgift, tilläggsavgift och indrivningsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens

¹ Senaste lydelse av 52 § 1986:1388.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

betalningsskyldighet för beloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Därvid får införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken äga rum.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

28 §²

Har arbetsgivaravgifter inte betalats i den tid och ordning som är föreskriven i denna lag för betalning av sådan avgift eller som har bestämts enligt 7 §, 19 § andra stycket eller 54 §, utgår restavgift och tilläggsavgift enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. första stycket samma lag tillämpas.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också

Har arbetsgivaravgifter inte betalats i den tid och ordning som är föreskriven i denna lag för betalning av sådan avgift eller som har bestämts enligt 7 §, 19 § andra stycket eller 54 §, skall uppbördsavgift och tilläggsavgift tas ut enligt 58 § uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 59 a § första stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också

Nuvarande lydelse

tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken får äga rum.

Föreslagen lydelse

tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas. Införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken får äga rum.

34 §

Redaravgift skall redovisas och betalas för de perioder och i den tid och ordning som gäller för redovisning och inbetalning av sjömansskatt enligt 14 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd, restavgift, tilläggsavgift och förseningsavgift skall också tillämpas på redaravgift.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd, uppbördsavgift, tilläggsavgift, indrivningsavgift och förseningsavgift skall också tillämpas på redaravgift.

54 §³

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om

Nuvarande lydelse

betalningsskyldighet enligt denna lag får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Detsamma gäller om ett beslut angående redaravgift har överklagats hos sjömansskattenämnden eller allmän förvaltningsdomstol. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Föreslagen lydelse

betalningsskyldighet enligt denna lag får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen av avgiftsbeloppet och den uppbördsavgift och i förekommande fall indrivningsavgift som belöper på detta. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Detsamma gäller om ett beslut angående redaravgift har överklagats hos sjömansskattenämnden eller allmän förvaltningsdomstol. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) samt uppbördsavgift och, i förekommande fall, indrivningsavgift för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår och som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda dis-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

konto som gällde vid utgången av det föregående året.

Under anståndstiden får avgiftsbelopp eller uppbördsavgift och indrivningsavgift som omfattas av anståndet inte indrivas. Är arbetsgivaren berättigad att få tillbaka för mycket erlagda arbetsgivaravgifter får dessa dock tas i anspråk för betalning av avgiftsbeloppet, uppbördsavgiften och indrivningsavgiften.

Anståndsrenta utgår från och med månaden efter den, då avgiften skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgivits, till och med den månad, då anståndstiden gått till ända. Anståndsrenta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Sedan den lokala skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om arbetsgivaravgifter som förfaller till betalning före den 1 februari 1990. Vad nu sagts gäller även om betalningsskyldighet ålagts annan än den ursprungligen skattskyldige först efter ikraftträdandet.

Förslag till

Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 29 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

29 §

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en restavgift, beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en uppbördsavgift, beräknad enligt 58 § uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Härvid gäller vad som är föreskrivet om indrivningsavgift i 59 § nämnda lag.

Vid fördelning mellan staten och kommunen av medel som har influtit skall medel i första hand avsättas för kommunens fordran.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om avgift enligt 10 kap. som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

1 Lagen omtryckt 1987:246.

Förslag till

Lag om ändring i tullagen (1987:1065)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (1987:1065)

dels att i 37 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot orden "uppbördsavgift, indrivningsavgift",

dels att i 99 och 100 §§ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "uppbördsavgift",

dels att 29 och 35 §§ samt rubriken närmast före 29 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Restavgift

Uppbördsavgift

29 §

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast lägre hela krontal.

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på det obetalda beloppet. Uppbördsavgiften är alltid minst 100 kronor. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäller i övrigt

att avgiften är två procent om betalning sker inom en månad efter den dag tullen eller annan skatt skolat betalas eller, om tullskyldig dessförinnan erinras i särskild handling om sin betalningsskyldighet, betalning sker senare men inom den tid

Nuvarande lydelse

Generaltullstyrelsen får
medge befrielse helt eller
delvis från skyldighet att
betala restavgift, om det
finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag
om tull och annan skatt till-
lämpas även beträffande rest-
avgift enligt första stycket.

Föreslagen lydelse

som anges i handlingen eller
om tullen eller annan skatt
registreras för indrivning i
utsökningsregistret inom nyss
nämnda tidrymder,

att avgiften är sex procent
om betalning eller registre-
ring i utsökningsregistret
sker vid en senare tidpunkt
samt

att det belopp, som avgif-
ten beräknas på, avrundas
till närmast lägre hundratal
kronor.

Generaltullstyrelsen får
när särskilda skäl förelig-
ger

helt befria från skyldighet
att betala uppbördsavgift
eller

nedsätta avgift om sex
procent till två procent,
dock lägst till 100 kronor.
Härvid äger anvisningarna
till 59 a § uppbördslagen
(1953:272) motsvarande till-
lämpning.

Bestämmelserna i denna lag
om tull och annan skatt till-
lämpas även beträffande upp-
bördsavgift enligt första
stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar, samma lag tillämpas. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om tull och annan skatt som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

FÖRFATTNINGSFÖRSLAG/FÖRORDNINGAR

Sid

7.21	Förordning (1977:1118) om fyravgift.....	186
	Förordning (1977:1119) om farledsvaruavgift....	189
7.22	Förordning (1982:647) om skeppsmätning.....	192

Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1977:1118) om
fyravgift

Härigenom föreskrivs att 14 och 15 §§ förordningen (1977:1118) om fyravgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Betalas ej fyravgift inom föreskriven tid, utgår restavgift med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid beräkning av restavgift jämnas till närmast högre hela krontal.

Betalas ej fyravgift inom föreskriven tid, skall en avgift (uppbördsavgift) tas ut på det obetalda beloppet. Uppbördsavgiften är alltid minst 100 kronor. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av denna gäller i övrigt

att avgiften är två procent om betalning sker inom en månad efter den dag fyravgiften skolat betalas eller, om avgiftsskyldig dessförinnan erinras i särskild handling om sin betalningsskyldighet, betalning sker senare men inom den tid som anges i handlingen eller om fyravgiften registreras för indrivning i utsökningsregistret inom nyss nämnda tidrymder,

Nuvarande lydelse

Tullmyndighet får meddela befrielse helt eller delvis från skyldighet att erlægga restavgift, om särskilda skäl föreligger.

På framställning av tullmyndighet skall fyravgift, som ej har betalats inom föreskriven tid, jämte restavgift drivas in i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt. Indrivning får ske även hos den som har åtagit sig betalningsskyldighet för avgiften enligt skriftlig förbindelse.

Föreslagen lydelse

att avgiften är sex procent om betalning eller registrering i utsökingsregistret sker vid en senare tidpunkt samt

att det belopp, som avgiften beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Tullmyndighet får när särskilda skäl föreligger

helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift eller

nedsätta avgift om sex procent till två procent, dock lägst till 100 kronor. Härvid äger anvisningarna till 59 a § uppbördslagen (1953: 272) motsvarande tillämpning.

15 §

På framställning av tullmyndighet skall fyravgift, som ej har betalats inom föreskriven tid, jämte uppbördsavgift drivas in i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av skatt. Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 59 a § andra stycket, jämte anvisningar,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

samma lag tillämpas. Indrivning får ske även hos den som har åtagit sig betalningsskyldighet för avgiften enligt skriftlig förbindelse.

Bestämmelserna i uppbördslagen om avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag gäller i tillämpliga delar i fråga om fyravgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om fyravgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till
Förordning om ändring i förordningen (1977:1119) om
farledsvaruavgift

Härigenom föreskrivs att 10 och 11 §§ förordningen
(1977:1119) om farledsvaruavgift¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §²

Betalas ej farledsvaru-
avgift inom föreskriven tid,
utgår restavgift med sex öre
för varje hel krona av obe-
talt belopp, dock minst fem-
tio kronor. Öretal som upp-
kommer vid beräkning av rest-
avgift jämnas till närmast
högre hela krontal.

Betalas ej farledsvaruav-
gift inom föreskriven tid,
skall en avgift (uppbörds-
avgift) tas ut på det obe-
talda beloppet. Uppbördsav-
giften är alltid minst 100
kronor. Vid bestämmande av
procenttalet för avgiften och
vid beräkning av denna gäller
i övrigt

att avgiften är två procent
om betalning sker inom en
månad efter den dag farleds-
varuavgiften skolat betalas
eller, om avgiftsskyldig
dessförinnan erinras i sär-
skild handling om sin betal-
ningsskyldighet, betalning
sker senare men inom den tid
som anges i handlingen eller
om farledsvaruavgiften re-
gistreras för indrivning i

¹ Förordningen omtryckt 1978:12.

² Senaste lydelse 1982:1215.

Nuvarande lydelse

Tullmyndighet får meddela befrielse helt eller delvis från skyldighet att erlägga restavgift, om särskilda skäl föreligger.

På framställning av tullmyndighet skall farledsvaravgift, som ej har betalats inom föreskriven tid, jämte restavgift drivas in i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt. Indrivning får ske även hos den som har åtagit sig betal-

Föreslagen lydelse

utsökningsregistret inom nyss nämnda tidrymder,

att avgiften är sex procent om betalning eller registrering i utsökningsregistret sker vid en senare tidpunkt samt

att det belopp, som avgiften beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Tullmyndighet får när särskilda skäl föreligger

helt befria från skyldighet att betala uppbördsavgift eller

nedsätta avgift om sex procent till två procent, dock lägst till 100 kronor. Härvid äger anvisningarna till 59 a § uppbördslagen (1953:272) motsvarande tillämpning.

11 §

På framställning av tullmyndighet skall farledsvaravgift, som ej har betalats inom föreskriven tid, jämte uppbördsavgift drivas in i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av skatt. Vid indrivning skall indrivningsavgift tas ut enligt 59 § upp-

Nuvarande lydelse

ningsskyldighet för avgiften
enligt skriftlig förbindelse.

Föreslagen lydelse

bördslagen. Därvid skall
bestämmelserna i 59 a § andra
stycket, jämte anvisningar,
samma lag tillämpas. Indriv-
ning får ske även hos den som
har åtagit sig betalnings-
skyldighet för avgiften en-
ligt skriftlig förbindelse.

Bestämmelserna i uppbördslagen om avkortning, avskrivning
och antagande av ackordsförslag gäller i tillämpliga delar i
fråga om farledsvaruavgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre
bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om farledsvaru-
avgift som förfaller till betalning före ikraftträdandet.

Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1982:647) om
skeppsmätning

Härigenom föreskrivs att 18 § förordningen (1982:647) om skeppsmätning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

Har någon avgift inte betalats och har mätbrevet eller dräktighetsbeviset inte hämtats inom en månad från den dag då mätbrevet respektive dräktighetsbeviset kom till den tullanstalt som anges i 17 §, skall denna skriftligen erinra den som har att lösa ut handlingen om hans skyldighet. Har mätbrevet eller dräktighetsbeviset trots erinran inte lösts inom två månader från den dag då handlingen kom till tullanstalten skall ärendet överlämnas till länsstyrelsen i det län där tullanstalten finns. Länsstyrelsen skall låta driva in avgiften och restavgift i den ordning som föreskrivs i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt. Bestämmelserna i uppbördslagen om avkortning, avskriv-

Har någon avgift inte betalats och har mätbrevet eller dräktighetsbeviset inte hämtats inom en månad från den dag då mätbrevet respektive dräktighetsbeviset kom till den tullanstalt som anges i 17 §, skall denna skriftligen erinra den som har att lösa ut handlingen om hans skyldighet. Har mätbrevet eller dräktighetsbeviset trots erinran inte lösts inom två månader från den dag då handlingen kom till tullanstalten skall ärendet överlämnas till länsstyrelsen i det län där tullanstalten finns. Länsstyrelsen skall låta driva in avgiften och uppbördsavgift i den ordning som föreskrivs i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av skatt. Härvid gäller vad som är föreskrivet om indrivningsavgift i 59 §

Nuvarande lydelse

ning och antagande av
ackordsförslag gäller i till-
lämpliga delar i fråga om
avgift för skeppsmätning.

Föreslagen lydelse

nämnda lag. Bestämmelserna i
uppbördslagen om avkortning,
avskrivning och antagande av
ackordsförslag gäller i till-
lämpliga delar i fråga om
avgift för skeppsmätning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1990. Äldre
bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om avgift som
förfaller till betalning före ikraftträdandet.

UTREDNINGENS ENKÄT TILL LÄNSSKATTEMYNDIGHETERNA

Närmare om enkätuppgifterna

Samtliga länsskattemyndigheter ombads i enkäten lämna uppgifter om sin handläggning av ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgift. Enkäten besvarades av myndigheternas uppbördsenheter och mervärdeskatteenheter.

Myndigheterna skulle till att börja med ange antalet ärenden för åren 1981 - 1987, avsnitt 1.

De ärenden som inkommit 1986 och 1987 skulle myndigheterna studera närmare och ange den procentuella fördelningen mellan

- myndigheternas beslut om bifall resp. avslag på ansökan, avsnitt 2,
- de omständigheter som åberopats och godtagits för ändring av avgiften, avsnitt 3,
- de medelsslag som avgifternas huvudfordringar avsåg, avsnitt 4, samt
- de beloppsintervall inom vilka restavgifterna storleksmässigt låg, avsnitt 5.

Utredningen har i de följande tabellerna sammanställt enkät-svaren från fem uppbördsenheter och tre mervärdeskatteenheter. Dessa har redovisat flest ärenden för åren 1986 och 1987. Tillförlitligheten av de slutsatser uppgifterna pekar på har bedömts öka med uppgifternas antal. Tabellerna följs upp med kommentarer.

1. I tabellen anges antalet nya ärenden åren 1981 - 1987

LSKM År 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987
Uppbördsenheten

Stockholm	362	590	1164	1251	1174	1496	1876
Göteborgs o Bohus	212	349	651	645	642	737	747
Malmöhus	198	286	847	628	908	984	868
Älvsborg	82	101	278	380	487	553	430
Västerbotten	78	87	225	316	551	639	388
Totalt ca	2100	2800	6400	6400	7400	8700	8500

Mervärdeskatteenheten

Stockholm	196	150	140	158	160	162	163
Göteborgs o Bohus	107	77	86	98	54	73	66
Älvsborg	313	169	158	175	173	111	127
Totalt ca	1500	1100	1000	1200	1100	1300	1200

Uppbördsenheterna redovisar en markant ökning av antalet ärenden den undersökta perioden. Särskilt stor är ökningen 1983 jämfört med året dessförinnan, en ökning som främst torde bero på två orsaker. Dels höjdes detta år restavgiften från 4 % till 6 % och dels infördes under året ett särskilt påminnelseförfarande beträffande obetald B-skatt och K-skatt. Många skattskyldiga som försummat en betalning fick nu kort tid efter förfallodagen en erinran härom samt uppgift om den restavgift som påförts.

Mervärdeskatteenheterna redovisar inte en motsvarande ökning av antalet ärenden under perioden. Här är antalsuppgifterna dock mer osäkra än uppbördsenheternas. Av enkätsvaren framgår att rutinerna för diarietföring varierar mellan mervärdeskatteenheterna. I motsats till andra registrerar en del myndigheter exempelvis inte ett särskilt restavgiftsärende om även själva skattebeloppet har ifrågasatts i ansökningen. Myndighetens beslut i restavgiftsfrågan kommer ju då att meddelas i det nya fastställelsebeslutet för skatten.

Det totala antalet ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgift har 1987 uppskattats till 12 000 för hela landet. Härav handläggs 8 500 av uppbördsenheterna och övriga 3 500 av mervärdeskatteenheterna.

2. I tabellen redovisas fördelningen mellan myndigheternas beslut om befrielse, nedsättning och avslag 1987.

Inom parentes anges motsvarande siffra för 1986.

LSKM	Beslut om		
Uppbördsenheten	befrielse	nedsättning	avslag
Stockholm	49 % (72 %)	40 % (21 %)	11 % (7 %)
Göteborgs o Bohus	29 % (43 %)	38 % (27 %)	33 % (30 %)
Malmöhus	46 % (41 %)	25 % (20 %)	29 % (39 %)
Älvsborg	33 % (36 %)	38 % (38 %)	29 % (26 %)
Västerbotten	71 % (85 %)	18 % (8 %)	11 % (7 %)

Mervärdeskatteenheten

Stockholm	45 % (53 %)	15 % (12 %)	40 % (35 %)
Göteborgs o Bohus	60 % (68 %)	14 % (11 %)	26 % (21 %)
Älvsborg	61 % (74 %)	21 % (7 %)	18 % (19 %)

Andelen avslag är för många myndigheter anmärkningsvärt låg. Fördelningen varierar emellertid myndigheterna emellan, något som är utmärkande för samtliga enkätsvar i frågan. Det är ett förhållande som kan förklaras av att myndigheterna har ut-

vecklat olika praxis vid sin handläggning. Detta kommer att framgå också i det följande avsnittet om myndigheternas prövning av åberopade omständigheter.

3. Vilka omständigheter har då godtagits av länsskattemyndigheterna som grund för befrielse från och nedsättning av restavgiften?

När det gäller meddelade beslut om befrielse från restavgift har myndigheterna redovisat att omständigheter som enligt RSV:s föreskrifter utgör oförvållade omständigheter har åberopats i följande utsträckning 1987 (1986).

LSKM Uppbördsenheten	Sjukdom/ olycks- händelse	För sent erhållen skattsedel e.l.	Tekniska miss- öden hos den skattskyldige
Stockholm	26 % (20 %)	15 % (10 %)	3 % (1 %)
Göteborgs o Bohus	51 % (38 %)	3 % (3 %)	3 % (1 %)
Malmöhus	40 % (40 %)	3 % (4 %)	1 % (8 %)
Älvsborg	33 % (23 %)	4 % (10 %)	5 % (4 %)
Västerbotten	33 % (25 %)	4 % (8 %)	24 % (45 %)

Mervärdeskattenheten

Stockholm	30 % (34 %)	4 % (8 %)	17 % (16 %)
Göteborgs o Bohus	33 % (36 %)	8 % (8 %)	3 % (4 %)
Älvsborg	35 % (33 %)	4 % (5 %)	14 % (10 %)

Att sjukdom/olyckshändelse är den omständigheten som åberopats mest frekvent visar också övriga myndigheters svar. Försenade skattsedlar och deklarationshandlingar liksom data-tekniska missöden hos den skattskyldige åberopas mindre ofta.

I enkäten ombads länsskattemyndigheterna att själva ange vilka andra omständigheter som har åberopats och också godtagits som giltig grund för befrielse. Sådana omständigheter anges följande vara hos såväl uppbörds- som mervärdeskatteenheter:

- betalningsdröjsmålet beror på fel hos postgirot eller banken, den skattskyldige har betalt i rätt tid till posten eller banken, men dessa har i sin tur dröjt med inbetalningen,
- en engångsförsummelse, i första hand på grund av glömska,
- ett nystartat företag eller en bristande erfarenhet över huvud taget av ett nytt medelsslag,
- skatten har hos myndigheten krediterats fel på grund av t.ex. en misskrivning på uppbörds- eller mervärdeskatte-deklarationen eller på grund av ett felaktigt inbetalningsförfarande,
- det återstår ett ringa belopp, själva skatten har till slut betalats och det återstående restavgiftsbeloppet är lågt, ofta 50 kronor.

Dessa omständigheter återkommer i varierande utsträckning i myndigheternas svar. Många myndigheter har t.o.m. angett att en förhållandevis hög procentandel av deras befrielsebeslut grundar sig på någon eller några av dessa senare omständigheter. Enkätsvaren ger emellertid som helhet en splittrad bild. Det bekräftar ytterligare att länsskattemyndigheterna sinsemellan har kommit att tillämpa bestämmelserna om befrielse från restavgiften olika.

Som skäl för beslut om nedsättning av restavgift har uppbördsenheterna redovisat följande omständigheter.

LSKM	Betalning före ut- gången av uppbörds- månaden	Synnerliga skäl ¹	Övrigt, t.ex. betalning månaden efter uppbörds- månaden
Uppbördsenheten			
Stockholm	44 % (73 %)	18 % (9 %)	38 % (18 %)
Göteborgs o Bohus	78 % (67 %)	8 % (13 %)	14 % (20 %)
Malmöhus	72 % (64 %)	- 28 %	(36 %) ² -
Älvsborg	79 % (76 %)	19 % (21 %)	2 % (3 %)
Västerbotten	70 % (82 %)	30 % (18 %)	-

Mervärdeskatteenheterna har över lag angett kort tids förse-
nad betalning som skäl för nedsättning.

Om den skattskyldige betalar kort tid efter förfallodagen
medger uppbördsenheterna oftast nedsättning av restavgiften
efter ansökan härom. Betalar han mervärdeskatten inom 15
dagar från redovisningsdagen nedsätts restavgiften till 2 %
t.o.m. utan att någon ansökan härom behöver göras.

¹ RSV:s föreskrifter anger att vid "synnerliga skäl" kan
restavgiften nedsättas till ett belopp som motsvarar gäl-
lande ö-skatteänta + 2 %.

² Uppgiften avser båda kolumnerna.

4. Följande tabell visar hur ansökningarna hos uppbördsenheterna om ändrad restavgift fördelade sig mellan olika medelsslag 1987 (1986)

LSKM Uppbörds- enheten	Obetald K-skatt	B-skatt	T-skatt	Innehållen skatt/ Arbetsgivar- avgifter
Stockholm	17 % (20 %)	23 % (32 %)	1 % (3 %)	55 % (43 %)
Göteborgs o				
Bohus	21 % (22 %)	27 % (33 %)	1 % (2 %)	49 % (42 %)
Malmöhus	14 % (17 %)	27 % (28 %)	1 % (2 %)	57 % (53 %)
Älvsborg	15 % (15 %)	20 % (27 %)	2 % (2 %)	61 % (54 %)
Västerbotten	31 % (35 %)	26 % (33 %)	1 % (- %)	41 % (31 %)

Tabellen utvisar att medelsslagens fördelning är ganska enhetlig mellan myndigheterna. Många ärenden avser uppenbarligen restavgifter på grund av obetalda s.k. företagskatter, dvs. B-skatt och innehållen skatt/arbetsgivaravgifter. Enskilda personer som begär ändring av restavgiften torde i allmänhet ha påförts sådan avgift på grund av obetald K-skatt. Detta medelsslag har numera ett enda uppbördstillfälle per år. B-skatten har sex, T-skatten har normalt två medan innehållen skatt/arbetsgivaravgifter har tolv uppbördstillfällen per år. En arbetsgivare eller en egen företagare som kommer efter med betalningarna av en företagskatt missar ofta flera av de påföljande uppbördstillfällena. Varje gång påförs han nya restavgifter vilka, om de ifrågasätts, leder till lika många ärenden om ändrad avgift. En restavgift med anledning av obetald K-skatt föranleder däremot bara ett ärende. Med hänsyn härtill och till de andelstal som redovisas i tabellen är det antagligen framför allt enskilda personer med obetald eller för sent betald K-skatt som ansöker hos uppbördsenheterna om ändring av den restavgift som påförts dem.

5. Av de följande tabellerna framgår hur stor del av ärendena som ligger inom vissa beloppsintervall år 1987 (1986).

LSKM

Uppbörds- enheten	50-100 kr	101-300 kr	301-600 kr	601- kr
Stockholm	7 % (18 %)	9 % (12 %)	16 % (20 %)	68 % (50 %)
Göteborgs o				
Bohus	9 % (17 %)	12 % (15 %)	18 % (19 %)	61 % (49 %)
Malmöhus	9 % (16 %)	14 % (17 %)	20 % (21 %)	57 % (46 %)
Älvsborg	8 % (17 %)	12 % (18 %)	27 % (21 %)	53 % (44 %)
Västerbotten	29 % (34 %)	22 % (18 %)	20 % (16 %)	29 % (32 %)

Mervärde-
skatte-
enheten

	50-300 kr	301-600 kr	601-1000 kr	1001- kr
Stockholm	18 % (19 %)	16 % (13 %)	5 % (7 %)	61 % (61 %)
Göteborgs o				
Bohus	12 % (28 %)	14 % (18 %)	17 % (21 %)	57 % (33 %)
Älvsborg	26 % (39 %)	21 % (15 %)	14 % (13 %)	39 % (33 %)

Mervärdeskatteenheterna har lämnat uppgifterna inom delvis andra beloppsintervall än uppbördsenheterna. Detta beror på att mervärdeskatteenheterna, i enlighet med RSV:s föreskrifter, kan underlåta att påföra restavgift om avgiften understiger 100 kronor.

Många ansökningar rör låga restavgiftsbelopp. Omkring 40 % av ansökningarna rör restavgifter som understiger 600 kronor, vilket motsvarar för sent betalda skattebelopp på mindre än 10 000 kronor. Omkring 10 % av ansökningarna hos uppbördsenheterna låg 1987 inom intervallet 50 - 100 kronor.

PÅMINNELSEFÖRFARANDEN OCH TIDPUNKTEN FÖR INDRIVNINGSUPPDRAGEN

Närmare om uppgifterna

Utredningen inhämtade hos riksskatteverket uppgifter om hanteringsprocessen hos länsskattemyndigheterna beträffande obetalda och för sent betalda skatter och avgifter. Uppgifterna avser de volymmässigt största medelsslagen nämligen K-skatt, B-skatt, T-skatt, skatt som skall innehållas och redovisas av arbetsgivare, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt. Syftet med uppgifterna är att visa de olika påminnelseförfaranden som tillämpas och vid vilken tidpunkt indrivningsuppdragen lämnas till kronofogdemyndigheterna.

I det följande redovisas länsskattemyndigheternas åtgärder för varje medelsslag med hjälp av en tidsaxel. Redovisningen åtföljs av kommentarer.

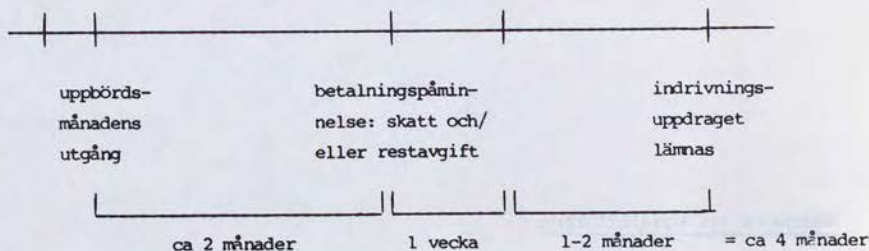
1. K-skatt, B-skatt och T-skatt

K-skatt

den 18:e

i uppbörds-
månaden

sista betalnings-
dag enligt på-
minnelsen

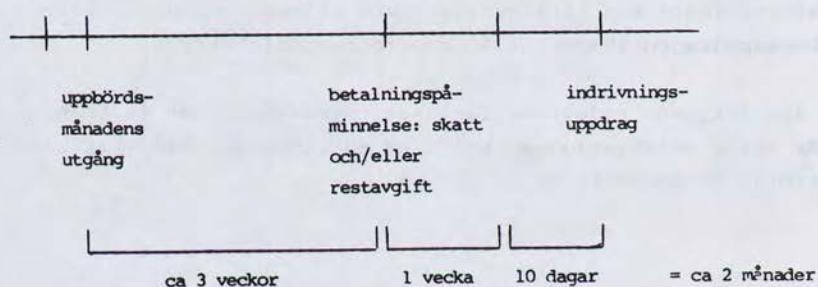

B-skatt och T-skatt

den 18:e

i uppbörds-
månaden

sista betalnings-
dag enligt på-
minnelsen

Påminnelseförfarandet beträffande obetald K-skatt, B-skatt och T-skatt styrs av rutiner som tagits fram av riksskatteverket. En betalningspåminnelse utskickas när ifrågavarande

medelsslag inte har betalats den 18:e i uppbörds månaden. Påminnelsen utskickas beträffande K-skatt ca två månader efter uppbörds månadens utgång och beträffande B-skatt och T-skatt redan ca tre veckor efter nämnda tidpunkt.

Att påminnelsen av K-skatten tar längre tid beror på att avstämning först sker av arbetsgivarens redovisning av skatt som han skall innehålla för arbetstagarens räkning. Sista betalningsdag på betalningspåminnelsen utsätts till ett datum ca en vecka senare.

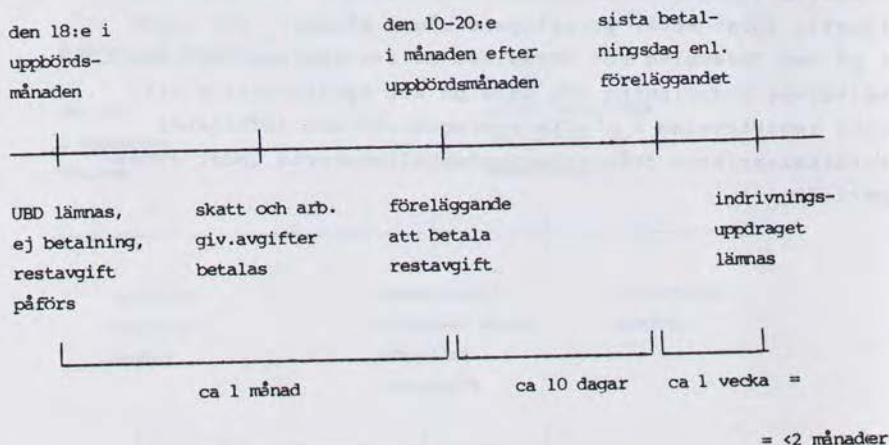
Indrivning av dessa medelsslag skall i enlighet med 30 § uppbördsförordningen och 2 § första stycket ADB-förordningen¹ begäras senast två månader efter varje uppbörds månad (jfr SOU 1987:10 s. 71). När det gäller tillämpningen, begärs indrivning av B-skatt och T-skatt normalt inom den föreskrivna tvåmånadersperioden. Indrivning av K-skatt begärs emellertid först efter ytterligare några månader. Det beror dels på den försening som föranleds av avstämningen med arbetsgivarens redovisning och dels på att myndigheterna vill undvika registrering i utskökningsregistret med åtföljande underrättelser/krav från kronofogdemyndigheterna under semesterperioden.

¹ Avser förordningen (1983:167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet.

2. Skatt som skall innehållas och redovisas av arbetsgivare samt arbetsgivaravgifter

Olika åtgärder vidtas beroende på om arbetsgivaren har lämnat uppbördsdeklaration (UBD) eller inte. Tre exempel redovisas nedan. I samtliga situationer styrs påminnelseförfarandena och tidpunkten för indrivningsuppdragen av rutiner som tagits fram av riksskatteverket.

2.1 Förutsättningar: deklARATION (UBD) har lämnats, skatten och arbetsgivaravgifter har betalats, men för sent.

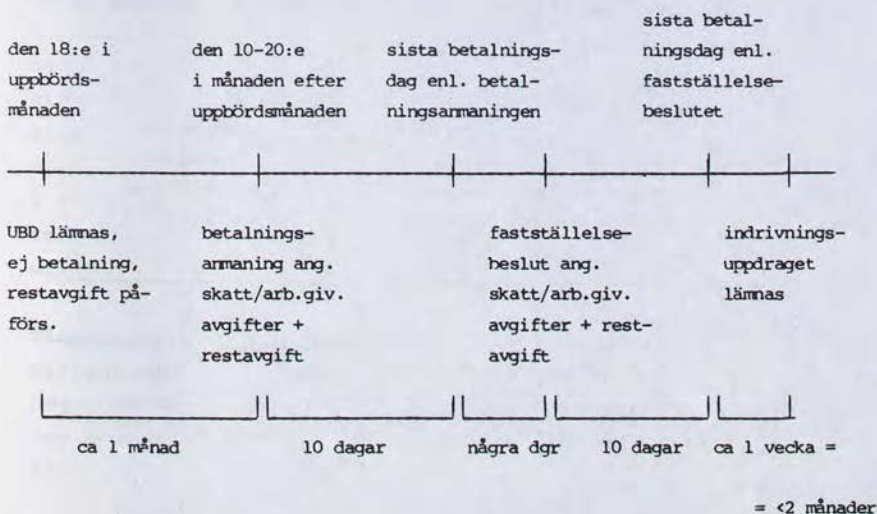

I det första exemplet har UBD lämnats i tid men skatten och arbetsgivaravgifterna har betalats för sent. Restavgift påförs. Länsskattemyndigheten skickar ca en månad efter uppbördstillfället ett föreläggande till arbetsgivaren att beta-

la restavgiften. Betalning skall ske inom ca tio dagar. I annat fall lämnas avgiften till indrivning efter ytterligare en vecka.

Indrivning av restavgiften begärs normalt inom två månader från uppbörds månaden för den skatt och de arbetsgivaravgifter som utgör avgiftsunderlaget.

2.2 Förutsättningar: deklaration har lämnats, skatten och arbetsgivaravgiften har inte betalats (helt eller delvis).

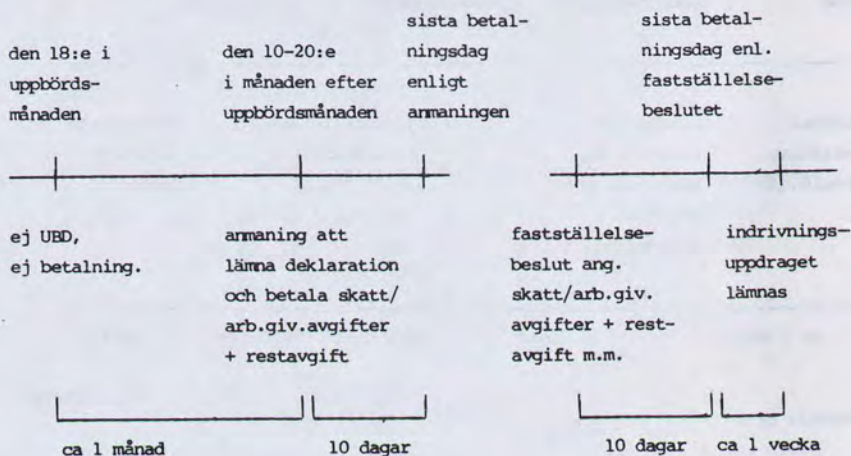

Också i det andra exemplet har UBD lämnats i tid men någon betalning av innehållen skatt eller arbetsgivaravgifter har inte skett varför restavgift påförs. Länsskattemyndigheten skickar efter ca en månad en betalningsanmaning till arbetsgivaren att inom tio dagar betala skatten och arbetsgivar-

avgifterna i enlighet med redovisad deklaration samt den restavgift som påförts. Inkommer inte betalning överlämnas ärendet till lokala skattemyndigheten för ett s.k. fastställelsebeslut. Eftersom beslutet fattas i enlighet med de uppgifter som lämnats i deklarationen föregås det inte av någon s.k. granskningsrapport (jfr nästa exempel). Sålunda fastställd skatt och arbetsgivaravgifter liksom restavgift skall betalas inom tio dagar, annars begärs indrivning efter ytterligare en vecka.

Indrivning av skatt m.m. som fastställts sedan UBD lämnats i tid begärs normalt inom två månader från uppbörds månaden för skatten och arbetsgivaravgifterna.

2.3 Förutsättningar: deklaration har inte lämnats, skatten är inte betald.

I det tredje och sista exemplet har varken UBD lämnats eller skatten och arbetsgivaravgifterna betalats i rätt tid. Restavgift skall tas ut men avgiftens storlek kan bestämmas först

sedan deklaration har lämnats eller lokala skattemyndigheten har fastställt avgiftsunderlaget. Den skattskyldige får efter ca en månad en anmaning att inom tio dagar lämna deklaration och betala skatten och arbetsgivaravgifterna jämte en restavgift därå. Om deklaration inkommer men någon betalning inte sker lämnas ärendet till lokala skattemyndigheten för beslut om fastställelse av skatt m.m. i enlighet med deklarationen (jfr det föregående exemplet). Om varken deklaration eller betalning inkommer måste lokala skattemyndigheten undersöka om arbetsgivaren har betalt ut löner och varit skyldig att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter. Undersökningen kan leda till att myndigheten finner att arbetsgivaren åsidosatt skyldighet att innehålla och/eller att betala skatt och arbetsgivaravgifter. Myndigheten upprättar i så fall en särskild granskningsrapport häröver, vilken arbetsgivaren får tillfälle att yttra sig över innan ett fastställelsebeslut meddelas. Rapporten omfattar också uppgift om påförd restavgift och - i förekommande fall - tilläggsavgift. Den utredning som föregår fastställelsebeslutet kan vara mer eller mindre utdragen i tiden. Detta har markerats med ett avbrott i tidsaxeln ovan. Efter fastställelsebeslutet får arbetsgivaren tio dagar att betala. Sedan lämnas fordringen till indrivning efter ytterligare ca en vecka.

Tidrymden mellan det ursprungliga uppbördstillfället - till vilken restavgiftsuttaget således alltid är knuten - och begäran om indrivning av den fastställda skatten m.m. varierar naturligtvis och kan i vissa fall sträcka sig över flera år.

3. Mervärdeskatt

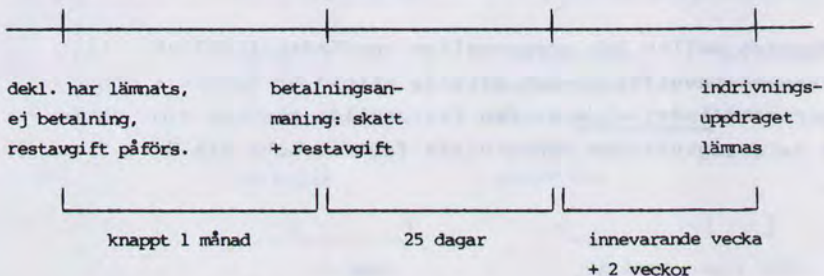
De åtgärder som en mervärdeskatteenhet vidtar vid en betalningsförsummelse är beroende av huruvida den skattskyldige har lämnat mervärdeskattedeklaration eller inte. Lämnade uppgifter kan vidare i ett senare skede visa sig felaktiga varför den i enlighet med deklarationen fastställda skatten skall ändras. Påminnelseförfarandena styrs av bestämmelsen i 19 § förordningen (1968:431) om mervärdeskatt medan tidpunkten för indrivningsuppdragen styrs av riksskatteverkets framtagna rutiner. Tre olika situationer redovisas nedan.

3.1 Förutsättningar: deklARATION har lämnats, skatten har inte betalats (helt eller delvis).

den 5:e i andra
månaden efter
redovisnings-
periodens utgång

nästföljande
månadsskifte
(uttag via
dataenheten)

sista betal-
ningsdag enl.
betalnings-
anmäningen

I det första exemplet har mervärdeskattedeklaration lämnats i tid. Skatten har emellertid inte betalats varför restavgift påförs. Vid nästföljande månadsskifte utskickas en betal-

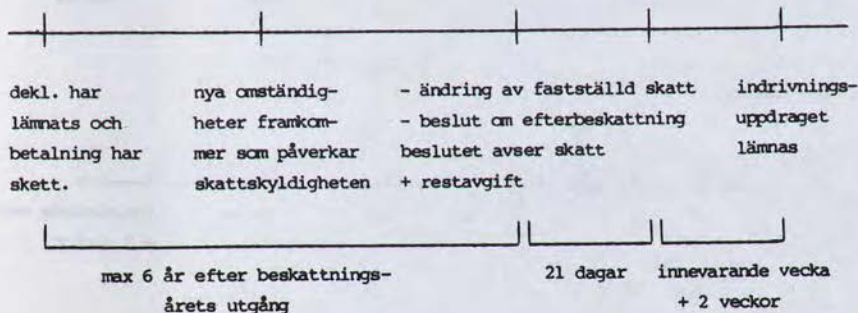
ningsanmaning avseende den obetalda skatten och den restavgift som påförts. Den skattskyldige får ca 25 dagars respit att betala skulden, som i annat fall överlämnas till indrivning.

Enligt 21 § mervärdeskatteförordningen lämnas indrivningsuppdraget i den ordning som riksskatteverket bestämmer. Vid överlämnandet för indrivning tas de krav med som har en sista betalningsdag (enligt betalningsanmaningen) ca två veckor bakåt i tiden. Detta uttag kan emellertid påverkas genom att datum för sista betalningsdag senareläggs, t.ex. när det har inkommit erinringar från den skattskyldige, eller tidigare läggs om indrivningsuppdraget skall påskyndas t.ex. inför en väntad konkurs.

3.2 Förutsättningar: deklaration har lämnats, betalning har skett, på grund av att nya omständigheter har framkommit skall ett beskattningsbeslut meddelas.

den 5:e i andra
månaden efter
redovisnings-
periodens utgång

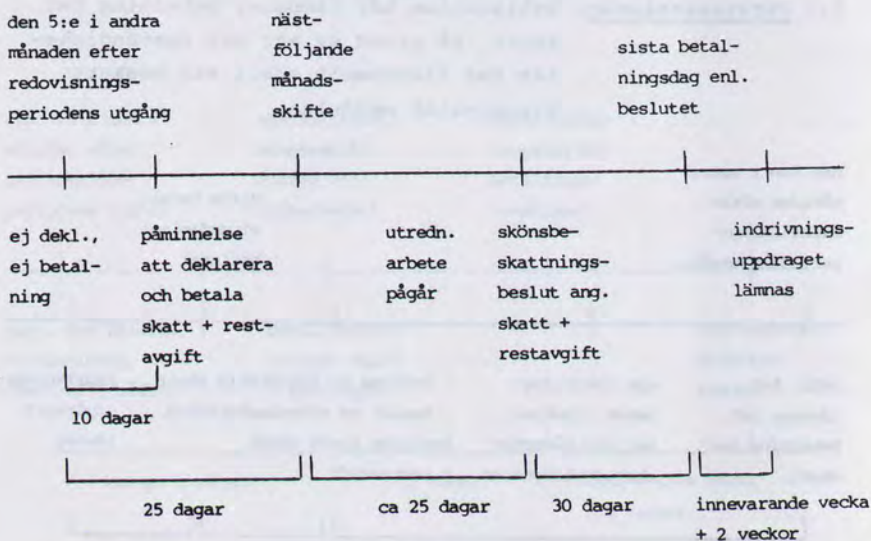
sista betal-
ningsdag enl.
beslutet

I det andra exemplet har deklaration och betalning inkommit i rätt tid. Nya omständigheter har därefter framkommit, t.ex.

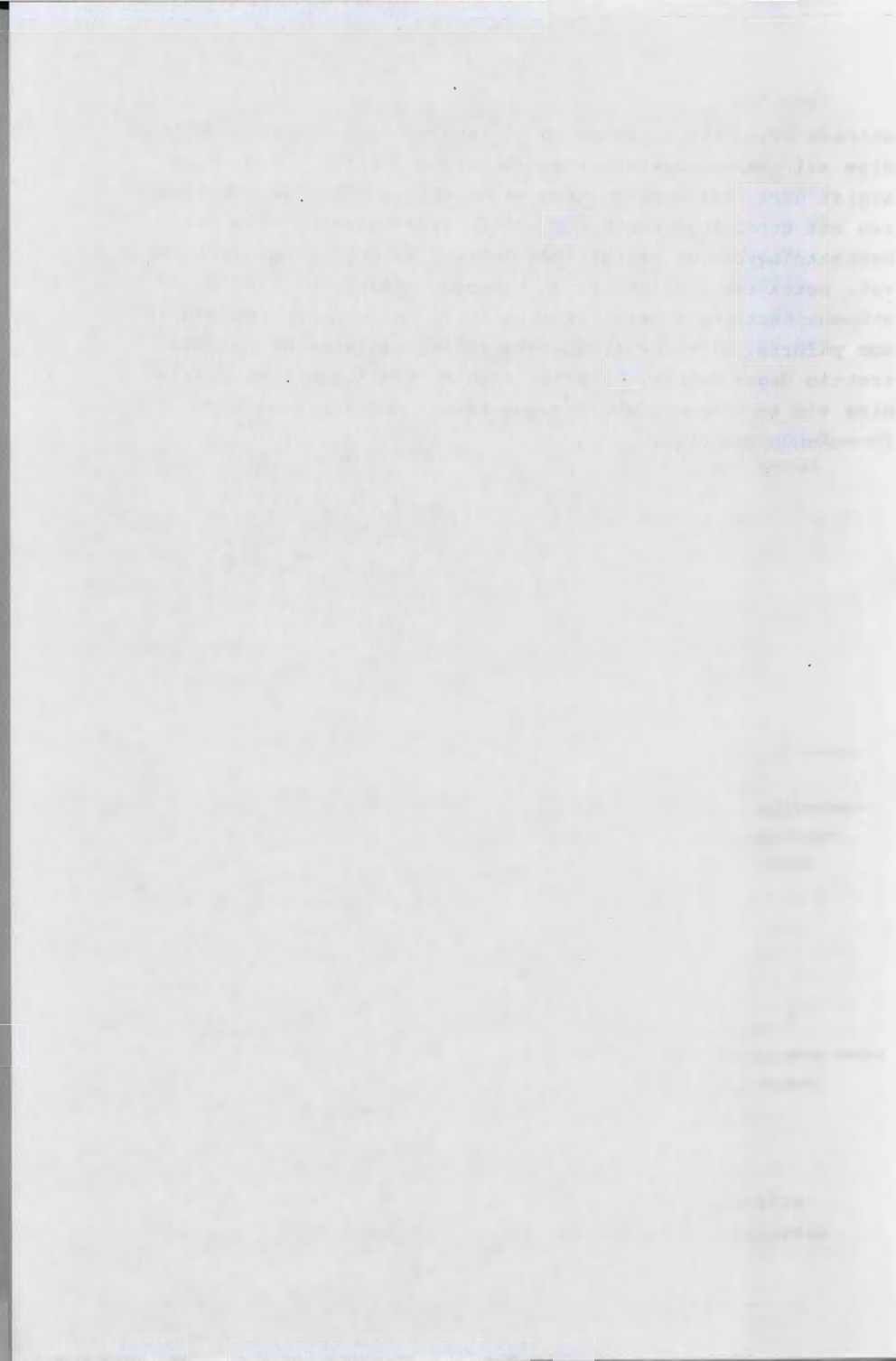
vid en revision, varför ett särskilt beskattningsbeslut meddelas. Beskattningsbeslut kan meddelas upp till sex år efter beskattningsårets utgång. Detta innebär emellertid inte att förfallodagen för redovisningsperioden - som den ytterligare skatten är hänförlig till - ändras. Restavgift tas därför ut på den ytterligare skatt som skall betalas enligt beskattningsbeslutet. Den skattskyldige får tre veckor att betala skatten och restavgiften. Därefter överlämnas beloppet till indrivning inom samma tidrymd som i det föregående exemplet.

3.3 Förutsättningar: deklaration har inte lämnats, betalning har inte skett, skönsbeskattning skall ske.

I det tredje och sista exemplet har varken mervärdeskatte-deklaration eller betalning inkommit. Länsskattemyndigheten

skickar efter tio dagar ut en påminnelse till den skattskyldige att avlämna deklaration och betala skatten och en restavgift därå. Vid nästföljande månadsskifte påbörjar myndigheten ett utredningsarbete för att få fram underlag till skönsbeskattningsbeslut beträffande dem som ännu inte har deklarerat. Detta tar i allmänhet ca tjugofem dagar. Beslutet om skönsbeskattning innefattar skattebeloppet och den restavgift som påförts. Sista betalningsdag enligt beslutet är normalt trettio dagar senare. Därefter lämnas fordringen till indrivning vid en tidpunkt som överensstämmer med den i de båda föregående exemplen.

BETALNINGSFREKVENSEN I ALLMÄNNA MÅL HOS KRONOFOGDEMYNDIGHETERNA

Närmare om statistikmaterialet

Ur REX, exekutionsväsendets redovisningssystem, hämtades uppgift om betalningsflödet under ett år för 60 000 allmänna mål, vilka registrerats i utsökningsregistret perioden 860815 - 861015. Urvalet skedde slumpvis i syfte att få fram ett representativt material.

Det bör observeras att 1986 års obetalda K-skatter registrerades under perioden. Detta medelsslag representerar därför en större andel i materialet jämfört med dess motsvarande andel av samtliga i utsökningsregistret År 1986 registrerade allmänna mål. Under perioden inföll också avräkningen/utmätningen av årets överskjutande skatt.

Det statistikmaterial utredningen har inhämtat är dels en sammanställning med betalningsfrekvensen för samtliga 60 000 mål, dels en uppdelning av dessa mål på näringsidkare resp. icke näringsidkare och slutligen en sammanställning med betalningsfrekvensen för varje enskilt medelsslag som ingår i studien.

Antalet mål som ingår i statistiken motsvarar knappt 6 % av det totala antalet mål¹ som registrerades i utsökningsregistret år 1986. Även debiterat belopp (420,3 milj. kr.) motsvarar 6 % av totalt debiterat belopp² under året.

1. De olika medelsslagen motsvarar följande andelar i materialet.

	Antal mål	Debiterat belopp
K-skatt	65 %	75 %
B-skatt	7 %	5 %
T-skatt	2 %	4 %
Innehållen skatt/arbetsgivaravgifter	1 %	4 %
Mervärdeskatt	4 %	10 %
Övriga medelsslag	21 % ³	2 %
Summa	100 %	100 %

Den följande statistiken från REX visar betalningsfrekvensen för mål i olika beloppsintervall. I tabellerna anges efter den första månaden - då kronofogdemyndighetens s.k. första krav skickats ut - och efter varje tremånadersintervall dels den beloppsandel som totalt influtit/krediterats och dels den målandel som avslutats med att full betalning skett. Uppgifterna anges i absoluta tal och i procent, ackumulerat efter varje intervall, av det belopp resp. den målmängd som ursprungligen registrerats. Betalningsintervallen är angivna med utgångspunkt från registreringsdagen i REX. Med exempelvis månad 1 avses således tiden mellan registreringsdatum och motsvarande datum i nästföljande månad.

1 År 1986 registrerades totalt 1 069 403 allmänna mål i utsökningsregistret.

2 År 1986 debiterades totalt 7 123,3 milj. kr. i allmänna mål i utsökningsregistret.

3 I uppgiften ingår i huvudsak bilskatt, felparkeringsavgifter och böter, vilka inte påförs någon restavgift.

BELOPPSINTERVALL	DEBITERAT		KREDITERAT MANAD 1				KREDITERAT ACK MANAD 1 - 3			
	BELOPP	ANTAL	BELOPP	%	AVSLUT	%	BELOPP	%	AVSLUT	%
1 - 50 KR	9 801	235	2 869	29	69	29	5 279	54	127	54
51 - 300 KR	2 697 557	13 337	582 221	22	3 113	23	1 002 057	37	5 234	39
301 - 1 000 KR	6 618 758	11 408	1 331 244	20	2 279	20	2 567 797	39	4 168	37
1 001 - 2 000 KR	10 478 244	6 454	1 262 226	12	830	13	2 788 890	27	1 702	26
2 001 - 3 000 KR	10 006 425	4 040	1 112 103	11	421	10	2 508 685	25	896	22
3 001 - 4 000 KR	11 425 391	3 281	1 215 060	11	327	10	2 960 691	26	747	23
4 001 - 5 000 KR	13 338 731	2 732	1 229 175	9	259	9	2 896 653	22	570	21
5 001 - 10 000 KR	54 668 864	7 661	5 425 665	10	711	9	13 100 306	24	1 619	21
10 001 - 25 000 KR	119 368 725	7 497	7 249 502	6	433	6	21 238 817	18	1 193	16
25 001 - 50 000 KR	80 445 650	2 357	3 763 538	5	93	4	10 332 655	13	244	10
50 001 - 100 000 KR	46 798 775	700	1 701 190	4	24	3	6 276 254	13	76	11
100 001 - 200 000 KR	27 118 139	198	1 710 296	6	11	6	3 540 606	13	19	10
200 001 - 300 000 KR	10 975 951	46	125 882	1	0	0	671 997	6	1	2
300 001 - 400 000 KR	7 493 093	22	979 715	13	3	14	1 179 715	16	3	14
400 001 - 500 000 KR	6 243 520	14	2 678	0	0	0	405 126	6	1	7
500 001 - 600 000 KR	1 701 283	3	0	0	0	0	0	0	0	0
600 001 - 700 000 KR	2 607 272	4	0	0	0	0	0	0	0	0
700 001 - 800 000 KR	6 663 165	9	0	0	0	0	0	0	0	0
800 001 - 900 000 KR	1 647 189	2	0	0	0	0	0	0	0	0
900 001 - 1 000 000 KR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 000 001 -	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTALT	420 286 533	60 000	27 693 364	7	8 573	14	71 475 528	17	16 600	28

KREDITERAT ACK MANAD 1 - 6				KREDITERAT ACK MANAD 1 - 9				KREDITERAT ACK MANAD 1 - 12			
BELOPP	%	AVSLUT	%	BELOPP	%	AVSLUT	%	BELOPP	%	AVSLUT	%
7 581	77	175	74	8 022	82	185	79	8 073	82	187	80
1 466 126	54	7 431	56	1 546 382	57	7 833	59	1 605 177	60	8 108	61
3 577 274	54	5 859	51	3 832 982	58	6 327	55	3 999 709	60	6 626	58
4 272 783	41	2 687	42	4 722 009	45	3 014	47	5 081 243	48	3 276	51
3 945 995	39	1 404	35	4 511 635	45	1 633	40	4 905 207	49	1 803	45
4 517 112	40	1 145	35	5 117 672	45	1 321	40	5 559 727	49	1 438	44
4 404 076	33	855	31	5 071 508	38	1 007	37	5 525 315	41	1 105	40
19 179 124	35	2 385	31	22 065 941	40	2 779	36	23 938 784	44	3 055	40
33 143 744	28	1 905	25	37 350 845	31	2 155	29	40 848 212	34	2 386	32
16 194 159	20	389	17	18 738 331	23	465	20	20 380 047	25	514	22
9 403 321	20	122	17	10 680 598	23	141	20	11 509 626	25	157	22
4 803 666	18	26	13	5 343 635	20	31	16	5 727 714	21	33	17
940 908	9	1	2	1 206 765	11	3	7	1 314 402	12	3	3
1 319 705	18	3	14	1 469 883	20	3	14	1 612 953	22	3	14
807 574	13	2	14	1 223 782	20	3	21	1 409 924	23	3	21
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 210	0	0	0	7 210	0	0	0	7 210	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
107 990 358	26	24 389	41	122 897 200	29	26 900	45	133 433 323	32	28 697	48

I de följande två tabellerna har antalet mål och det belopp som debiterats för motsvarande mål delats upp i mål som uppgår till eller understiger 10 000 kronor och mål som överstiger detta belopp. Materialet har även fördelats mellan gäldenärer som är näringsidkare resp. icke näringsidkare.

2. Antal mål

	antal	%	varav närings- idkare	%	ej närings- idkare	%
Samtliga mål	60 000	100	26 022	43	33 978	57
< 10 000 kr.	49 148	82 ¹	18 273	70	30 875	91
> 10 000 kr.	10 852	18	7 749	30	3 103	9

3. Debiterat belopp

	milj. kr.	%	närings- idkare	%	ej närings- idkare	%
Totalt belopp	420,3	100	287,4	68	132,9	32
< 10 000 kr.	109,2	26	59,7	21	49,5	37
> 10 000 kr.	311,1	74	227,7	79	83,4	63

Drygt 80 % av målen understiger eller uppgår till högst 10 000 kr. Samtidigt motsvarar dessa mål endast en fjärdedel av totalt uppdebiterat belopp.

¹ K-skatten har en stor procentandel i materialet. Särgranskas detta medelsslag blir motsvarande uppgift 78 %, för övriga medelsslag 89 %.

Av materialet framgår att betalningsfrekvensen har följande utveckling det första året från registreringen i utsökningsregistret. I tabellerna redovisas betalningsflödet för samtliga mål och uppdelat i mål under resp. över 10 000 kr.

4. Antal mål som avslutats månad

	ett	ett-tre	ett-sex	ett-nio	ett-tolv
Samtliga mål	14 %	28 % ¹	41 %	45 %	48 %
< 10 000 kr.	16 %	31 %	45 %	49 %	52 %
> 10 000 kr.	5 %	14 %	23 %	26 %	29 %

5. Krediterat belopp månad

	ett	ett-tre	ett-sex	ett-nio	ett-tolv
Samtliga mål	7 %	17 % ¹	26 %	29 %	32 %
< 10 000 kr.	11 %	25 %	38 %	43 %	46 %
> 10 000 kr.	5 %	14 %	21 %	24 %	27 %

Det är under de första månaderna som flest mål avslutas resp. den största beloppsandelen betalas. Efter sex månader är rörelserna små.

¹ Under detta tremånadersintervall inföll avräkningen/utmätningen av den överskjutande skatten. År 1986 motsvarade denna verkställighet 8 % av totalt indrivet belopp.

Är det någon skillnad i betalningsfrekvensen mellan olika medelsslag? I de avslutande tabellerna har antalet mål och krediterat belopp fördelats mellan resp. medelsslag.

6. Antal mål som avslutats månad

	ett	ett-tre	ett-sex	ett-nio	ett-tolv
K-skatt	10 %	22 %	34 %	39 %	42 %
B-skatt	21 %	42 %	52 %	56 %	59 %
T-skatt	22 %	32 %	46 %	48 %	51 %
Innehållen skatt/arbets- givaravgifter	18 %	41 %	50 %	55 %	56 %
Mervärdeskatt	14 %	28 %	41 %	47 %	50 %

7. Krediterat belopp månad

	ett	ett-tre	ett-sex	ett-nio	ett-tolv
K-skatt	4 %	13 %	22 %	26 %	28 %
B-skatt	19 %	41 %	50 %	54 %	57 %
T-skatt	4 %	11 %	14 %	15 %	17 %
Innehållen skatt/arbets- givaravgifter	13 %	31 %	40 %	47 %	49 %
Mervärdeskatt	10 %	24 %	34 %	37 %	40 %

Tabellerna visar att betalningsfrekvensen är jämförelsevis hög beträffande s.k. företagskatter, dvs. B-skatt, innehållen skatt/arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt. Det betalda beloppet är lågt när det gäller T-skatt.

The following table shows the results of the survey conducted in the year 1974. The data is presented in a tabular format, with columns representing different categories and rows representing specific data points. The table is organized into two main sections, each with its own set of headers and data rows.

Table 1: Survey Results - Section A

Category	Sub-category	Value 1	Value 2	Value 3	Value 4
Group A	Sub A1	12.5	15.2	18.7	21.3
	Sub A2	10.1	13.8	16.5	19.2
Group B	Sub B1	8.9	11.4	14.1	17.6
	Sub B2	7.3	9.8	12.5	15.1
Group C	Sub C1	6.2	8.7	11.3	14.8
	Sub C2	5.1	7.6	10.2	13.7

Table 2: Survey Results - Section B

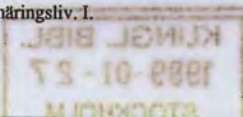
Category	Sub-category	Value 1	Value 2	Value 3	Value 4
Group D	Sub D1	14.3	17.8	21.5	25.1
	Sub D2	11.7	15.2	18.9	22.4
Group E	Sub E1	9.5	12.1	15.6	19.2
	Sub E2	8.2	10.8	13.4	16.9
Group F	Sub F1	7.1	9.6	12.3	15.8
	Sub F2	6.4	8.9	11.6	14.9

The data presented in the tables above is a summary of the survey results. It is important to note that the values are approximate and may vary slightly due to rounding. The survey was conducted over a period of six months, and the results are presented in a clear and concise manner. The tables are organized into two main sections, each with its own set of headers and data rows. The data is presented in a tabular format, with columns representing different categories and rows representing specific data points. The table is organized into two main sections, each with its own set of headers and data rows.

Statens offentliga utredningar 1988

Kronologisk förteckning

1. Översyn av utlänningslagsstiftningen. A.
2. Kortare väntan. A.
3. Arbetsolycka - "olycka" eller arbetsmiljöbrott? A
4. Kunskapsöverföring genom företagsutveckling. UD.
5. Utgått.
6. Provnin och kontroll i internationell samverkan. I.
7. Frihet från ansvar. Ju.
8. En ny skyddslag. Fö.
9. Svergeinformation och kultursamarbete. UD.
10. Rätt adress. Fi.
11. Öppenhet och minne. U.
12. Civil personal i försvaret. Fö.
13. Handel med optioner och terminer. Fi.
14. Översyn av bostadsrättslagen. Bo.
15. Medborgarkommissionens rapport om svensk vapenexport. SB.
16. SÄPO-Säkerhetspolisens inriktning och organisation. Ju.
17. Reklamskatten. Fi.
18. Rapport av den parlamentariska kommissionen med anledning av mordet på Olof Palme. Ju.
19. U-lands- och biståndsinformation. UD.
20. En förändrad ansvarsfördelning och styrning på skolområdet. U.
21. Ny taxeringslag - Reformerad skatteprocess. Del 1. Fi.
22. Ny taxeringslag - Reformerad skatteprocess. Del 2. Fi.
23. SIESTA - Ett internationellt institut för värdering av miljöriktig teknik. UD.
24. Lotteri i radio och TV. U.
25. Förnyelse och utveckling. C.
26. Frikommunförsöket. C.
27. Lönegarantin och förmånsrättsordningen - om lönegarantins betydelse för det ökade antalet företagskonkurser. A.
28. Videovåld II - förslag till åtgärder. U.
29. Förnyelse av kreditmarknaden. Fi.
30. Arbetsdomstolen. A.
31. Översyn av upphovsrättslagstiftningen. Delbetänkande 4. Ju.
32. Läge för vindkraft. Bo.
33. Släpp kopiorna fria. Fi.
34. Dalälven - en miljösatning. ME.
35. Offentlig lönestatistik. Behov och produktionsformer. Fi.
36. Effektiv statlig lokalförsörjning. Fi.
37. Statens ansvar för spridning och visning av värdefull film. U.
38. Ägande och inflytande i svenskt näringsliv. I.
39. Mål och resultat - nya principer för det statliga stödet till föreningslivet. C.
40. Föräldrar som förmyndare, m.m. Ju.
41. Tidig och samordnad rehabilitering - Samverkansmetoder och rehabiliteringsinriktad ersättning m.m. S.
42. Statens roll vid finansiering av export. UD.
43. Folk- och bostadsräkningar i framtiden. C.
44. Kontroll av kemiska produkter och varor. ME.
45. Vissa internationella skattefrågor. Fi.
46. Tillfällig handel. Fi.
47. Kommunalt stöd till de politiska partierna. C.
48. Reformerat presstödet. U.
49. Arbetsmarknadsstriden III. A.
50. Arbetsmarknadsstriden IV. A.
51. Ut med musiken. U.
52. Att följa medietvecklingen. U.
53. Domarbanan - Utbildning och meritvärdering. Ju.
54. Om semester. A.
55. Hushållens skuldsättning. Fi.
56. Export av farliga varor. Fi.
57. Pensionssystemets stabilitet. S.
58. Utrikesförvaltningens inriktning och organisation. UD.
59. Riksgäldskontoret - från riksdagens verk till regeringens myndighet. Fi.
60. Tänk ekonomiskt - betala skatten i tid. Fi.

Statens offentliga utredningar 1988

Systematisk förteckning

Statsrådsberedningen

Medborgarkommissionens rapport om svensk vapen-export. [15]

Justitiedepartementet

Utgått. [5]
Frihet från ansvar. [7]
SÄPO-Säkerhetspolisens inriktning och organisation. [16]
Rapport av den parlamentariska kommissionen med anledning av mordet på Olof Palme. [18]
Översyn av upphovsrättslagstiftningen. Delbetänkande 4. [31]
Föräldrar som förmyndare, m.m. [40]
Domarbanan - Utbildning och meritvärdering. [53]

Utrikesdepartementet

Kunskapsöverföring genom företagsutveckling. [4]
Sverigeinformation och kultursamarbete. [9]
U-lands- och biståndsinformation. [19]
SIESTA - Ett internationellt institut för värdering av miljöriktig teknik. [23]
Statens roll vid finansiering av export. [42]
Utrikesförvaltningens inriktning och organisation. [58]

Försvarsdepartementet

En ny skyddslag. [8]
Civil personal i försvaret. [12]

Socialdepartementet

Tidig och samordnad rehabilitering - Samverkansmetoder och rehabiliteringsinriktad ersättning m.m. [41]
Pensionssystemets stabilitet. [57]

Finansdepartementet

Rätt adress. [10]
Handel med optioner och terminer. [13]
Reklamskatten. [17]
Ny taxeringslag - Reformerad skatteprocess. Del 1. [21]
Ny taxeringslag - Reformerad skatteprocess. Del 2. [22]
Förnyelse av kreditmarknaden. [29]
Släpp kopiorna fria. [33]
Offentlig lönestatistik. Behov och produktionsformer. [35]
Effektiv statlig lokalförsörjning. [36]
Vissa internationella skattefrågor. [45]
Tillfällig handel. [46]
Hushållens skuldsättning. [55]
Export av farliga varor. [56]

Riksgäldskontoret - från riksdagens verk till regeringens myndighet. [59]
Tänk ekonomiskt - betala skatten i tid. [60]

Utbildningsdepartementet

Öppenhet och minne. [11]
En förändrad ansvarsfördelning och styrning på skolområdet. [20]
Lotteri i radio och TV. [24]
Videovald II - förslag till åtgärder. [28]
Statens ansvar för spridning och visning av värdefull film. [37]
Reformerat presstödd. [48]
Ut med musiken. [51]
Att följa medicutvecklingen. [52]

Arbetsmarknadsdepartementet

Översyn av utlänningslagstiftningen. [1]
Kortare väntan. [2]
Arbetsolycka - "olycka" eller arbetsmiljöbrott? [3]
Lönegarantin och förmånsrättsordningen - om lönegarantins betydelse för det ökade antalet företagskonkurser. [27]
Arbetsdomstolen. [30]
Arbetsmarknadsstriden III. [49]
Arbetsmarknadsstriden IV. [50]
Om semester. [54]

Bostadsdepartementet

Översyn av bostadsrättslagen m.m. [14]
Läge för vindkraft. [32]

Industridepartementet

Provning och kontroll i internationell samverkan. [6]
Ågande och inflytande i svenskt näringsliv. [38]

Civildepartementet

Förnyelse och utveckling. [25]
Frikommunförsöket. [26]
Mål och resultat - nya principer för statens stöd till föreningslivet. [39]
Folk- och bostadsräkningar i framtiden. [43]
Kommunalt stöd till de politiska partierna. [47]

Miljö- och Energidepartementet

Dalälven - en miljösanering. [34]
Kontroll av kemiska produkter och varor. [44]

KUNGL. BIBL.

1989-01-27

STOCKHOLM